Amigoe

97STE JAARGANG – No.: 244 | VRIJDAG 31 OCTOBER 1980

PEDRO BISLIP ..gehechtheid..

Vandaag

* Manley afgewezen op Jamaica p.1
* PDB boycot koninklijk buffet p.2
* Statenvoorzitter spreekt gehechtheid uit met koninklijk huis p.3
* CFW spant kort geding aan tegen bakkerij-houders p.3
* Warm onthaal koninklijk paar p.4
* NWR-rapport over Esso Heights en Village p.5
* Curacaose waterpoloploeg vierde in Caracas p.7

SOCIALISME VAN MANLEY AFGEWEZEN

Economisch herstel als primair doel gezien

Conservatieve Seaga wint verkiezingen op Jamaica

KINGSTON — De conservatieve Jamaica Labourpartij onder leiding van Edward Seaga heeft een overweldigende overwinning behaald op de linksgerichte Nationale Volkspartij van premier Manley in de algemene verkiezingen die gisteren werden gehouden. Volgens onofficiele computervoorspellingen heeft de oppositiepartij waarschijnlijk meer dan 50 van de 60 zetels in het parlement veroverd. Aan de verkiezingen is de met het met meeste geweld gepaard gaande verkiezingscampagne voorafgegaan op het eiland sinds de onafhankelijkheid van Engeland in 1962. In Kingston was in de nacht zo nu en dan geweervuur te horen. Volgens een partijwoordvoerder had dit deels te maken met uitgelaten festiviteiten van aanhangers van Seaga. De radio meldde echter dat er een aanslag was gepleegd op het hoofdbureau van politie. Dit bericht kon niet worden bevestigd.

Toen de uitslag van 46 zetels vaststond had de JLP er 37 veroverd, zes meer dan de absolute meerderheid.

Al kort na middernacht gaf premier Michael Manley zijn nederlaag toe. ,,Wij accepteren wat is gebeurd", zo zei de PNP-leider tegen zijn aanhangers. Hij schreef zijn nederlaag vooral toe aan de economische crisis waaraan Jamaica ten prooi is gevallen en het ,,op de proef stellen van de westerse economische structuur". Manley was er met 6734 tegen 5392 stemmen maar ternauwernood in geslaagd de parlementszetel in zijn eigen kiesdistrict te veroveren.

Edward Seaga, wiens JLP acht jaar in de oppositie is geweest, noemde zijn overwinning ,,de stem van het volk tegen het communisme". De JLP-leider beloofde zijn supporters de Cubaanse ambassadeur uit te wijzen wegens ,,inmenging in de binnenlandse aangelegenheden". De 50-jarige Seaga zei verder te geloven dat het geweld, dat sinds begin dit jaar aan zo'n 600 mensen het leven heeft gekost, zal afnemen ,,omdat het doel ervan is verdwenen en de strijd voorbij is". De Jamaicaanse radio maakte overigens melding van het doodschieten van drie politieagenten bij het hoofdbureau van politie door sluipschutters rond middernacht toen de verkiezingsuitslag al praktisch vaststond.

Met de overweldigende steun aan de behoudende en op het westen georienteerde Jamaica Labourpartij hebben de kiezers een einde gemaakt aan het democratisch socialistische experiment van Manley en de weg vrijgemaakt voor een regering die economisch herstel vooral wil bereiken via buitenlandse investeringen. Verwacht wordt dat Harvard-econoom Seaga steun zal zoeken bij het Internationale Monetaire Fonds -- Manley wees het IMF in maart de deur omdat de leningsvoorwaarden een te grote last op de arme massa zouden leggen -- en particuliere banken. Seaga heeft al aangekondigd dat hij als regeringsleider fiks op de overheidsuitgaven zal bezuinigen. Zijn politieke tegenstanders verwachten dat dat een aanslag zal betekenen op de sociale programma's die door de Nationale Volkspartij (PNP) zijn gelanceerd.

WILLEMSTAD. — Toen koningin Beatrix en prins Claus gisteren in sneltempo de ronde van Curacao maakten, werden zij overal even hartelijk welkom geheten door de buurtbewoners waar een stop werd gemaakt. Veel duizenden mensen waren uitgelopen om het koninklijk paar te begroeten.

Bij de stop op Barber kreeg het paar niet alleen een show te zien, maar ook vers cocoswater te drinken (foto onder).

In de Statenzaal liet het staatshoofd van het koninkrijk zich voor het eerst in het Papiamentu uit, hetgeen niet alleen een verrassing was, maar ook alom enorm is gewaardeerd.

Britse journalisten in Guyana aangehouden

PARAMARIBO — De Guyanese politie heeft dinsdagavond drie buitenlandse journalisten opgebracht. De namen van de journalisten werden niet bekendgemaakt.

Ze zijn van de BBC in Barbados en van de West Indian World in London. De journalisten kwamen van een politieke bijeenkomst van de oppositionele Working peoples alliance aan de westkust van Demerara. Zij waren op weg naar Georgetown in de auto van de partijleider dr Rupert Roopnaraine toen ze werden aangehouden. De politie betrapte hen toen ze foto's maakten van een politiestation in het district. De films en reportage materiaal werden in beslag genomen. De waarnemend commissaris van politie, Cecil Roberts, zei dat het gebied waar de journalisten werden aangehouden onder strenge surveillance is vanwege het feit dat momenteel vijf personen berecht worden die van plan waren de regering omver te werpen.

Recordlening voor Venezuela

DUSSELDORF — Venezuela heeft een lening afgesloten van vijfhonderd miljoen Mark, het hoogste bedrag dat een Zuid-amerikaans land ooit heeft geleend. Kredietgever is de Westduitse Landesbank. De Venezolaanse minister van Financien, Luis Ugueto was donderdag in Dusseldorf om zijn handtekening te zetten onder de overeenkomst. Hij verklaarde dat de Venezolaanse regering sterk betrokken is bij het investeringsbeleid, aangezien de olie-industrie in handen van de staat verkeert. De rijkdommen uit de olie komen ten goede van de bevolking, zo zei hij.

Tegenregering in El Salvador

MEXICOSTAD — Het linkse revolutionaire Democratisch Front (FDR) heeft het noorden van El Salvador tot ,,bevrijd gebied" verklaard en een revolutionair-democratische regering uitgeroepen. Dit is door het Nationale Bevrijdingsfront Farabundo Marti (FMLN) in Mexicostad bekendgemaakt.

Een vertegenwoordiger van het FDR zei dat de tegenregering is samengesteld uit alle stromingen die deelnemen aan de bevrijding van El Salvador en dat de sinds een jaar durende krachtmeting tussen de regerende junta en de guerrillastrijders de komende maanden in een beslissend stadium zal komen.

Goed ingestudeerd

WILLEMSTAD — Koningin Beatrix heeft veel indruk gemaakt met het voorlezen van een Papiamentu-passage in haar toespraak tot het Antilliaanse parlement. Via de Statenleden wilde ze zich wenden tot de bevolking om hen ervan te verzekeren dat Nederland haar ten allen tiide hulp en bijstand zal blijven verlenen zolang zij dat zelf wenst. De letterlijke tekst van die passage luidt".

"Miembronan di Staten di Antia Hulandes. Mi ta pidi bosa pa bisa esnan ku a eligi boso ku mi esposo i mi mes ta sintinos, di tur nos kurason, na kas aki serka nan i ku nos tan kontentu di por bishita den dianan ku ta bini tur nan islanan. Bisa boso paisanonan ku Ulanda lo sigui yudanan ku konseho i ku hecho tan tem'ku nan mes ta desea esei. Amistat di Antianunan ta algu ku Ulanda ta apresia masha tantu".

Alom was er bewondering voor de uitspraak van deze Papiamentu-zinnen. De koningin heeft het goed ingestudeerd en heeft ook in het vliegtuig naar Curacao regelmatig zitten oefenen.

Libie vaart uit tegen S-Arabie

PARIJS — Familie van de regerende familie van Saoedi-Arabie verbreekt de betrekkingen met het Arabische volk van Libie net op het moment dat ze de betrekkingen met de Verenigde Staten aanhaalt om imperialistische plannen uit te voeren in het gebied van de Arabieren. Dit zei het Libische persbureau JANA in een eerste reactie op de Saoedi-Arabische beslissing de betrekkingen met Libie te verbreken.

Het Libische agentschap leverde scherpe kritiek op de Arabieren en Islamieten, die het ,,Witte Huis willen veranderen in een magneet voor reactionaire en verraderlijke regimes in de Arabische wereld". Saoedi-Arabie verbrak dinsdag de betrekkingen met Libie omdat het vond dat de Libische leider Gaddafi ,,de Islam besmeurde".

De Egyptische vice-premier Kamal Hassan Ali betreurde de breuk tussen beide landen ,,die komt op een moment dat de Arabische volken de rijen moeten sluiten". Maar, zo vond Kamal, "de politiek van Libie is erop gericht moeilijkheden en terrorisme te zaaien in de Arabische wereld en daarbuiten".

STOCKHOLM — De Albaanse bisschop Ernst Coba (68) is in een concentratiekamp doodgeslagen. Dit hebben ooggetuigen meegedeeld aan het Zweedse ,,genootschap voor missie onder de Slaven in Stockhol".

Noord-Chorramsjar in handen Iraakse troepen

CHORRAMSJAHR — Het Iraakse leger heeft het noordelijk deel van de Iraanse havenstad Chorramsjahr veroverd. Dit hebben correspondenten ter plaatse gisteren gemeld.

Het noordelijk deel van de stad is aanzienlijk groter dan het zuidelijk. Beide delen worden gescheiden door de rivier de Karoen. Om een brug op de hoofdweg naar Abadan over deze rivier werd woensdag hevig gevochten. Gisteren leek het Iraakse leger de druk op de Iraanse verdedigers in Chorramsjahr-zuid wat te hebben verminderd. De stad is voor het grootste deel verwoest en de bewoners van het noordelijk deel zijn gevlucht, aldus de correspondenten. Een communiqué van het Iraanse leger maakte gisteren melding van een Iraanse aanval bij de grensstad Qasr-E-Sjirin. Bij deze aanval die volgens Bagdad werd afgeslagen zouden 64 Iraanse soldaten om het leven zijn gekomen. Het dodental aan Iraakse zijde is 28, aldus Bagdad. Iran meldde de afgelopen dagen aanzienlijke vorderingen aan het front bij Qasr-E-Sjirin. Deze grensstad werd in de eerste dagen van de oorlog door Irak veroverd. Ze ligt slechts op 130 km van Bagdad aan de weg naar Teheran. De Iraanse luchtmacht voerde volgens Bagdad aanvallen uit op ,,burger"-doelen in het noorden van Irak. Radio-Teheran meldde dat de Irakezen gisteren probeerden hun greep op Abadan te versterken, door de omsingeling nauwer aan te halen. Dit zou zijn mislukt door de tegenstand van het Iraanse leger. De opperste defensie-raad van Iran vergaderde gisteren met ajatollah Chomeini. President Bani-Sadr die lid is van de raad nam deel aan de besprekingen. Volgens het Iraanse persbureau PARS vindt de president de toestand van Irans strijdkrachten beter dan in het begin van de oorlog. Bani-Sadr ging twee weken geleden naar de oorlogsprovincie Choezestan om de verdediging aldaar te coordineren. Hij zei toen daar te blijven tot de oorlog over was, en ontving later uitvoerige lof van ajatollah Chomeini voor zijn inzet aan het front. Het is niet bekend of Bani-Sadr nu in Teheran blijft.

Bij de gevechten is een Indiaas vrachtschip door artillerievuur getroffen. Een zeeman zou in gevaar zijn, de overige bemanningsleden zijn gered. Dit werd meegedeeld in Nieuw Delhi. Er zouden zich nog 15 Indiase schepen in het oorlogsgebied bevinden.

Negen doden in Peking bij aanslag op station

Daad toegeschreven aan onbekende

PEKING — Negen mensen zijn gedood en 81 gewond bij een ontploffing, teweëggebracht door een onbekend persoon, woensdag op het station in Peking. De mededeling dat de ontploffing opzettelijk was veroorzaakt geeft nieuw voedsel aan de geruchten die in Peking de ronde doen dat het incident politieke achtergronden heeft. De radicale ,,bende van vier", geleid door de weduwe van Mao Tse-Toeng, Jiang Qing, zal binnenkort in Peking terecht staan. De explosie wordt hiermee in verband gebracht.

Het persbureau Nieuw China zei niets over eventuele arrestaties in verband met de ontploffing, die plaats vond in een lift tussen de centrale hal van het station en de perrons.

Duizenden mensen waren naar het station gestroomd toen het nieuws van de ontploffing bekend werd, maar niemand mocht het gebouw binnen. Het treinverkeer bleef normaal verlopen, maar reizigers moesten via zijingangen naar de perrons.

Ambulances reden af en aan en het stationsplein was grotendeels door politie afgezet.

Iemand meende dat de slachtoffers militairen waren, die explosieven vervoerden toen de ontploffing zich voordeed op een verdieping van het enorme gebouw.

Eerder dit jaar stonden in Chinese kranten berichten over explosies op stations en in treinen in de provincies, meestal het gevolg van passagiers die explosieven of vuurwerk bij zich hadden.

Z-Afrika geeft zwarten meer bewegingsvrijheid

Zwarte woongebieden met zwart bestuur

PRETORIA — Zwarte arbeiders in Zuid-Afrika en hun gezinsleden krijgen meer bewegingsvrijheid en meer vestigingsrechten in voor hen bestemde woongebieden aan de rand van "blanke" steden. Dit is gisteren meegedeeld door minister Piet Koornhof.

Hij zei op een persconferentie, dat drie nieuwe wetten zestig oude zullen vervangen. Het parlement zal er in de volgende zittingsperiode over beslissen. Alle zwarten die werk hebben en een vestigingsvergunning, mogen zonder beperking in de zwarte woongebieden leven en ook in de ermee samenhangende grotere economische gebieden. Zwarten en blanken krijgen dezelfde soort pas. De woongebieden voor zwarten krijgen een zwart bestuur. De tekst van de nieuwe wetten wordt vandaag al in het staatsblad gepubliceerd, opdat alle belanghebbenden er hun mening over kunnen zeggen. "Wij willen de normalisering van de raciale betrekkingen samen met de zwarten beginnen en hen niet meer voor voldongen feiten plaatsen", aldus de minister. Hij voegde daaraan toe: "Wij doen een eerlijke poging pijnlijke discriminatie uit het wetboek te verwijderen met behoud van ordentelijke verhoudingen in het verstedelingsproces".

Volledige vrijheid voor Ben Bella

ALGIERS — De president van Algerie heeft de beperkende maatregelen ten aanzien van oud-president Ben Bella opgeheven. De speciale maatregelen werden opgeheven t.g.v. het feit dat het morgen zaterdag de 26ste verjaardag is van het uitbreken van de opstand in Algerije tegen het Franse gezag. De nu 63-jarige Ben Bella zat 14 jaar gevangen. Daarna kreeg hij beperkte bewegingsvrijheid in Msila, 200 km ten zuiden van Algiers, waar hij geen buitenlandse journalisten mocht ontvangen.

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n
Curaçao N.A.
Postbus 577
Giro 440.000
Bankrek. nr. 874.825-10
Maduro & Curiel's Bank N.V.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen): 672000
Directrice: Mayra van der Dijs.
Redactie-raad:
Goretti Salsbach,
Frans Heiligers en
Mayra van der Dijs.
Overige leden Redaktie:
Oswald Chatlein, Toon van Dongen, Bernadette Baroud, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse), Ken Wong (fotograaf).
Advertentie-afdeling (acquisitie): Viola Bernardus, Ingrid de Maayer, Ivar de Crasto.
ADVERTENTIE-AFDELING:
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag
7.30 - 16.30 uur en
Zaterdag 7.30 - 10.00 uur.
Alle advertenties voor de volgende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 3 uur binnen zijn.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30 - 16.30 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alléén zoekertjes die op maandag en donderdag vóór 12 uur binnen zijn kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE (ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot, Marieta Dijkhoff.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
NOTIBON, Terra Corra z/n,
tel.: 8736.

SINT MAARTEN:
Advertentie: Vance James,
tel.: 3073.

SABA:
Correspondent: Ray Hassell,
tel.: 2241.

ST. EUSTATIUS:
Correspondent: Jan Smid, tel.: 2321.

DEN HAAG:
Correspondent: Jan Schinkelshoek,
Wingerd 540, Waddinxveen,
tel.: 01828-7432.

DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (ook abonnementen): Curaçao, Districo n.v.
tel.: 36380, 37788, 37789.
Aruba, Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire: Entrejol 153-A, tel.: 4222.
St. Maarten: Papergarden, tel.: 3073.

Losse nummers 45 cent.
Abonnementen op Antillen tien gulden per maand.
(Bovenwinden elf gulden per maand).
Buiten Antillen (Nederland): NAfl. 59,40 per maand (luchtpost) of NAfl. 22,00 per maand (zeepost), jaarlijks vooruit te betalen.

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDE-DIENST eilandsgeneeskundigen van 1 nov. 1980 om 08.00 uur t/m 3 nov. 1980 om 07.00 uur.
Stads- en 2de distrikt Oost: dokter J. Rauchbaar, Landhuis Rust en Vrede, Sta. Rosaweg 34, tel.: 35849; spreekuren: 10.00-11.00/16.00-17.00 uur.
31 okt. 1980 om 18.00 uur t/m 3 nov. 1980 om 06.00 uur.
Stads- en 2de distrikt West: dokter M.J.M. Swart, spreekkamer v. Leeuwenhoekstraat, tel.: 24113; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen tel.: 82367.
In het derde distrikt (Banda Abao): dokter R. Vonhogen, Gezondheidscentrum Barber, tel.: 641656; spoedgevallen, tel.: 641658.

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging):
kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947: geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag gesloten; zuster Van der Loo neemt waar van 06.00-07.00 uur op tel.: 53746; de wacht heeft zuster V.d. Ree, tel.: 53120; ook te bereiken op pageboy 027-586.

KLEUTERBUREAU:
maandag van 14.00-16.00 uur volgens afspraak.
TANDHEELKUNDIGE KLINIEK:
woensdagmiddag van 14.00-16.00 uur gelegenheid voor behandeling.
VERLOF BEGRAFENIS
1 nov.: F.H. Colinet, Kaya Kokolishi 87; 2 nov.: R.M.E. Penso, Pallasstraat 7.
BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-19.00 uur en zaterdag gesloten.
BOTICA'S (nachtdienst)
Otrabanda: Central, tel.: 23281;
Punda: Botica '68, tel.: 79567.

BIOSCOPEN

DRIVE IN
19.15 en 21.15 uur *The Rose* (Love story, English, boven 18 jaar, fl.3.50); 24.00 uur *Cat in the Cage* (Suspense, thriller, Engels, boven 18 jaar, fl.3.50).

CINELANDIA
19.15 en 21.15 uur *Island of the damned* (Action, Engels, boven 18 jaar fl.2.50 en fl.3.50); 24.00 uur *Jimbuck* (Action, Engels, boven 18 jaar fl.2.50 en fl.3.50).

THEATER DE TEMPEL
19.00 en 21.00 uur *Agatha* (Suspense, Engels, boven 18 jaar fl.5,—).

GOLDEN DRIVE-IN
21.00 en 24.00 uur *La niña de la mochila azul* (Spaans, drama, alle leeft. fl.5,—)

CINE-TRUCK
Hedenavond te Divi Divi Jeugdcentrum en morgenavond geen voorstelling.

TELECURACAO: 16.30 Mighty Man & Yurk; 17.00 Cartoons; 17.45 Progr. Kon Ta; 18.30 Telenovela: Los Ricos tambien lloran; 19.15 Deporte tele-8; 19.30 Public Relations (E.V.D.); 20.00 Notisiero tele-8; 20.30 The Jeffersons (Mother Jefferson's fall); 21.00 Centennial: 22.00 Show di Job; 23.00 Wrestling.

Kindermiddag bij Club Boneriano

WILLEMSTAD — Club union Boneriano (CUB) organiseert morgen (zaterdag) een kindermiddag. Daartoe zijn present Diana Lebacs die verhalen vertelt en Tante Irma die een poppenkast presenteert en er is verder een filmvoorstelling over de geschiedenis van Bonaire, speciaal voor kinderen. De ouders kunnen gratis binnen komen, voor de kinderen moet entree betaald worden. Maar zij krijgen dan ook een kleine verrassing.

ZATERDAG
DIVERSEN
BC GROOTKWARTIER
14.00-19.00 uur 'Speelgoed tentoonstelling-BC Groot Kwartier, achter Bai Bini creche.
OPENBARE BIBLIOTHEEK EN LEESZAAL
Centrale Bibliotheek (Van Walbeeckplein 13): (Afd. volwassenen): maandag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-18.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur (afd. jeugd): maandag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-18.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-18.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur. De studiezaal is op dinsdag en donderdag ook open van 10.00-12.00 uur.
DE TEMPEL
Voorstellingen (Images of Curacao) om 10.00 uur, 11.00 uur en 12.00 uur.
CHRISTOFFELPARK
dagelijks geopend van 08.00-15.00 uur.
TENTOONSTELLINGEN
GALLERY DE TEMPEL
dagelijks geopend van 09.00-23.00 uur; zondag van 16.00-23.00 uur.
CURACAOS MUSEUM
openingstijden: 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).
(van 28 okt.-14 nov. expositie Sheigla Hartman en Janet Dundore).

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

ZATERDAG
DIVERSEN
VOLKSMANIFESTATIE
tgv. bezoek koningin Beatrix en prins Claus-Playa.
SENTRO KULTURAL BONAIRE
19.00 uur kulturele/literaire avond.
BON. MUSEUM (oud politiewacht) openingstijden: maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur en zaterdag van 09.00-13.00 uur.
LANDFILL te Lagoen: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur en zaterdag van 08.00-12.00 uur.
SPEELTUIN: maandag t/m vrijdag van 16.30-18.00 uur geopend voor kinderen van 4-12 jaar.

Broek met geld ontvreemd

WILLEMSTAD — Een bewoner van Cher Asiel is zijn broek kwijt geraakt. 's Nachts laat hij die op de slaapkamer hangen. Men heeft kans gezien de broek te pakken via een openstaand raam. Er zat in de broek ruim duizend gulden aan geld.

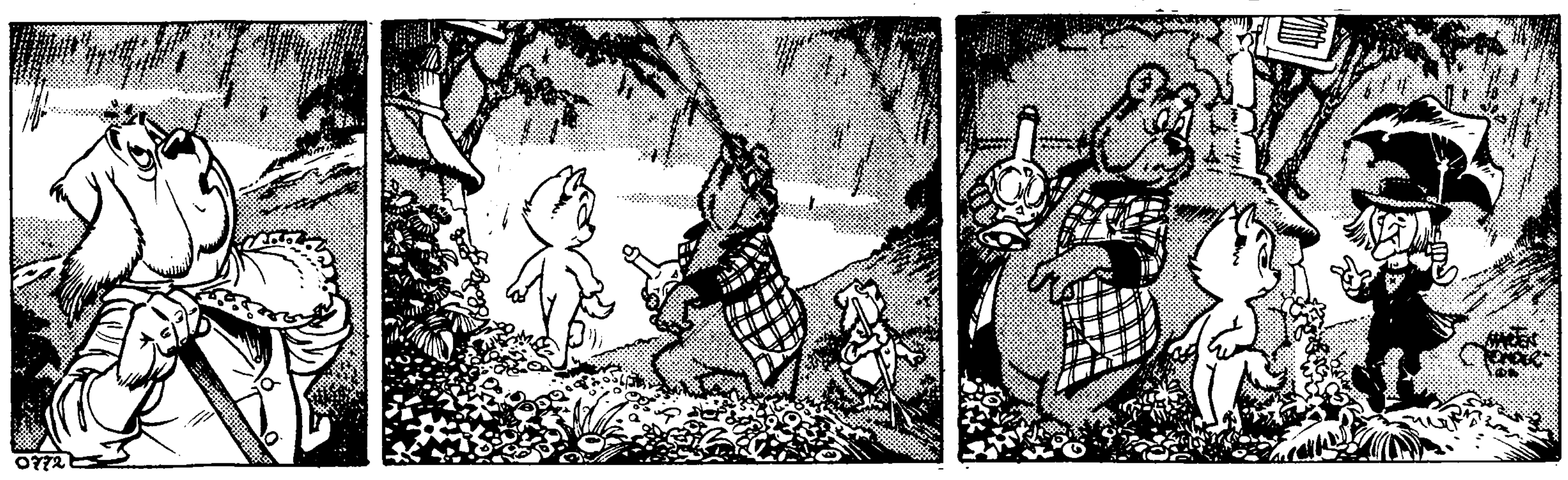
Culturele avond in bibliotheek

KRALENDIJK — De Openbare bibliotheek op Bonaire in samenwerking met het Cultureel centrum Bonaire organiseert op zaterdag 1 november een culturele avond in het Jeugdhuis Jong Bonaire te Playa. Op deze avond zal ook literair werk voorgedragen worden en verder zang en gedichten. De speciale attractie voor deze avond is het optreden van de bekende dichter Ellis Juliana en Yerba Seku, die vooral bekendheid geniet omwille van zijn ritmische gedichten. Verder zullen optreden Papi Cicilia, Roberto Sanchez en een Mariachigroep. De avond begint om zeven uur. Iedereen is van harte welkom en kaarten zijn verkrijgbaar bij de openbare bibliotheek.

KRALENDIJK — In Discoteque E Wowo was de verkiezing van Miss Popular in het kader van de verkiezing van Miss Hubenil Bonaire volgende maand. Tot Miss Popular werd gekozen Lisette Amador en zij kreeg de sjerp omgedaan door de Miss Popular van vorig jaar Sharon Gonzalez. Op de foto Lisette, de nieuwe Miss Popular.

Heer Bommel en het spijtlijden

0772. — De trouwe bediende had gelijk. Terwijl hij stond uit te rusten begon het zachtjes te regenen en in de verte rommelde de donder.
"Daar heb je het al", prevelde hij. "Beklemming en onweer. Iedereen weet wat dat betekent, want het herinnert aan het oude lied: De wind is in de bomen,/ De regen op 't struweel./ Nu zal hij weldra komen/ De Zwarte Zwaddermeel".
Zijn geneuzel steeg in de stille lucht omhoog naar heer Bommel, die met Tom Poes bij de westertoren was aangekomen.
"Ik kan niet tegen die bakerrijmen van Joost", sprak hij gemelijk, "Er komen altijd moeilijkheden van. En die heb ik al genoeg door deze pardoes die eigenlijk meer voor de spijtvitus is, die nhier niet groeien".
"Hm", zei Tom Poes. "Spitvitus? Wat is dat voor iets?"
"Een soort planten", legde heer Ollie uit. "Ze hebben ronde bladeren en een soort zaad, waar spijtlijsters van houden. Maar Pee Pastinakel niet en daarom..."
Zijn uitleg werd onderbroken door een dunne stem, die van achter de toren kwam.
"Hoorde ik u over spijtvitus spreken?" vroeg deze. "Ach, kon ik het maar vinden. Het zou de wereld verbeteren door het heilbrengende zaad, dat inkeer geeft".

Uit solidariteit met arbeidersklasse

PDB boycot koud buffet bij bezoek van koningin

KRALENDIJK — Diep droevig en discriminerend is het uitnodigings beleid van het BC in verband met het bezoek van de Koningin op Bonaire, aldus verklaarde de heer Jopi Abraham, voorzitter van de PD-Bonaire. Het feit dat de vakbonden niet uitgenodigd zijn, althans de manier waarop men gemeend heeft de vakbonden te moeten uitnodigen, is niets anders dan een minachting voor de arbeiders-klasse. De arbeiderdende klasse is de grootste massa van de bevolking en de Koningin krijgt geen beeld van de toestanden op Bonaire, wanneer deze groep uitgesloten wordt, aldus de heer Abraham. Anderszijds is dit een duidelijke minachting jegens de vakbonden, daar de handels- en bedrijfswereld wel meerdere vertegenwoordigers mogen sturen.

Een ander treurig aspect van dit hele beleid is, aldus de heer Jopi Abraham, dat een ex-voorzitter en tevens ex-lid van de Staten (Toon Abraham. red.-Am.) helemaal niet uitgenodigd is. Het gaat niet om de persoon, maar wel om het principe, aldus Jopie Abraham. Terwijl bijna alle barrioleiders van de UPB uitgenodigd worden, moest de fractie van de DPB met pressie afdwingen dat mijn persoon, aldus Jopie uitgenodigd werd voor het koud-buffet. Dit terwijl ik de tweede grootste stemmentrekker ben en tevens voorzitter van de enige oppositiepartij. Dit is pure minachting en gebrek aan respect voor personen uit onze gemeenschap.

Voor ons is en blijft de Koningin van harte welkom, maar dat het BC van deze gelegenheid gebruik maakt om vriendjespolitiek te gaan voeren, vinden wij geheel uit den boze. Wij zullen ook de genodigden voor het koud buffet goed in de gaten houden, en zullen daarna ook naar voren brengen met voorbeelden, wat wij bedoelen met vriendjespolitiek. Tot zover een verklaring van de heer Jopie Abraham. In een communiqué deelt de PDB mee dat de leden van de fractie van deze partij in de eilandsraad en PDB-voorzitter Jopie Abraham het koud-buffet zullen boycotten. Dit om zijn protest te demonstreren tegen het uitnodigingsbeleid en zijn solidariteit met de arbeidersklasse.

Door comite Koninklijk bezoek

VAKBONDEN: PROTEST TEGEN MINACHTENDE BEHANDELING

KRALENDIJK — De vijf vakbonden van Bonaire, de AFBW, Fedebon, Simabo, de BPWU, en de STGB hebben in een gezamenlijk schrijven formeel protest aangetekend tegen de wijze waarop het organiserend comite voor het bezoek van de koningin gemeend heeft de bonden te moeten behandelen.

Op de eerste plaats protesteren zij tegen het feit dat het comite eenzijdig gemeend heeft één vertegenwoordiger van de "gezamenlijke" vakbonden te moeten uitnodigen. Dit toont, aldus de vakbonden duidelijk een gebrek aan respect, gebrek aan kennis van de realiteit en een inbreuk op de integriteit van de vakbonden. De vakbonden, waarvan steeds gezegd wordt dat zij de derde belangrijke pijler van onze gemeenschap zijn, hebben anders verwacht, aldus het communiqué. In ieder geval zijn wij, aldus de vakbonden, niet behandeld als gelijke partners.

Het gebrek aan respect en de onderschatting van 's mensen intelligentie gaat zover, aldus het communiqué, dat het comité zelfs de durf heeft gehad om de vakbonden voor te stellen om de namen van al de vijf voorzitters in een doos te werpen en daaruit een naam te trekken, welke dan als vertegenwoordiger van de gezamenlijke vakbonden moest optreden. Volgens de vakbonden gaat het niet om op te dringen om een handje aan de koningin te kunnen geven.

Het gaat om het principe. De vakbonden kunnen niet allen vertegenwoordigd zijn, maar wel kunnen wij constateren dat er verschillende vertegenwoordigers zijn uitgenodigd uit de handels- en bedrijfswereld. Idem dito is dit het geval bij de politieke sektor.

Verder betreuren de bonden het dat het Bestuurscollege van Bonaire niet geprotesteerd heeft tegen het feit dat de arbeidssector, welke een vijfdaagse werkweek heeft, en de grootste meerderheid vertegenwoordigt niet van een officiele vrije dag kan genieten zoals dit het geval is bij de andere eilanden. In verband hiermee verzoeken zij het BC om alsnog maandag 3 november af te kondigen als een officiele vrije dag.

Tot slot verklaren de vakbonden van Bonaire dat gezien de bovengenoemde punten zij niet bereid zijn meer in de ontvangstcommissie deel te nemen en tegelijkertijd willen zij protest aantekenen tegen de gecamoufleerde wijze waarop ons volk geconfronteerd wordt met dit hoog bezoek. Dit staat zeer zeker, aldus de vakbonden het bewustwordingsproces van het volk in de weg, dat zich aan het voorbereiden is voor de komende onafhankelijkheid, waarin zeker op de eerste plaats de waardigheid en het wederzijds respect onontbeerlijk is voor de overlevingskansen. Het communiqué was getekend door al de voorzitters van de vijf vakbonden.

Voor de AFBW, J. Jacobs; voor Fedebon, W. Cicilia voor de Simabo, N. Willem, voor de BPWU, J. Landwier en voor de STGB, G. Janga.

Ingezonden

Open brief aan koningin Beatrix

Hare Majesteit: Volgens alle onze gezaghebbers, die gemeend hebben namens de bevolking te moeten spreken (zie speciale Amigoe-editie bezoek Koningin) bent U van harte welkom op de Antillen. Wij betwijfelen het of deze gezaghebbers namens het volk kunnen spreken, daar zij nimmer door het volk gekozen zijn (doch door U benoemd). Voorts is Uw bezoek (aldus deze gezaghebbers) een uiting van de band, welke altijd bestaan heeft tussen de Antillen en het Oranjehuis. Een band, die daar zijn oorsprong vindt, waar de Koning van Nederland in 1634 aan de W.I.C. de vergunning gaf om deze eilanden in bezit te nemen en te exploiteren. Een band, die gehandhaafd is gebleven, ook al heeft het Statuut de schijn gewekt, dat aan beide kanten van die "band" gelijkwaardig behandelde burgers leven. Het Statuut, het contract, waarbij wij op vrijwillige basis deel zijn gaan vormen van het Koninkrijk der Nederlanden met aan het hoofd de Koning (in). Een koninkrijk echter, dat voor mij als inwoner een probleem heeft opgeworpen. Een probleem, dat ik in alle oprechtheid wil voorleggen aan Uwe Majesteit ter oplossing als hoofd van datzelfde koninkrijk, bestaande uit Nederland én de Nederlandse Antillen. Hoe is het te verklaren, dat op sociaal gebied de ene inwoner van het Koninkrijk over een voorzieningenpakket beschikt, dat een voorbeeld kan zijn voor de hele wereld, terwijl de andere inwoner van datzelfde Koninkrijk - in casu de Antilliaan - maar een schijntje aan rechten heeft in dit opzicht. Voor U, Majesteit, dat zij behalve raadselachtig ook beschamend moeten voorkomen. Majesteit, gelieve Uw benadering van dit probleem in te sturen vóór Uw vertrek naar dat andere deel van het Koninkrijk, waar "vermoedelijk" Uw terugkeer met minstens evenveel feestelijkheden zal worden gevierd. Gelieve de oplossing in te zenden aan het adres van de Antilliaanse Bevolking, bewoners van Uw Koninkrijk.

NORWIN WILLEM,
Bonaire.

Wanklank over organisatie van manifestatie

WILLEMSTAD -Een grote groep welpen (padvinders) in de leeftijd van acht tot veertien jaar heeft gisteravond niet kunnen deelnemen aan de manifestatie in het sportcomplex ter ere van het bezoek van koningin Beatrix en prins Claus. Bovendien heeft de organisatie van het evenement deze jongere kinderen van half zeven 's avonds buiten laten staan wachten.

Grote ergernis is er bij de ouders van deze kinderen over de behandeling van hun kinderen. Ze spraken er schande over uit, dat deze jongeren buiten moesten blijven en ook niets van het gehele gebeuren hebben mogen zien. Daarentegen werd veel kritiek geuit op het lange en uitermate saaie vertoon van een padvindersgroep en enkele **sportverenigingen. Meer mensen spraken hun teleurstelling uit over het gebeurde gisteravond.**

Sieraden gestolen

WILLEMSTAD — Bij een goudsmid aan de Tafelsteeg heeft men verschillende sieraden gestolen. De diefstal moet donderdag overdag zijn gepleegd tussen acht uur 's morgens en vier uur 's middags.

Remitido

En vivo y directo

Kiko e palabranan aki ta? Un gritu pa kamufla e hecho ku TeleCuracao a bolbe fracasá barbaramente y sin nodi. Ta un berguensa ku nos compania di Televishon Nashonal mester a brinda nos un porkeria asina na lugá di un imagen kla y "steady" riba nos pantaya.

Y kada bes nos mester a tende ku ta TeleCuracao "en Vivo y directo" y e diskulpa sokete ku ta un difikultat "chikitu" tabatin ku e koriente di Sentro Deportivo. Si e difikultat tabata asina chikitu, di kon no por a solushoné?. Pero miho ainda; Si TeleCuracao a planea e transmishon importante aki, anto lo nan a diskubri e difikultat aki foi algun dia pasá den nan transmishon di prueba!

Pakiko semper mester hunga "paniekvoetbal" anto pa despwes pidi diskulpa? P'ami komo televidente nan a daña algu ku por tabata kulminashon di e bishita di La Reina, den un kos bergonsoso y ridikulo. Ki dia nos ta haña poko hende kapabel pa planea un transmishon "en Vivo y Directo"?

N.O.S. a duna boso T.V.-wagen. E no a duna boso hende pa siña boso traha kuné?. Ki dia ta manda un par di hende seka e mes un N.O.S. na Hulanda of Merka bai siña e fishi ey bon? Y no bisami ku no por kompará Korsow ku Hulanda o Merka, pasobra esey ta berdat solamente enkwanto na ekipo; pero aki ta puru kwestyon di falta di planiamentu, di falta di efisiensha.

UN TELEVIDENTE
DESEPHONA Y
PREOKUPA

Het weer

WILLEMSTAD — Weersverwachting geldig tot morgenmiddag 12.00 uur: overwegend half bewolkt met voornamelijk in de nacht en ochtenduren plaatselijk een enkele bui.
Matige, overdag af en toe vrij krachtige oostelijke wind.
Weeroverzicht:
Door aanhoudende aanvoer van onstabiele en vochtige lucht, kunnen er in de komende 24 uur op de Benedenwindse eilanden nog plaatselijk enkele buien tot ontwikkeling komen.

...voor de volks-manifestatie gisteravond in het sportcomplex op Brievengat waren speciale voorzieningen getroffen voor het koninklijk paar. Bij de aanvang van het gebeuren heette gezaghebber mr Omelio Martina als gastheer de koningin en de prins van harte welkom...

PREMIER MARTINA: KEUZE UIT WELOVERWOGEN OPTIES

Koningin Beatrix tot Staten:

Politieke besluiten niet overijld nemen

WILLEMSTAD — Nederland en de Antillen mogen geen overhaaste beslissingen nemen ten aanzien van de toekomstige staatkundige veranderingen voor deze eilanden. Dat is de boodschap van koningin Beatrix in haar toespraak die zij woensdagmiddag hield voor de Staten. "Hoewel voortvarendheid is geboden, omdat het niet goed is lang in onzekerheid te verkeren, dienen wij niet overijld te werk te gaan", zei de koningin. "De belangen hierbij zijn te groot. Het resultaat immmers zal bepalend zijn voor de toekomst van onze volken. Morgen wordt in het heden geschreven".

Ze noemde de op handen zijnde politieke Ronde Tafel Conferenties (RTC) een overdenking of de regels die in 1954 zijn opgesteld tussen Nederland en de Antillen wijziging behoeven.

Veel nadruk legde ze op het feit dat de geschiedenis van een land een proces is dat zich niet buiten het volk om onttrekt. In het verleden hebben de Antillianen volgens haar met verrassende artistieke vruchtbaarheid een samenleving weten te creeren, zonder dat de culturele achtergronden werden verloochend. Kenmerkend is het voor haar dat de Antilliaan zelf verantwoordelijk wil zijn voor de eigen gemeenschap en de neiging de gevoelens van anderen te ontzien. Ze haalde in dit licht aan de steun van de Antillen aan Nederland in de Tweede Wereldoorlog. Op grond daarvan zou in Nederland sympathie en waardering zijn gegroeid voor de Antilliaan en heeft men er oog gekregen voor de problemen van de Antillen.

AARZELEN

Er kan niet verwacht worden dat de Antillianen pasklare antwoorden hebben voor de problemen waarmee zij geconfronteerd worden op weg naar een grotere zelfstandigheid. Wel moet dit proces met zorg worden begeleid. Er moeten keuzen gemaakt worden. "Het is menselijk", aldus de vorstin, "om bij het doen van keuzen op historisch belangrijke momenten te aarzelen. Kiest men voor ingrijpende veranderingen, dan loopt men risico's. Kiest men daarentegen voor behoud van het vertrouwde, dan wordt wellicht een goede kans gemist".

Zij deed een beroep op de Statenleden daarom alle wijsheid aan te wenden voor deze belangrijke aangelegenheid. In haar Engelse en Papiamentutalige passage zei ze dat zolang de bevolking van de Antillen het zelf wil gerekend kan worden op hulp uit Nederland.

Woensdag gaf de Amigoe al een verkorte weergave van de toespraak van premier Don Martina. Daarin werd niet gerept over de lange nauwe banden met het Huis van Oranje. In een heel zakelijke uiteenzetting wees de premier op het bewustwordingsproces van de Antilliaanse bevolking. Dat ligt ten grondslag aan besprekingen over staatkundige wijzigingen waar ook de relatie Nederland-Antillen niet onberoerd bij zal blijven.

VERSPLINTERD

Hierbij moet niet uit het oog worden verloren dat het territoir van de Antillen versplinterd is over zes eilanden met hun problemen van kleinschaligheid. "In feite is elk eiland een continent in miniatuur", zei de premier. Ook heeft het daarom volgens de premier weinig zin om intern verdeeld en derhalve zonder stootkracht de toekomst in te gaan. "Onafhankelijkheid is in de eerste plaats een state of mind. Het eist een ombuiging van een mentaliteit die door de eeuwen heen aan een afhankelijke opstelling gewend is geraakt. Het volk heeft nieuwe denkpatronen nodig om zich een visie eigen te maken op een toekomst, die het dan ook vastberaden tegemoet zal treden". Er zal gekozen moeten kunnen worden uit "weloverwogen opties".

ROSTVAST

Er is een uiterst koel hoofd en een flinke dosis gezond verstand nodig om ter werk te gaan in deze aangelegenheden vindt de premier, vooral als gekeken wordt naar gebeurtenissen in de regio die hij niet met name noemde. De toekomst waaraan gewerkt wordt moet beter zijn dan het heden, zei de premier.

"En wij zullen als goede bouwmeesters onze bouwstenen nauwkeurig, hecht en haaks op elkaar zetten opdat ons gebouw rostvast ieder partij zal kunnen trotseren".

Statenvoorzitter Pedro Bislip daarentegen kwam wel weer uitspraken met als "onze gehechtheid aan het hoog gewaardeerde Huis van Oranje". Hij sprak zich onomwonden uit achter de stelling van koningin Beatrix in haar troonrede verleden maand (in de Staten-Generaal in Den Haag) dat de Ronde Tafel Conferentie zo spoedig mogelijk moet worden belegd. In haar toespraak even later echter sprak de vorstin zich heel wat genuanceerder uit op dat punt, door te stellen dat het niet overijld moet geschieden. Op dit punt heeft de Nederlandse regering namelijk ook zijn standpunt al iets laten vieren. Gerekend wordt op een RTC in februari op zijn vroegst.

VERSCHIL

Ook sprak de voorzitter de wens uit dat de koningin aanblijft als staatshoofd van de Antillen, hetzij staatsrechtelijk, hetzij symbolisch. "Het Huis van Oranje leeft immers in het hart van de bevolkingen van deze eilanden", zei de heer Bislip, waarna zijn slotzin luidde: "Moge de Almachtige het Huis van Oranje tot in lengte van dagen voor onze volkeren sparen".

De Statenvoorzitter had op dat moment nog niet kunnen weten wat de koningin zou gaan zeggen. Ook is duidelijk een verschil te merken in de woorden van de heer Bislip en die eerder die dag van premier Martina. Dit verschil werd getypeerd met de opmerking dat de premier een "Curacaose toespraak" hield en de Statenvoorzitter een "Arubaanse".

..Deze kleine dame op de arm van haar moeder heette koningin Beatrix en prins Claus gistermorgen hartelijk welkom op Westpunt...

Koninklijk geschenk voor jeugd

WILLEMSTAD — Koningin Beatrix heeft de Antillen bij haar bezoek een cadeau in het vooruitzicht gesteld van 300.000 gulden. Dit geld is bestemd voor de aankoop van kinderboeken voor de bibliotheken op alle zes eilanden.

Gistermiddag overhandigde de vorstin op de patio van de gezaghebberswoning op Zuurzak aan gezaghebber mr Ornelio Martina symbolisch het Curacaose deel van dit geschenk, 50 mille groot. De bedoeling is dat dit cultureel bestemde geschenk wordt gebruikt voor kinder-boeken in het Nederlands, Engels of Papiamentu. Op de andere eilanden zal eenzelfde overhandiging plaats vinden.

Hier zijn wij, wie ben jij over hulpbronnen

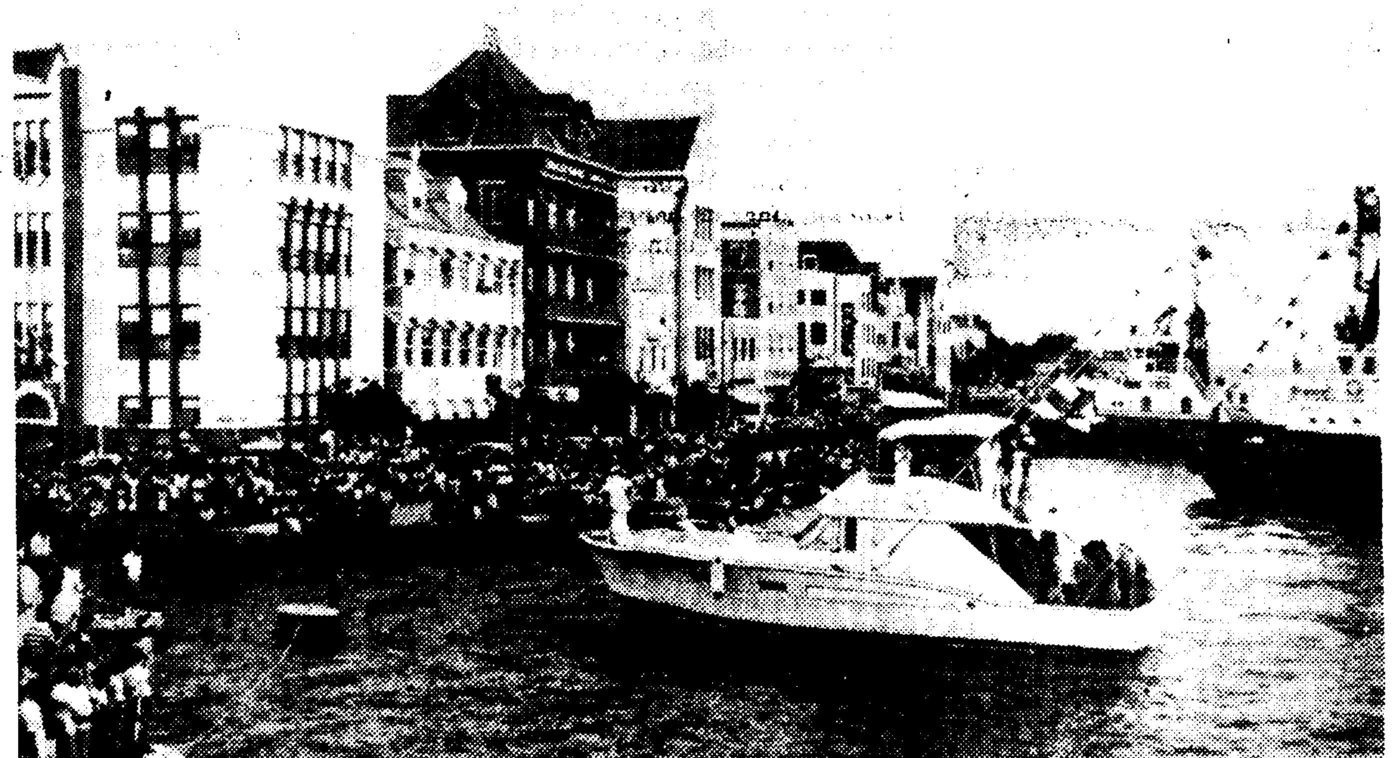
WILLEMSTAD — De Schooladviesdienst (SAD) presenteert morgen (zaterdag) half zeven, de derde aflevering van het kinderprogramma Hier zijn wij, wie ben jij via TeleCuracao. In dit derde programma vraagt het TV-beest om een naam en geeft het een eigen uitleg over natuurlijke rijkdommen. De kinderen beelden de vervuiling uit in spel met liedje. In de rubriek hobby knutselen twee jongens met vliegtuig- en bootmodellen. Een filmpje, gemaakt bij het Carmabi, bepleit het behoud van het leven in de zee; en van de tamarijn (een van onze natuurlijke rijkdommen) wordt awa di tamarijn gemaakt. Tot slot wordt in de rubriek Wist je dat? de binnengekomen post beantwoord.

Personalia

JUAN POP was dezer dagen een kwart eeuw bij de overheid in dienst. Hij is werkzaam bij de Haven en loodsdienst. In 1960 werd hij brugwachter, in 1968 werd hij machinist van de ponton-brug; in 1971 tenslotte werd hij ambtenaar-adjunct opzichter. Hij werd gehuldigd door havenmeester Elsio Sint Jago.

WILLEMSTAD — Bij een inbraak in een snackbar aan de Dr. Maalweg heeft men voor twee mille aan spullen meegenomen. Onder meer een radiocassettespeler en vleeswaren en drank.

...rijendik stonden de mensen op de kades opgesteld om een glimp op te vangen van koningin Beatrix en prins Claus op een yacht in de ingang van de haven...

Tentoonstelling van speelgoed in buurtcentrum Groot Kwartier

WILLEMSTAD — De oudercommissie van het Berg Carmelcollege te Groot Kwartier, organiseert dit weekeinde een speelgoedtentoonstelling in het Buurtcentrum Groot Kwartier. In een communique van de oudercommissie wordt melding gemaakt van het belang van speelgoed in het leven van vooral kinderen. Ouderen moeten bij de aanschaf van speelgoed de edukatieve waarde daarvan nagaan. De oudercommissie organiseert daarom een tentoonstelling van edukatief verantwoord speelgoed om de ouders een inzicht te geven daarin. Die tentoonstelling vindt plaats met medewerking van enkele lokale firma's en boekhandels terwijl leerkrachten uit het kleuter- en basisonderwijs deskundige uitleg zullen geven over het tentoongestelde. Verder zal er een spellendemonstratiehoek zijn en een hoekje waar de kinderen kunnen tekenen en verven. De tentoonstelling wordt gehouden in het buurtcentrum Groot Kwartier morgen (zaterdag) middag van twee tot zeven uur en zondag van 10 uur 's morgens tot 3 uur 's middags. De toegang is gratis.

Voor ondertekening cao:

Bond spant kort geding aan tegen bakkerijhouders

WILLEMSTAD — De werknemers van de Curacaose bakkerijen hebben woensdagavond tijdens een spoedvergadering, het bestuur van de CFW gemachtigd om een geding aan te spannen tegen hun werkgevers om de ondertekening af te dwingen van de nieuwe cao. Zoals het bondsbestuur al eerder had laten weten, is het niet gekomen tot een bakkerijstaking die volgens de CFW juist in het voordeel van de bakkerijhouders zou vallen.

De eigenaren van de Curacaose bakkerijen willen vóór de ondertekening van de cao, eerst een prijsverhoging van het brood om de gestegen personeelskosten te kunnen dekken. De CFW echter betoogt dat de bakkerijhouders die voorwaarde niet hebben gesteld toen zij in aanwezigheid van de landsbemiddelaar accoord gingen met de cao. Het bestuur van de Vereniging van Curacaose bakkerijen bracht toen naar voren dat op kort termijn een ledenvergadering belegd zou worden waarbij de cao besproken zou worden door de bakkerijhouders. Dat is tot nu toe niet gebeurd. Via een kort geding wil de vakbond nu die ondertekening afdwingen.

De machtiging van de vereniging van bakkerijhouders is sedert de aanvang van de cao-onderhandelingen niet duidelijk geweest. Het was niet bekend of de vereniging slecht namens de leden mocht onderhandelen of dat ook de cao ondertekend zou mogen worden. Zoals bekend bestaan er op Curacao verenigingen van werkgevers die wel mogen onderhandelen namens de leden maar geen cao mogen ondertekenen. De Copda, de vereniging van pompstationhouders, hoort daar ook bij. Alle pompstationhouders moesten nadat de Copda tot een cao-accoord was gekomen met de bond, apart de cao ondertekenen.

Voor wat de bakkerijen betreft, is eén van de sterkste punten van de bond dat bij de laatste cao-bespreking vrijwel alle grote bakkerijen vertegenwoordigd waren. Hierdoor kan de bond proberen via de rechter, de cao-ondertekening af te dwingen van op zijn minst de toen aanwezige werkgevers, indien de vereniging zich niet bij machte verklaart de leden de cao te laten ondertekenen.

Interview over koninklijk bezoek

WILLEMSTAD — Morgen zullen Anneke van Arkel en Jac Visser in het programma Interview over radio Hoyer II blikken op de ontvangst die koningin Beatrix en prins Claus gisteren op Curacao hebben gekregen. Zij zullen proberen zoveel mogelijk reakties te krijgen van de organisatoren van dit gebeuren. Ook van Bonaire waar de koningin morgen aan zal komen kunt u reakties verwachten.

Meisje getrapt

WILLEMSTAD — Een veertien jarig schoolgaand meisje is door de man J.V. mishandeld. Zij deed daarvan aangifte. V. had haar een paar klappen in haar gezicht gegeven en terwijl zij als gevolg daarvan op de grond lag, schopte hij haar nog een paar keer in haar buik.

Jongen tanden losgeslagen

WILLEMSTAD — Een zeetienjarige jongeman is door een automobilist zodanig aangepakt dat er een paar tanden kwamen los te zitten. Tijdens het golfen kwam een bal per ongeluk tegen een voorbijrijdende auto. De bestuurder werd daarover kwaad en gaf de jongeman een pakslaag.

Warm onthaal voor koningin en prins

WILLEMSTAD — Koningin Beatrix en prins Claus is op Curacao allesbehalve een koel onthaal ten beurt gevallen. Door de veel gehoorde kritieken van enkele groeperingen op het bezoek, was de indruk ontstaan dat de genegenheid ten opzichte van leden van het Huis van Oranje bekoeld zou zijn. Daarentegen werd het koninklijk paar yooral gisteren overal even hartelijke en enthousiast ontvangen, tot aan de slot-manifestatie in het sport-complex 's avonds toe.

Was er zaterdag nog een zekere mate van terughoudendheid te bemerken bij veel mensen langs de kant van de weg waar koningin en prins voorbij kwamen, gisteren was blijkbaar dat ijs gebroken. Als motieven voor de aanvankelijke gereserveerdheid nog op die eerste dag worden aangehaald dat de routes onbekend waren, dat het een normale werkdag was en dat er geen echte volksevenementen waren geprogrammeerd die dag. Gisteren gold dat allemaal niet.

In de Staten-vergadering van woensdag stal de koningin bovendien veel harten door in haar toespraak een Papiamentse en Engelse passage voor te lezen. Het was de eerste keer dat het staatshoofd van het koninkrijk zich in het Papiamentu uitliet. Via de Statenleden liet de vorstin weten dat de bevolking kan blijven rekenen op hulp en steun van Nederland zolang zij dat zelf wenst.

Dat vooral en de wijze waarop de vorstin zich zelf presenteerde — vriendelijk, hartelijk en niet strak volgens het protocol — maakte dat zij bijzonder prettig overkwam. Ze gaf het geheel een zeer menselijk geheel door speciale aandacht te schenken aan kinderen, gehandicapten en bejaarden.

DANSJE

Om acht uur gistermorgen begon het koninklijk gezelschap al met de tocht over Bandabou. Bij elk van de vijf stops werd het koninklijk paar een geschenk aangeboden. Bij de stop op Lagoen pakte de koningin, tot grote vreugde van omstanders, een klein kind op de arm. Op Barber, waar een langere stop was, waagden koningin en prins zich aan een dansje met kinderen, (ban, ban pasa un rondu). Op alle stops waren de buurtbewoners samengedrongen en zwaaiden met Antilliaanse vlaggetjes naar de koningin. Een verschil met vroeger was misschien dat niet meer massaal allerlei liederen werden gezongen. Voor de rest deed het wat ouderwets aan, ook bijvoorbeeld dat op Bandabou wat meer bij huizen werd gevlagd.

Op Bandariba waren het Sta. Rosa en Montagne die werden aangedaan. In het buurtcentrum op Montagne werd dans en zang gepresenteerd. De jeugdgroep Perlitas zong er en bood enkele van hun platen aan, aan de koningin. Het meisje dat dit deed, vloog plotseling de gehurkte koningin om de hals en zoende haar op de wang. De vorstin wist dit spontane gebaar zeer te waarderen.

Bij al deze stops en op verschillende plaatsen langs de route werd het koninklijk paar bijzonder hartelijk begroet. Opmerkelijk waren het aantal vlaggetjes en oranje balonnen.

MANIFESTATIE

Het paar friste zich bij de gezaghebberswoning op Sorsaka op om er vervolgens ook de lunch te gebruiken. Nadat zij zich enige tijd hadden opgehouden met vertegenwoordigers van sociaal-culturele, begaf het hele gezelschap zich opnieuw in optocht naar de Nieuwe Haven, waar de plechtigheid was voor de aanvang van de bouw van een Curacaose containerhaven. Ondanks andersluidende berichten zag zij even later niet af van een boottocht door de haven op het yacht de Chung-A-Lu. Daar was een zeer grote mensenmassa op de been. Op de kades stonden de mensen rijendik, terwijl tal van grote en kleine bootjes kris-kras door elkaar voeren in de havenmonding. Begeleid door veel van deze bootjes ging het koninklijke yacht naar het Hilton hotel.

Een half uur achter op het tijdschema begon in het sportcomplex de manifestatie. Bij de binnenkomst van de vorstin in haar limousine voorzien van de koninklijke Standaard (oranje-blauwe vlag van het Huis van Oranje), brak er een oorverdovend gejuich op in het bomvolle stadion. Door gastheer gezaghebber mr. Ornelio Martina en enkele gedeputeerden werd zij naar haar speciale plaats begeleid. De gezaghebber verklaarde in zijn openingstoespraak dat koningin Beatrix opnieuw de harten van de Curacaose bevolking heeft veroverd. Met een ietwat trillerige stem zei hij ook dat de bevolking van liefde voor het Oranje-huis heeft getuigd in de loop van de hele dag. Er traden sportgroepen op, dans-, en zang-ensembles, de "wabi-club", en de padvinderij. Een stunt vormde de wabi-club met de "klassieke" wagens, vooral die wagen die zonder chauffeur bleef doorrijden in een kringetje.

Aan het eind van deze manifestatie sprak de vermoeide koningin enkele dankwoorden tot de aanwezigen. Ze zei te hebben kunnen merken dat er veel gebeurt op Curacao en dat het eiland leeft. Vanmorgen vroeg zijn het koninklijk paar en gevolg doorgereisd naar Aruba. Op 7 november komt het gezelschap weer terug op Curacao.

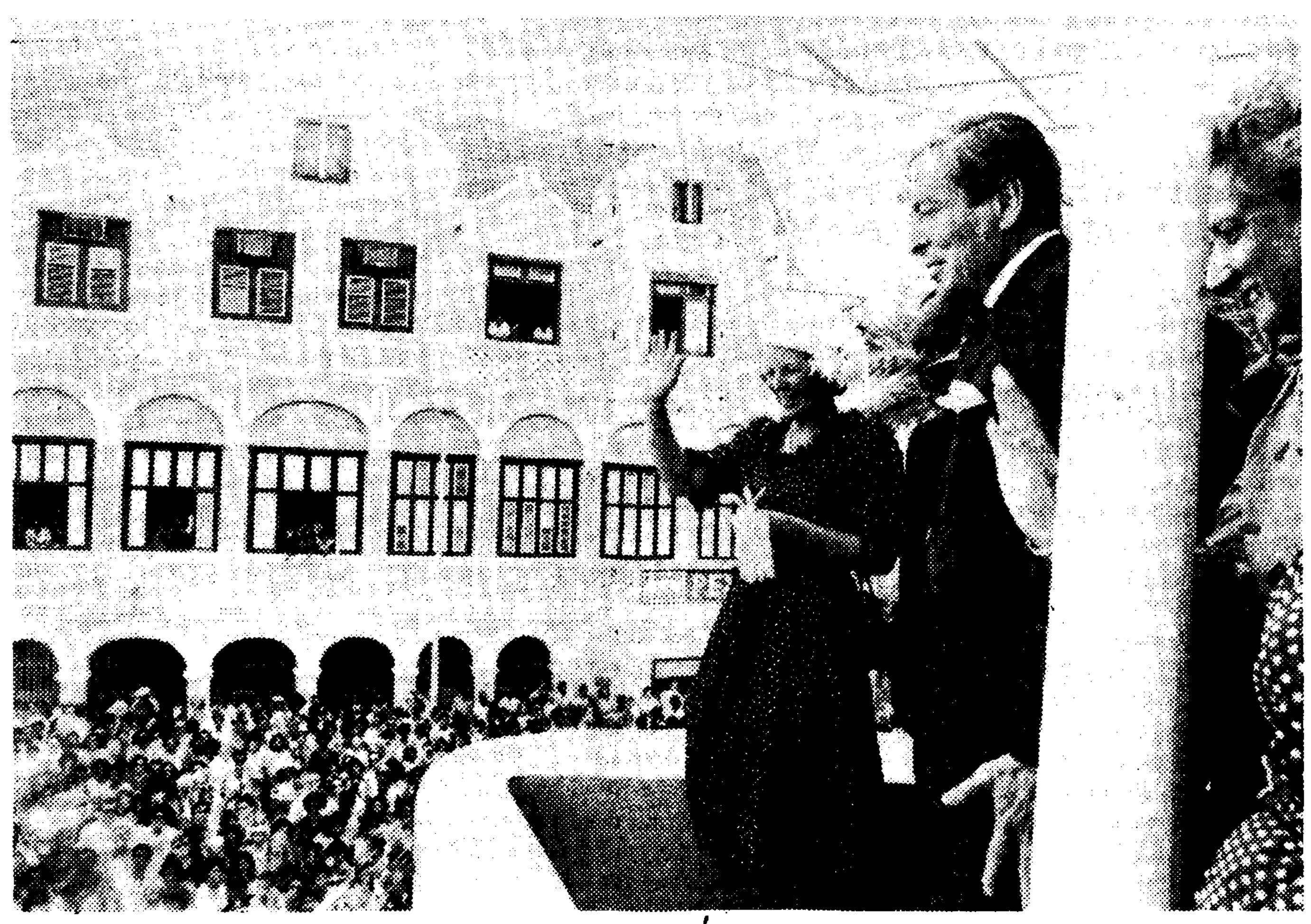
..Gezaghebber mr Ornelio Martina is de eerste die tijdens het koninklijk bezoek ook een koninklijke onderscheiding kreeg: hij is officier in de Orde van Oranje Nassau geworden. Dat gebeurde na de lunch gisteren op Zuurzak...

..Op Westpunt poseerde pastoor Annink trots tussen het koninklijk paar...

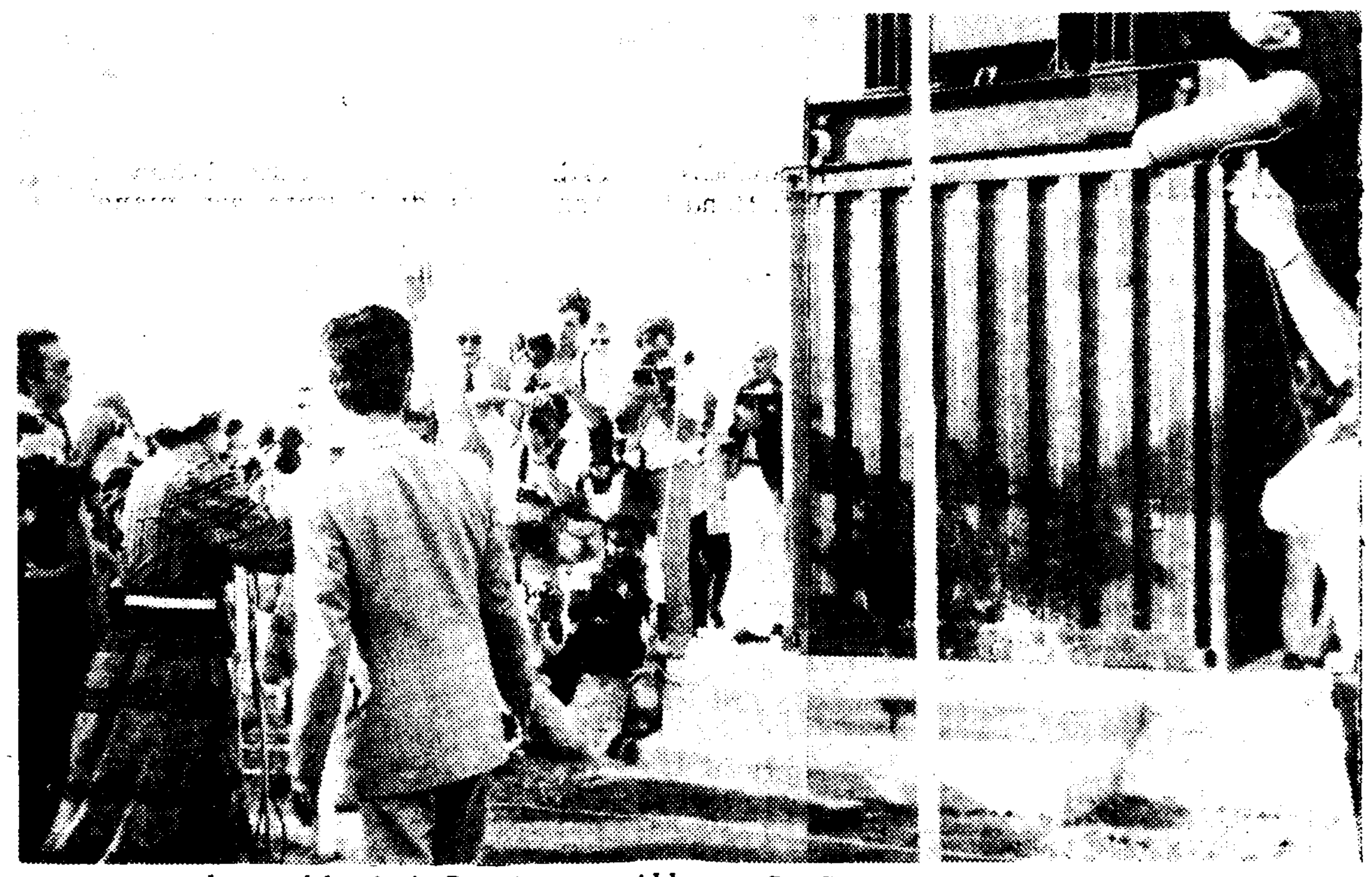
...Koningin Beatrix zwaaide de hele dag uitermate vriendelijk naar de mensen langs de kant van de weg. Een vermoeiende bezigheid is dat...

...Woensdagmorgen vertoonde de vorstin zich op het balcon van het gouvernementspaleis om de samengekomen menigte voor het paleis te begroeten...

...Premier Don Martina sprak ten gouvernementshuize woensdagmorgen als zijn wens uit dat de koningin en de prinsgemaal de Antillen vaker bezoeken. Het hoeft niet altijd zo officieel voegde hij er aan toe...

...met een smak smeed koningin Beatrix gistermiddag een fles Curacaose likeur stuk tegen een container. Daaronder zat de gedenkplaats symboliserend de aanvang van de bouw van de containerhaven van Curaçao...

...veel indruk maakte koningin Beatrix met haar passage Papiamentu in de toespraak die zij richtte als staatshoofd van het Koninkrijk der Nederlanden tot de Staten...

...Met vlaggetjes en oranje balonnen stonden overal mensen jong en oud, opgesteld om het koninklijk paar toe te wuiven...

...Door enkele kinderboeken te overhandigen aan gezaghebber mr Ornelio Martina op de patio van de gezaghebberswoning, maakt koningin Beatrix de symbolische overdracht van haar geschenk aan Curaçao, namelijk kinderboeken ter waarde van vijftigduizend gulden voor de plaatselijke bibliotheek. Elk eiland krijgt ditzelfde geschenk van haar...

...bij de eerste stop gistermorgen op Bandabou, nabij Kleine Berg, kreeg de vorstin van een jongeman een ouderwets comfoor in miniatuur aangeboden...

AGENDA ARUBA

LOSSE NUMMERS OP Aruba, dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, Ingrid-La Fama, Popular, Piet Soda Fountain.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, De Wit Stores Aruba, Caribbean- en Sheratonhotel, Van Dorp in Americana en Holiday Inn drugstore.

Kantooruren: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316, 22950. Pageboy: 027-675.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 24555.

ALARMCENTRALE: 115.

BIOSCOPEN
Boulevard theater: 20.30 The legacy (18 jr); 24.00 Coquet (18 jr); Rialto: 20.00 Hostages panic makers (18 jr); 22.30 The amazons (18 jr).
Drive inn: 20.30 en 24.00 La niña de la mochila azul (alle leeft.) Principal: 20.30 Butch and Sundance-kid (18 jr); 24.00 The centerfold girls (18 jr).

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288; Savaneta: tel.: 47020; Dakota: tel.: 24444; San Nicolas: tel.: 45906; tijdens kantooruren Patiastraat 27.

WACHTREGELING DOKTOREN spreekuren: (Oranjestad, Sta Cruz, Paradera en Noord) Spreekuren: zat. en zondag van 09.30-10.30/17.30-18.30 uur dokter E. de Cuba, Venezuelastraat 19, tel.: 25549; (San Nicolaas en Savaneta): dokter P. Deeleman; Savaneta 195, via hospitaal, P'foon 259.

BOTICA'S:
Oranjestad: Aruba, tel.: 21081; San Nicolas: San Lucas, tel.: 45119.

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER
dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ZATERDAG
DIVERSEN
VER. HOGERE OVERHEIDS-FUNCTIONARISSEN (VHO):
09.30 uur informatiemorgen voor alle belangstellende overheidsfunctionarissen. (eilandelijk als land gepensioneerden, spec. die van schaal 10 en hoger) - Kas di Kultura.
CARIBECLUB
14.00-18.00 uur jaarlijkse vlooienmarkt (goedkope planten-taart-kleren-dieren etc.).

BUREAU VOOR LEVENS-EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Zuidstraat 1A, tel: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.
SPORT
CAMACURI BOWLING CENTER: openingstijden: maandag t/m vrijdag van 18.00-24.00 uur; zaterdag en zondag van 13.00-19.00 uur.

TELEARUBA: 17.00 Woody Woodpecker; 17.30 Incredible Hulk; 18.00 living tomorrow; 18.30 English news; 18.45 telenovela: Rina; 19.30 cocktail musical (lokaal); 20.00 Queen visit in Aruba; 21.00 Cultural manifest action; 22.30 wrestling.

Toernooi om SN-copa begint zondag

SAN NICOLAS — Voor het derde achtereenvolgend jaar zal zondag het voetbaltoernooi om de Copa San Nicolas, dat georganiseerd wordt door Charlie's bar boozers F.C., op het San Nicolas Juniors-veld, van start gaan.

De opening is om 9 uur met brasband-muziek, defile van de deelnemende clubs met hun madrinas, volkslied en show. De ere-gasten op deze dag zijn Miss Carnaval 1980, Rose Ann Lejuez, Mateo Reyes, oud-internationaal aan wie het toernooi dit jaar opgedragen wordt en Charlies Brouns Sr als vertegenwoordiger van de organiserende club.
De aftrap voor de eerste wedstrijd zal door Mateo Reyes worden verricht.

Het toernooi zal vier zondagen in beslag nemen en heeft als voornaamste doel de voetbalsport te San Nicolas te bevorderen. De opbrengst van het toernooi gaat zoals gebruikelijk naar een voetbalvereniging en dit jaar is de keuze gevallen op Jong Bonaire. Met deze financiele bijdrage wordt de vereniging in de gelegenheid gesteld zich beter te organiseren.

Het eerste toernooi in 1978 werd opgedragen aan oud-international Juan Briezen en de opbrengst werd geschonken aan Jong San Nicolas. Vorig jaar ging de eer naar Aruba's keeper van het eerste uur Jeffey de Veer en was San Nicolas Juniors de begunstigde club.

De wedstrijden voor zondag zijn als volgt: Ho Sing Loy F.C.-DOW San Nicolas (10 uur), Graficas Aruba-La Fama Vets (11.15 uur); Charlie Bar Boozers-Guadirikiri Boys (12.30 uur), Korporaals MSK-Something Special FC (1.45 uur) Suriname Club-Graficas Aruba (3 uur), Boy's Speak Easy FC-Guadirikiri Boys (4.15 uur).

Softballtoernooi Tanki Leendert

TANKI LEENDERT — Centro di Barrio Tanki Leendert organiseert op zondag een softballtoernooi in het Kibaimaballpark op Tanki Leendert.

De geprogrammeerde wedstrijden zijn: Veteranen Tanki Leendert — Smashers (10 uur); Douane-Dijkhoff Drafting (12 uur) Kibaima All Stars-Yaqui Post (2 uur); Companashi Amigoe All Stars — Radio Carina (4 uur).

Het toernooi wordt op zondag 9 november voortgezet met de volgende vier wedstrijden: Usaleu — La Confianza (10 uur); Telefoondienst — CMB (12 uur); Ant. Handel — Taxi Ennia (2 uur); Tanki Leendert Bombers — Aruba Bank Nickels (4 uur, dameswedstrijd).

Softbaltoernooi In Flatstone park

PARADERA — De softbalclub, Charlie's Angels, organiseert zondag een softbaltoernooi in het Flatstone ballpark. De wedstrijden beginnen om 10 uur 's morgens tussen Monserat pirats en Passpoort, gevolgd door Hotstuff - Tanki Leendert stars, Charlie's devils - Paradera all stars en Flatstone - Hit Banbuco. Voor deze wedstrijden wordt de fast pitch ook toegelaten en de tijdslimiet voor elk spel is 1 1/2 uur. Elk winnend team ontvangt een trofee.

Idefre cursussen

ORANJESTAD — Deze week is sportbureau Idefre begonnen met een instructie-cursus zwemmen en dinsdag gaat de instructie-cursus volleybal van start voor leerlingen van de basisscholen op Aruba. De zwemcursus bestaat uit 20 lessen gedurende 10 weken en staat onder leiding van de instructeurs Maria Luisa Croes met assistentie van Tico Henriquez. De cursus wordt aan de Palmbeach gegeven. De volleybalcursus zal onder leiding staan van instructeur Rudy Leysner en de lessen worden op dinsdag en woensdag gegeven. Ook hier worden 20 lessen gegeven gedurende 10 weken.

Marijuanarokers in bus betrapt

BALASHI — Een der chauffeurs van de Arubus bleek niet alleen een goede busbestuurder te zijn maar ook over een fijne neus te beschikken.

Hij stopte bij de verkeerspolitie te Balashi en deelde mede dat in de bus enkele passagiers vermoedelijk marijuana aan het roken waren. De politie ging controleren haalde acht jongelieden uit de bus. Naast de bus werd op de grond een aantal marijuanasigaretten aangetroffen alsmede drie kleine pakjes van het spul.

De marijuana bleek van een van de jongelieden, de 21-jarige LEC te zijn, terwijl de politie in het bezit van de eveneens 21-jarige GMD ook nog een kleine hoeveelheid marijuana aantrof.

Twee van deze acht jongelieden werden in handen gesteld van het bureau verdovende middelen voor verder onderzoek.

Piano-concert van Judith Felton

ORANJESTAD — Op 13 november om half negen presenteert Judith Felton in Cas di Cultura een pianoconcert onder auspicien van de Arubaanse Kunstkring.

Judith voltooide haar muziekstudie aan het Radcliffe College en zette daarna haar pianostudie voort in Londen met Hilda Dederich en in de Verenigde Staten met Frank Mannheimer.

Tijdens haar optreden zal zij werken van Schubert, Beethoven, Chopin en Debussy ten gehore brengen.

Mysterieus vliegtuigje

SAN NICOLAAS — Een man meldde bij de politiewacht San Niclolaas dat er ter hoogte van Fontein een vliegtuig laag aan het vliegen was en lichtsignalen gaf.

Bij de verkeerstoren bleek men niet op de hoogte te zijn van een vliegtuig in de omgeving. Ook de verschillende politiepatrouilles die uitgerukt waren, konden niets verdachts in de lucht waarnemen. Een speuraktie in de omgeving naar een mogelijke dropping leverde evenmin resultaat op.

ORANJESTAD — *Het echtpaar Clovis en Enriqueta Marchena-Martijn herdacht onder grote belangstelling van familieleden en genodigden zijn gouden bruiloft. In de St Franciscuskerk werd in de vroege avonduren een Heilige Mis opgedragen uit dankbaarheid voor de vijftig jaren die het echtpaar in het huwelijksbootje veilig en gelukkig de klippen in het leven wist te omzeilen. Hierna volgde een zeer geanimeerde receptie in Surfside. De heer Clovis Marchena die evenals zijn echtgenote van Bonaire afkomstig is, is een bekende gepensioneerde douane-ambtenaar die sedert 1946 op Aruba woont en werkt.*

ABB-bestuur verdeelt functies

ORANJESTAD — Tijdens de eerste bestuursvergadering van het nieuwe bestuur van de Aruba Basketball Bond, werden de functies als volgt verdeeld: voorzitter Albert Odor, vice-voorzitter Donald Baly, secretaris Francisco Tromp, 2e secretaris Carmen Loefstok, penningmeester Glenn Gums tevens assistent-competitieleider, tweede penningmeester Lucio Abath en competitieleider Robby Burleson.

De A-klasse-competitie (dames en heren) begint op 10 november a.s. Tot nu toe hebben vijf teams zich ingeschreven in beide afdelingen.

De damesteams zijn Connie Frances Club, Vitality Stars, Marlboro, en Don Bosco met twee ploegen, en de heren teams: Esso, RCA, Amstel en Astoria met twee teams.

YOGA—EXPERT OP BEZOEK

ORANJESTAD — Momenteel verblijft op Aruba, op uitnodiging van het Satyananda Ashram centrum (Yoga-centrum), dr Swami Vivekananda uit Australie. Zijn echte naam is dr Brian Thompson, specialist in psychiatrie en hij bestudeert yoga als medische therapie. Dr Swami is momenteel op een wereldreis (al 3 1/2 jaar) en verzorgt lezingen in de verschillende landen. Zijn lezingen bevat de techniek van yoga als de therapeutische behandeling bij eerste keuze als het gaat om emotionele en mentale stoornissen en hun verwante verschijnselen zoals hoge bloeddruk, asthma, hart aandoeningen, epilepsia, kanker, schildklier en andere ziekten. Zijn persoonlijke ervaringen heeft hij vastgelegd in zijn boek ,,Kundalim the Chakras and the mind", terwijl verschillende artikelen van zijn hand in kranten en tijdschriften verschenen. Op zaterdag en zondag houdt dr Swami een seminar over de praktijktechnieken van yoga bij het SS centrum te Celciusstraat 4. Tevens bestaat de mogelijkheid om een persoonlijk onderhoud te hebben met dr Swami, vooral voor personen die psychosomatische problemen hebben. Dr Swami zal een maand op Aruba blijven.

Raad woensdag bijeen

ORANJESTAD — De eilandsraad van Aruba komt woensdagmorgen in openbare vergadering bijeen. Het agendapunt is: bespreking containerhaven-project.

NWR-rapport over Esso Heights en de Village

ORANJESTAD — De Nationale woningraad (NWR) heeft een rapport ingediend van het onderzoek dat men op verzoek van het Arubaanse Bestuurscollege gedaan heeft ter verbetering van de huisvesting in de wijken Esso Heights en Village. Teneinde de realisatie van dit project geriefelijker uit te voeren werd in de Sint Maartenstraat een informatie-centrum ingericht, welk centrum vandaag door koningin Beatrix officieel geopend werd. Gedurende het onderzoek van de NWR in twee genoemde wijken is rekening gehouden met de huidige structuur, zowel het sociaal aspect als het bouw aspect. De bedoeling is dat in de Village niet alleen nieuwe woningen gebouwd worden, maar ook de wegen, water-aansluiting en riolering verbeterd worden. Verschillende woningen in de Village zullen in samenwerking met de bewoners zelf vernieuwd worden, waarbij zoveel mogelijk rekening zal worden gehouden met de wensen van de bewoners.

Films deze week

Boulevard Theater:
31 oktober-6 november The legacy. Regie: Richard Marquand. Katharina Ross speelt een architecte uit Los Angeles, die met haar vriend terecht komt in Engeland op het landgoed van een millionair en aldaar betrokken raakt bij een reeks gruwelijke moorden op de familieleden van de millionair, die allemaal uit zijn op de ongetwijfeld snel op handen zijnde erfenis.
Horrorfilm.
31 oktober, 1 november midnight: Coquet. Sexfilm.
2 november matinee: The golden voyage of Sinbad. Kinderfilm met John Phillip Law en Caroline Munro.
Drive-In Theater:
31 oktober-6 november: La nina de la mochila azul. Mexicaanse film met Pedrito Fernandez en Maria Rebeca.
31 oktober, 1 november midnight: La niña de la mochila azul (zie boven)
2 november matinee: Robinson Crusoe. Naar het bekende boek.
Principal Theater:
31 oktober, 1 en 2 november Butch and Sundance the early days.
Regie: Richard Lester. Tom Berenger als Butch Cassidy en William Katt als The Sundance Kid, sprekend gelijkend op Robert Redford en Paul Newman die in de tienjaar oude succesfilm speelden, laten de eerste schreden op het boevenpad zien van de legendarische outlaws.
3,4 november: Jaws of death. Actiefilm met Richard Jeackel en Jennifer Bishop.
5,6 november: Paradise Alley Regie Sylvester Stallone. Drie broers van Italiaanse afkomst in Amerika proberen zich te ontworstelen aan het leven in de achterbuurten. Lee Canalito wordt bokser, Sylvester Stallone speelde reeds de hoofdrol in Rocky en Fist.
31 oktober, 1 november midnight: The centerfold girls Sexfilm met Andrew Prine en Tiffany Bolling.
2 november matinee: Heintje 't zal je kind maar wezen, kinderfilm met Hansi Kraus en Theo Lingen.
Rialto Theater:
31 oktober, 1 en 2 november Hostages panic makers. Actiefilm met in de hoofdrollen Stuart Whitman en Hugo Stiglitz o.a.
3,4 november: Bulldozer. Komische film met oa Bud Spencer als menselijke buldozer. Verder nog Raimund Harmstorf e.a.
5,6 november: Barbed Wire Dolls. Avonturenfilm met Lina Romay en Monica Swinn.
31 oktober, 1 november midnight: The Amazons. Sexfilm met Lincoln Tate en Lucretia Love.
2 november matinee Mackenna's gold. Klassieke Western waarin een hele groep later bekend geworden akteurs Mackenna (Gregory Peck) volgen, welke de enige is die de plaats weet waar volgens de vele verhalen het goud voor het oprapen zal liggen.

Hoteldiefstallen duren voort

ORANJESTAD — Een Venezolaanse toerist, verblijvend in een der grote hotels op de boulevard, deed aangifte van diefstal van geldsbedragen vanuit de ,,safety box" van het hotel.

De toerist had zijn portemonnaie met 800 dollar en 1500 bolivar in de box gedaan en toen hij een dag later de box opende bleek deze volkomen leeg te zijn.

In een grocery in de Clavelstraat te San Nicolaas namen onbekenden een bedrag van 300 gulden en een complete kasregister ter waarde van 2000 gulden mee. Ze hadden een schuifdeur gebroken om in het gebouw te komen.

Protocollair slippertje

WILLEMSTAD — Voor het soort officiele bezoeken zoals koningin Beatrix en prins Claus brengen aan de Antillen, zijn tal van protocollaire regels van kracht. Ook al omdat koningin en prins deze regels af en toe laten voor wat ze zijn om zoveel mogelijk contact te krijgen met plaatselijke burgers, levert dat problemen op voor de organisatie. Overigens geen onoverkomelijke problemen.

Zelfs in het exact uitgestippelde programma voor de plechtige buitengewone zitting van de Staten afgelopen woensdagmiddag liep wat mis. Net als dat het geval was met koningin en prins had een commissie van ontvangst van de Staten de Antilliaanse premier Don Martina en zijn echtgenote moeten ophalen bij de ingang van het gebouw en weer uitgeleide doen. Ruim op tijd arriveerde de premier met zijn vrouw. Hij kent als oud-Statenlid de weg wel in het gebouw en kwam op eigen houtje binnen en nam plaats.

Toen hem gewezen werd op de protocol-regels vond hij het kennelijk toch wat te zot om er dan weer uit te gaan en het opnieuw te doen. Naderhand betitelde een zegsman dit voorval als een "protocollair slippertje".

Eieren gestolen uit kippenfarm

POS CHIQUITO — De eigenaar van een kippenfarm te Boeroeboendo meldde bij het recherche-bureau San Nicolaas, de diefstal van 24 dozijn eieren. In verband hiermede werden drie mannen aangehouden, te weten, de 22-jarige JTF, de 42-jarige BW en de 40-jarige LP, die het feit bekenden.

Ze brachten de politie naar de plaats waar ze de eieren hadden verborgen.

De eigenaar kreeg zijn eieren terug en de daders een goede berisping van de politie.

Vlaggen

ORANJESTAD — Aruba vlagde vanmorgen volop. Dit in verband met het koninklijke bezoek. Opvallend was dat het voornamelijk de Nederlandse en de Arubaanse vlaggen waren welke men zag en nagenoeg geen Antilliaanse vlaggen. Dit laatste als gevolg van het feit, dat die bijna niet te krijgen waren. Voor de tv heeft MEP-leider Betico Croes donderdagavond opgeroepen te vlaggen. Hij zei ook dat Aruba blijft opteren voor het koningschap door het Huis van Oranje als symbool.

Zaalvoetbal op Aruba

ORANJESTAD — Het is eindelijk gelukt om zaalvoetbal als nieuwe sport op Aruba te introduceren.

Aanstaande zaterdag half zeven zal in de sporthal een begin worden gemaakt met de eerste officiele wedstrijden.

Van de motor achter de zaalvoetbalbeweging, Jo Wauben, werd vernomen dat vier clubs de krachten tegen elkaar zullen gaan meten.

Dit zijn: Centro Juvenil Seroe Blanco, King Bucu Juniors, Marine-sportvereniging en Bouwmaatschappij Aruba.

Zakenvaria

STINAPA's NATUUR-kalender met op de omslag een heel fraaie kleuren foto van de nachtcactus Acanthocereus oftewel cadushi di culebra is vanaf nu te bestellen bij de Verenigde Antilliaanse drukkerijen VAD, op Aruba. De kalender welke langzamerhand een traditie begint te worden omvat kleuren fotos van uiteenlopende onderwerpen met steeds een korte uitleg in drie talen: Engels, Nederlands en Papiamento. De Stinapa hoopt op deze manier meer bekendheid te geven aan het Antilliaanse natuurlijke milieu en hoopt ook zo fondsen te verzamelen.

ZOEKERTJES
DINSDAGS EN VRIJDAGS

tot 10 woorden
F. 5,50
Elk woord meer f. 0,25.
UITSLUITEND À CONTANT!

TE KOOP AANGEBODEN CURAÇAO

RENAULT 4TL, 1979, Tuff-Kote, financiering mogelijk, fl. 5.400,–, km st. 26.000,– Renault Antilliana, Emancipatie Blvd, tel.: 76385/76880, tst 1.

MOTOR Lancer 1400 cu gearbox st. sp. Inf.: tel.: 672761/671752.

WEGENS overcompleet: videorecorder plus 2 cassettes fl. 1.400,–, Caracasbaaiweg 190, tel.: 14805.

LADA Niva, 4-wiel aandr., bj. 1980, tel.: 53885.

VW PASAAT bj. '75, fl. 1.500,-, or best offer, tel.: 672653.

WEGENS overcompleet: splinternieuwe matras, afm. 130x175 tel.: 55542.

IJSKAST General Electric, nofrost, 6 mnd. oud, tel.: 43918 na 17.00 uur.

1 AIRCO Carrier, 10 mnd. oud, tel.: 53010.

NAAIMACHINE Husqvarna Vanessa, model 3610, ongebruikt, fl. 950,–, Kaminda Aguila [illegible] (zijweg Blenchiweg), tel.: 79607.

FILMPROYECTOR fl. 220,–, filmcamera fl. 120,–, filmzon fl. 20,–, statief fl. 15,–, [illegible] 6

WEGENS vertrek: inboedel, Kaya Wewe Scholtz 7, tel.: 76147 na 17.00 uur.

UN Toyota Mark II 1970, den bon condishon, bel.: 673456 despues di 4 'or.

2 PEKINEESJES, 6 weken oud, Nuyensweg 3, tel.: 53619.

WEGENS overcompleet: nieuwe grasmaaimachine merk Lil Siga, 3 HP, gasmotor, Heelsumstraat 84, tel.: 53021.

BANKSTEL: 3 en 2 zits en stoel en salontafel fl. 1.450,–, fototoestel Minolta XES met f. 1.7 en tas en filters fl. 375,–, tel.: 671693.

PONTIAC Grand Prix 1979, full equipped, prijs fl. 15.500,–, financiering mogelijk, tel.: 79014.

MAVERICK, bouwjaar '71. Inf.: tel.: 23672, Yukonweg 40, Marchena.

3 EENPERSOONSBEDDEN met matras à fl. 100,–, 1 kinderlessenaar met stoel fl. 100,–, 1 nachtkastje fl. 15,–, 1 grote bank fl. 100,–, tel.: 37157 na 17.00 uur.

GASSTEL, driepits, geruild - cilindertje, ventiel/slang fl. 145,–, defekte Frigidaire fl. 30,–, tel.: 37544.

FORD Cortina '76, AM/FM, cassette player, i.z.g.s., tel.: 44634, Geulstraat 8, Suff.

TEAKHOUTEN eetkamerset, fl. 575,–, Kaminda Aguila 13 (zijweg Blenchiweg), tel.: 76907.

PORCHSALE a.s. zaterdag 9.00-17.00 uur. Unieke sortering allerhande goederen o.a. Peruaanse kleedjes, lampen, gasstel, photocopierapp., ijzerzaagmachine, houten deuren, stofzuiger, speelgoed, sierplanten, fototoestel, electr. motoren, freezer, ijzeren werktafel, [illegible] (def.) boeken, tafeltje etc., Troepialweg 22.

TE KOOP GEVRAAGD CURAÇAO

SCHILDERIJEN van Theo Lendering. Inl.: R.J.Dovale, tel.: 11211/672003.

2–3 BEDROOM house in Emmastad, for occupancy anytime before June 1st 1981, tel.: 37744 extn 30, during office hours.

TE HUUR AANGEBODEN CURAÇAO

GEMEUBILEERD huis, tel.: 673460.

APPARTEMENT, Cubaweg 142.

TE HUUR GEVRAAGD CURAÇAO

WOONHUIS, tel.: 79596.

EEN jongedame zoekt huis-appartement of kamer. Opbellen na 6 uur 54218.

OPPASHUIS voor de periode van 3 tot 6 maanden, tel.: 77241

PERSONEEL GEVRAAGD CURAÇAO

HUISHOUDELIJKE hulp, liefst met huishoudschoolopleiding, tel.: 77439.

LOOKING for a sleep-in maid, Cijbelstraat 3A, tel.: 34249.

HULP in de huishouding voor 3x in de week. Inl.: na 5 p.m., Urataka 6B.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

LARGE freezer, Beatrixstraat 20 tel.: 26586.

'74 PONTIAC Ventura, 1975, Volkswagen, Quillstraat 21, Lago Heights, tel.: 45574, zat. en zondag.

SUBARU '79, airco & cassette, Catiri 1A, tel.: 22450.

SUNFISH, eetkamerset, 3-delige linnenkast, Beaujonstraat. 11

ONE color tv 19", two electric waterheaters, 120V, 30 gallons never used, Ierlandstraat 17, tel.: 23275.

HUISKAMERSET fl. 250,–, eetkamerset 6 stoelen fl. 75,–, haardroger Philips fl. 60,–, klerenkast fl. 80,–, kantoorstoel fl. 50,–, tel.: 21921 Pichardo.

1 TV GE 19. , bl.&white, 1 armchair, Tollenstraat 6, San Nicolas.

1 CB BAX Lafayette, 23 channels, 1 mobile Realistic, 40 channels, tel.: 27810 na 5 p.m.

SPLINTERNIEUWE tapijt, halve prijs, Tanki Leendert 145, tel.: 26682.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

APARTAMENTO. Pa mas informacion: Trim's Carpenter Shop, tel. [illegible]

ONGEM. w.huis, 4 sl.k., 2 badk. Inl.: tel.: ev.t. dir. te bew., na 6 uur p.m., Rondeweg 4, tel.: 24021.

TE HUUR GEVRAAGD ARUBA

PER 1 jan 1981 ongem. huis voor ouder echtpaar zonder kinderen. Inf.: tel.: 23089 na kantooruren.

PERSONEEL GEVRAAGD ARUBA

HULP in de huishouding, voor hele of halve dagen, Beaujonstr. 11.

DIENSTMEISJE voor 3 halve dagen. Aanmelden na 6 uur, Pascalstraat 11.

Verschillende uitnodigingen

Curaçaose waterpolo-ploeg 4e in Caracas

WILLEMSTAD — Op uitnodiging van Hermandad Gallega, een grote sportvereniging in Caracas heeft een verzwakte Curacaose waterpolo-selectie deelgenomen aan het jaarlijkse toernooi om de Copa Galicia. Dit gebeurde wat Curacao betreft voor het eerst. Voor dit toernooi traden vijf Venezolaanse ploegen aan, waaronder de vier best geplaatsten in de competitie zoals Hermandad Gallega (4e) Porte Azul (3e). Centro Italo-Venezolano (2e) en kampioen Universidad Central Venezolana (UCV). De Curacaose selectie eindigde uiteindelijk op de vierde plaats.

De openingswedstrijd ging tussen Hermandad Gallega-UCV, met als uitslag: 9-8. Een dag na aankomst moest Curacao aantreden tegen Hermandad Gallega. Hierbij volgen korte verslagen van de door de Curacaose zwemploeg geleverde prestaties. Inmiddels is deze ploeg weer terug op het eiland.

Curacao-H.G. Einduitslag 10-8.: Geladen ging Curacao te water die de avond te voren de openings wedstrijd had gadegeslagen. Scoreverloop: 1e kwart 5-1, 2e kwart 1-2, 3e kwart 2-3 en 4e kwart 2-2. Het publiek was volkomen op de hand van Curacao, die door deze overwinning meteen haar visitekaartje presenteerde. Curacao had zo'n indruk gemaakt dat zij direkt na de wedstrijd al vast voor 1981 werd uitgenodigd.

Curacao-Hebraica: Einduitslag 23-3. Deze ploeg van de Joodse gemeenschap in Caracas, was een zwakke tegenstander. Curacao gebruikte deze wedstrijd als experiment voor taktische doeleinden: Linsey Brown verving keeper Krik Parrel voortreffelijk en laatstgenoemde was ook als speler in goede vorm. Jean Phillippe de Lannoy weerstond de vuurdoop ook goed en maakte zelf een magistraal doelpunt.

Curacao-Porta Azul 10-6: Porta Azul die de 3e plaats bezet in de Venezolaanse competitie werd met bovengenoemde uitslag aan het zegekarretje gebonden. Het verliep echter niet zoals de uitslag doet vermoeden. In de drie eerste kwarten werden er onnodig veel foute passes gegeven vanwege een verminderde konsentratie, zware overtredingen waardoor vaak iemand het water werd uitgestuurd. Pas in het laatste kwart sloeg de vlam in de pan. 1e kwart 3-2, 2e kwart 0-0, 3e kwart 1-1 en 4e kwart 6-3.

Curacao-C.I.V. 6-8: Curacao die fier ongeslagen aan kop ging, verloor van de subkampioen van Venezuela. Deze wedstrijd was erg belangrijk voor de tegenstander omdat bij winst zij ook een kans hadden op de titel. En voor Curacao: bij winst ongeslagen aan kop met vier gewonnen en bij verlies gelijk met U.C.V. en H.G. In de twee eerste kwarten speelde vermoeidheid een grote rol en eveneens de leiding van de wedstrijd: een scheidsrechter van UCV en een van HG. In kritieke momenten namen zij de beslissingen in het voordeel van de Italianen. Een mooi staaltje van "home-decision" werd geleverd toen Addo Hoos k.o. werd geschopt en de dader terecht voor de hele wedstrijd uit het water moest. Groot was toen de verbazing dat, tegen de regels in, deze speler werd vervangen door een nieuwe. Protesten van Curacaose zijde bij de jury tafel werden gewoonweg weggewuifd: Curacao moest verliezen om UCV en HG op gelijke hoogte te brengen, 1e kwart 0-2, 2e kwart 1-3, 3e kwart 3-2 en 4e kwart 2-1. Na de wedstrijd kreeg Curacao de uitnodiging om in december deel te nemen aan een groot internationaal toernooi.

Curacao-UCV 6-7. Nog geen tien uren na de vorige wedstrijd, einde 23.20 u, moest Curacao aantreden tegen de kampioen van Venezuela. Het was bijna vanzelfsprekend dat door vermoeidheid de eerste twee kwarten verloren gingen., Dankzij goed keeperswerk van Krik bleef de schade beperkt tot drie doelpunten. In het derde kwart kwam Curacao weer terug om helemaal los te branden in het laatste kwart. Ondanks een fel slotoffensief ging de wedstrijd met een doelpunt verschil verloren.

Na deze wedstrijd werd CIV-HG gespeeld. Uitslag: 8-6. Door dit resultaat eindigde Curacao en HG gelijk en moest 's middags de beslissingswedstrijd om de 3e en 4e plaats gespeeld worden. CIV en UCV waren ook al gelijk geeindigd en zij moesten het kampioenschap gaan bevechten. Beslissingswedstrijd: Curacao-HG 7-7. Na verlenging 8-9. Curacao komt fel uit de startblokken in de geest van de eerste klap is een daalder waard en wint het eerste kwart met 2-0. HG valt fel aan in het tweede kwart en sluit dat winnend af 1-3. Ook het derde kwart gaat met minimum score verloren 1-0 en hans Gluvers moest aan het eind hiervan met 3 persoonlijke fouten uit de wedstrijd. De 17 jarige Philippe de Lannoy vervangt hem en Philpse weet zich bijzonder goed te handhaven in dit waterpolo geweld. Curacao sluit het 4e kwart winnend af 4-3. En forceert hierdoor een verlenging. 1e kwart 1-1, 2e kwart 0-1, waardoor de einduitslag 8-9 wordt in het voordeel van HG. Om de 1e en 2e plaats: CIV-UCV 9-7. Eindrangschikking: 1. CIV, 2. UCV, 3. HG, 4. Curacao, 5. Porta Azul, 6. Hebraica.

Moe maar toch voldaan keerde de ploeg op Curacao terug. Jan Schierbeeck die mee was gereisd als delegatie-leider en arts, liet heel troimfantelijk de gouden medalje zien die de ploeg had verworven als de populairste en meest gedesiplineerde deelnemer van het toernooi.

Abrahamsz in Hoffman toernooi ongeslagen

WILLEMSTAD — In het Jaap Hoffman-voetbaltoernooi is Abrahamsz I (AHW) nog steeds ongeslagen doordat men MSV I niet verder liet komen dan een gelijkspel. Van de zes wedstrijden heeft men er vijf gewonnen en één gelijkgespeeld, zodat men op elf competitiepunten staat.

In het voorbije weekeinde werden er acht wedstrijden gespeeld. In het komende weekeinde staan er zeven op het programma. De uitslagen zijn: A klasse: Dokters/hospitaal-Willemstad 1:2-2, Latra boys-Quick '60 1:2-3 en Abrahamsz I-MSV 1:1-1; B: MSV II-Quick 11:3-2, W'stad II-Abrahamsz: 6-2 en De Maayer-Segas: 4-1; C: Abrahamsz III-Quick IV: 0-4 en W'stad IV-W'stad III: 0-1.

Het programma ziet er als volgt uit: morgen (zaterdag): MSV II-Segas te Suffisant; De Maayer-W'stad II op W'stad terrein; AHW III-W'stad III op Abrahamszveld en W'stad IV-Angua op het Quick-terrein. Al deze wedstrijden beginnen om half vijf. Zondag: AHW II-Quick II: op AHW-veld, W'stad I-AHW I op W'stad terrein en Latra boys-MSV I op Suffisant-veld. Ook deze wedstrijden beginnen om half vijf.

Brazilie verslaat Paraguay met 6-0

GOIANIA — Het Braziliaanse voetbalelftal heeft donderdag in Goiania de ploeg van Paraguay met 6-0 verslagen. Brazilie had in deze oefenwedstrijd, voor het toernooi om de mini-wereldbeker rond de jaarwisseling in Montevideo, bij rust al een voorsprong van 2-0.

De doelpunten werden gemaakt door: Ze Sergio (32.), Tita (42.), Zico (60en 82.), Socrates (66.) en Luisinho (74.).

VESTA ROEPT OP TOT RESPECT

WILLEMSTAD — Sportvereniging Vesta gaat optreden onder zijn leden als er gebrek aan respect wordt getoond ten opzichte van bestuursleden, de trainer of de leden onderling. Dat blijkt uit een artikel in het clubblad van Vesta. Het gaat hierbij om grove woorden en dat soort opmerkingen. In een gede organisatie moet er onderling respect bestaan, zo meent het Vesta-bestuur. Het heeft geen zin, dat men bv op het voetbalveld wint, maar dat men daarbuiten in feite door respectloos gedrag verliest. Ook op de aanhangers van Vesta wordt een beroep gedaan zich behoorlijk te gedragen. Er wordt niet duidelijk gemaakt wat er voor maatregelen tegen de boosdoeners zullen worden getroffen.

Eén winnaar in Lotto en in Toto

DEN HAAG — De lotto van het afgelopen weekeinde (nummer 43) heeft één winnaar opgeleverd die een netto-bedrag van vijf ton krijgt. Het brutobedrag is 666.666,67 gulden. In totaal was voor de lotto een bedrag van 1.725.178,00 gulden beschikbaar.

De Toto kende ook een winnaar. De bruto-prijs voor het juist voorspellen van de twaalf uitslagen bedraagt 73.908,90 gulden.

Toto-gelijk leverde geen eerste prijs-winnaar op.

Volleybal om Ant. hotel opgeschort

WILLEMSTAD — Het toernooi om de Antilliaanse volleybal-titel met deelname van de Arubaans en Curacaose kampioensploegen gaat voorlopig niet door. De wedstrijden serie had vanavond (vrijdag) moeten beginnen maar kan niet meer doorgaan doordat de Arubaanse clubs hebben laten weten dat men niet kan komen omdat men geen vliegtuig kan krijgen.

In verband met deze nieuwe ontwikkeling is voor vanavond een spoed-vergadering opgeroepen van het Cuvobo (Curacaose volleybalbond)-bestuur en de vertegenwoordigende clubs in dit kampioenschap, samen met de Curacaose vertegenwoordigers in de Antilliaanse volleybal federatie.

Uit het feit, dat voor deze vergadering ook de Curacaose leden in de Antilliaanse federatie zijn opgeroepen voor de spoedvergadering., zou kunnen worden opgemaakt dat het Antilliaanse kampioenschap in gevaar komt. Bij de Cuvobo echter wilde men geen enkel commentaar geven op de **nieuwste ontwikkelingen. Wel** liet men blijken, dat men erg teleurgesteld is over de verhoudingen van de voorbije jaren met de **Arubaanse** tegenvoeter: de AVA.

Stand ere-divisie

DEN HAAG — De stand in de ere-divisie van het Nederlandse voetbal na de tiende competitiedag ziet er als volgt uit:

AZ'67	10	10	0	0	20	38- 9
Feyenoord	10	7	2	1	16	19- 5
Twente	10	6	1	3	13	17-13
Ajax	11	6	1	4	13	31-22
Utrecht	10	5	2	3	12	20-14
MVV	10	5	2	3	12	18-17
Roda JC	10	4	3	3	11	23-17
Willem II	10	5	1	4	11	16-16
Den Haag	10	5	1	4	11	21-24
PSV	10	3	3	4	9	16-14
Wageningen	10	2	5	3	9	14-14
PEC Zwolle	10	2	5	3	9	9-14
Sparta	10	4	0	6	8	18-27
Groningen	10	2	3	5	7	16-20
NEC	11	2	3	6	7	13-25
Excelsior	10	1	3	6	5	12-22
GA Eagles	10	1	3	6	5	12-25
NAC	10	1	2	7	4	7-22

Willie Pieterstoernooi voorlopig onderbroken

WILLEMSTAD — Het Willy Pieters toernooi voor jeugdbaseballers is voorlopig onderbroken. Dit in verband met het feit, dat de Liga hubenil commissie heeft besloten al zijn activiteiten op te schorten. Vanavond wordt er een vergadering gehouden door de Liga hubenil-commissie in het CSF gebouw te Mundo Nobo.

De moeilijkheden tussen de genoemde commissie en de Curacaose basebalfederatie draaien om het niet doorgaan van de uitzending van de Augustinus-club van de Liga hubenil naar Venezuela. In het kader van het uitwisselingsprogramma tussen Venezuela en Curacao zou Augustinus afgelopen donderdag naar Caracas zijn vertrokken. Zoals te doen gebruikelijk wordt de reis betaald door het bureau Jeugd- en sportzaken. De reis werd echter afgelast door de Basebalbond zonder dat de Liga hubenil-commissie er in gekend werd. Op de in verband daarmee uitgeschreven bijeenkomst liet het bestuur van de Basebalbond verstek gaan. De commissie heeft in afwachting van het vinden van een oplossing al zijn activiteiten opgeschort.

Schieten om titel van Curaçao

WILLEMSTAD — In het komende weekeinde volgt de finale voor het schietkampioenschap en wel op het wapen geweer, in liggende positie, en in drie posities, op pistool vrij en standaard en verder in het onderdeel luchtbuks en lucht-pistool.

Na het internationale schiettoernooi op Martinique zijn de Curacaose schutters in oefening gebleven met het oog op het kampioenschap van Curacao en het Caribische kampioenschap dat in december verschoten zal worden in Venezuela. De resultaten van het Curacaose kampioenschap, aldus een ontvangen communique, zullen daarbij zwaar wegen, wat betreft de samenstelling van de delegatie, welke naar Venezuela gaat. Men verwacht dus dat er morgen (zeterdag) en zondag hard gestreden zal worden. Voor het eerst zullen schutters van de Dokmaatschappij van de partij zijn.

Zaterdag komt men in actie te Rust en Burgh en zondag in het Shell werknemers recreatiecentrum te Suffisant. Alle belangstellenden zijn welkom.

Vergeefs gewacht op Basebalbond

Vanavond vergadering Liga hubenil-commissie

WILLEMSTAD — In het gebouw van de sportorganisatie CSF te Mundo Nobo wordt vanavond (vrijdag) een vergadering belegd door de Liga hubenil-commissie. Deze bijeenkomst is bedoeld voor alle vertegenwoordigers van clubs welke in de Liga hubenil uitkomen op Curacao, maar ook voor de umpires en scorers van deze jeugdafdeling van het basebal. De bedoeling is dat de Liga hubenil-commissie dan zijn mening geeft over een aantal zaken, terwijl het ook de bedoeling is dat men dan ook een bepaald standpunt zal gaan innemen. Zo blijkt uit een verklaring, op 30 oktober gedateerd van PR-man Ibi Faneyte van de Liga hubenil-commissie.

In de verklaring wordt gememoreerd dat men aan het bestuur van de Curacaose basebalfederatie om een vergadering had gevraagd afgelopen woensdagavond in het Brievengat-sportcomplex. Deze bijeenkomst werd door het bestuur van de Basebalbond opgeroepen, maar men gaf geen acte de presence. Ook heeft men niet de moeite genomen om de Liga hubenil-commissie mee te delen dat men niet zou komen. Overigens had het bondsbestuur de zaal niet afgezegd en was er wel één bestuurslid in het Brievengat complex aanwezig en wel de heer Coffie.

Om tien voor negen-om acht uur moest de bijeenkomst beginnen - kwam de heer Coffie de zaal binnen en deelde de aanwezigen mee dat hij de heer Lopes thuis opgebeld had en gezegd had, dat de leden van de Liga hubenil-commissie aanwezig waren. De heer Lopes liet bij die gelegenheid weten dat de vergadering niet doorging. Met het oog op deze houding van het bestuur van de Basebalbond heeft de Liga hubenil-commissie een bijeenkomst belegd vanavond om een en ander te bespreken.

Cali tegen artsen

WILLEMSTAD — Deportivo Cali komt zondagmiddag om vier uur in actie tegen het elftal van de dokters van het hospitaal. Hun ploeg draagt de toepasselijke naam Angua.

Curaçaose hockeyploeg zesde in VS

WILLEMSTAD — De Curacaose hokey club (CHC) is dezer dagen als zesde geeindigd in het John F Kennedy memorial cup-toernooi, dat in Washington werd gehouden en waaraan niet minder dan 32 ploegen deelnamen. Winnaar werd de ploeg van Indian airlines welke de Toronto Lions van Canada versloeg. Overigens was Curacao in deze finale wel vertegenwoordigd en wel in de figuur van Ton Faay die als scheidsrechter moest optreden. Hij is de enige internationale hockey-scheidsrechter van Curacao.

Curacao heeft de finale-poule wel gehaald, maar werd door de ploeg van Jamaica uitgeschakeld. Verleden jaar werd Curacao in dit toernooi derde. Desondanks toonde men zich bij CHC zeer tevreden met het bereikte resultaat. De Amigoe hoopt uitgebreider terug te kunnen komen op dit internationale toernooi en de deelname van Curacao daaraan.

Stand bij badminton

WILLEMSTAD — Met twee speeldagen achter de rug ziet de stand in de competitie van de Curacaose badmintonbond er als volgt uit:

STANDEN

HOOFDKLASSE

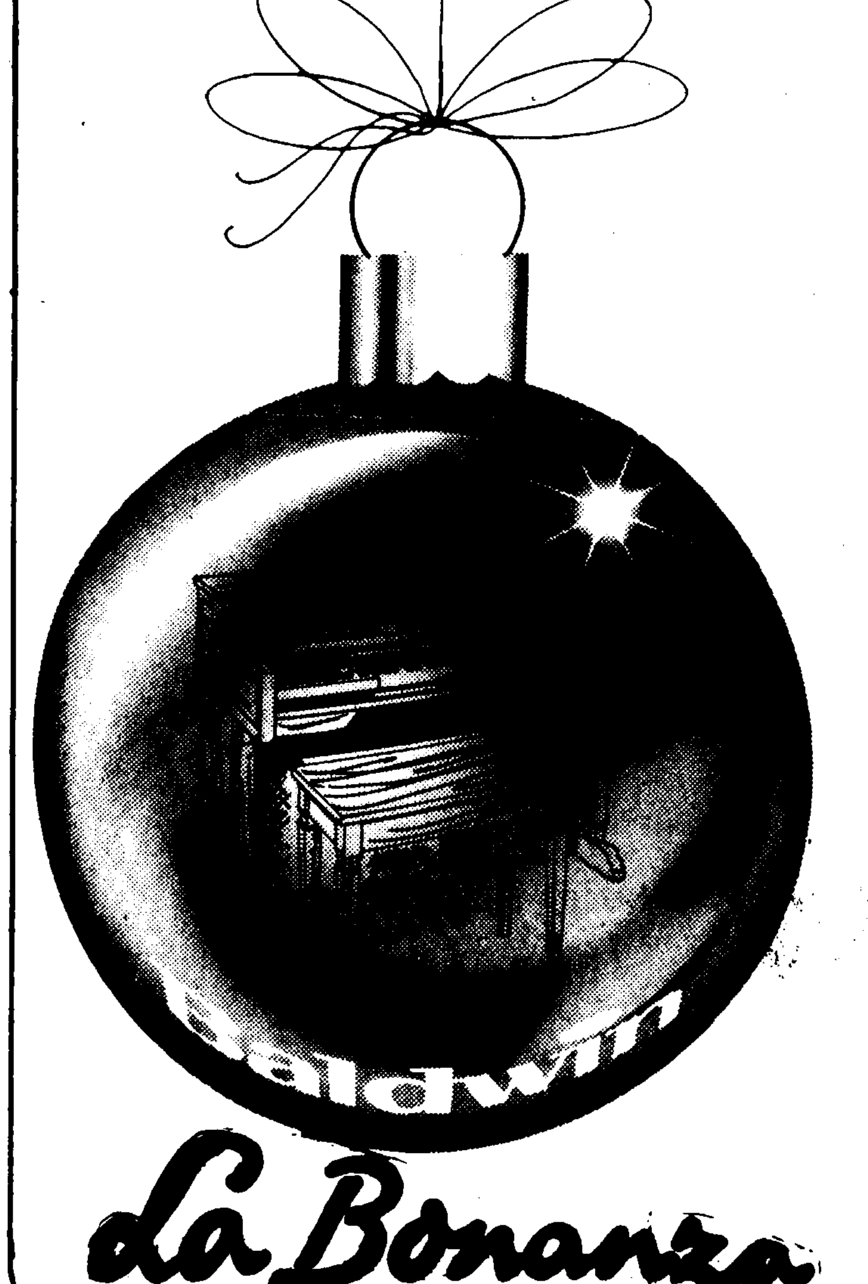
1.Asiento I	2	2	0	0	4	11-1
2.Cadushi I	2	2	0	0	4	9-3
3.Cadushi II	2	1	0	1	2	6-6
4.Zeemacht II	2	1	0	1	2	6-6
5.Asiento II	1	0	0	1	0	1-5
6.Asiento III	1	0	0	1	0	0-6
7.Tampanja I	2	0	0	2	0	3-9

1E KLASSE

1.SOV Ogem	2	1	1	0	3	9- 3
2.Cadushi III	2	1	1	0	3	8- 4
3.Flying Shuttle	2	0	2	0	2	6- 6
4.Cadushi IV	2	0	0	2	0	0-12

2E KLASSE

1.Cadushi	2	2	0	0	4	11-1
2.Animo I	2	1	1	0	3	9-3
3.Tampanja II	2	1	1	0	3	7-5
4.Cadushi V	2	1	0	0	2	10-2
5.Animo II	1	0	0	1	0	0-6
6.Cadushi VII	1	0	0	1	0	0-6
7.Zeemacht II	2	0	0	2	0	3-9

Stock closing prices

Information given by Bache Halsey Stuart Shields Inc., Curaçao Plaza hotel, tel. 11234

NEW YORK CLOSINGS

ABT	ABBOTT LAB.	47 5/8
ACD	ALLIED CHEM	55 1/4
AHC	AMERADA HESS	38 3/8
AMR	AM. AIRLINES	9
ACY	AM. CYANAMID	27 1/4
AMO	AM. MOTORS	4 7/8
T	AM. TEL+TEL	49 1/4
ASA	ASA LTD	84 1/2
ARC	ATL.RICHF.OIL	60
AVP	AVON PRODUCTS	35 1/2
BAC	BACHE GROUP	15 1/2
BAM	BANK AMERICA	23 1/2
BOL	BAUSCH+LOMB	61 1/4
BRY	BEATRICE FOODS	18 3/8
BS	BETHLEHEM STEEL	25 5/8
BDK	BLACK+DECKER	18 5/8
BA	BOEING CORP	35 1/8
BCC	BOISE CASCADE	35
BP	BRITISH PETR.	47 1/4
BNI	BURLINGTON NORTH	56 1/2
BGH	BURROUGHS	51 7/8
CP	CANADIAN PACIFIC	39 1/4
CMB	CHASE MANHATTAN	39 1/4
CO	CHESSIE SYSTEM	41 1/2
FNC	CITICORP	19
KO	COCA COLA	30 1/4
CDA	CONTROL DATA	67
DEC	DIGITAL EQUIP	86 1/2
DOC	DR. PEPPER	12 3/4
DMI	DOME MINES	40 5/8
DMP	DOME PETROL	55
DOW	DOW CHEM	32 1/4
DD	DUPONT NEMOURS	39 1/2
EK	EASTMAN KODAK	67
ENG	ENGELHARD M+CH	52
XON	EXXON	75 5/8
FDS	FEDER.DEPT.ST.	30
FLR	FLUOR	62 1/2
FMC	FMC CORP	24 7/8
F	FORD MOTOR	25 1/4
FWC	FOSTER WHEELER	51 1/2
GD	GENERAL DYNAMICS	62 5/8
GE	GENERAL ELECTRIC	53 7/8
GM	GENERAL MOTORS	49
GY	GENERAL TIRE	18 3/8
GP	GEORGIA PACIFIC	26
GS	GILLETTE CO	27 1/8
GR	GOODRICH	23
GO	GULF OIL	39 7/8
HM	HOMESTAKE MNG	83 5/8
IBM	IBM	65 1/4
IP	INTL.PAPER	39 1/2
ITT	INT.TEL+TEL	28 7/8
KN	KENNECOTT	29
LIT	LITTON	65
MMM	MINN.MNG.MFG	55 1/2
PCG	PAC.GAS+EL	21 1/4
PN	PANAM W.A	5
PEP	PEPSI CO	25 3/4
PFE	PFIZER	43 1/4
P	PHILIPS PETR.	51
MO	PHILIP MORRIS	41 5/8
PNC	PNEUMO CORP	48 1/4
POR	PORTEC	18 3/4
PG	PROCTER+GAMBLE	67 1/2
RJR	REYNOLDS IND	43 5/8
SFF	SANTA FE	78
SRL	SEARLE (G.D.)	19 3/4
S	SEARS ROEBUCK	15 3/4
SKL	SMITH KLINE	68 3/4
SY	SPERRY CORP	49 1/4
SN	ST.OIL IND	70 1/2
SRT	ST.REGIS PAPER	33 1/8
TDY	TELEDYNE	181 1/4
TX	TEXACO	37 3/4
TW	TRANS WORLD	17 3/8
UK	UNION CARBIDE	45
UNP	UNION PACIFIC	68
UTX	UNITED TECHN.	48 5/8
UPJ	UPJOHN	60 1/4
X	US STEEL	22 1/8
WFC	WELLS FARGO	23 7/8
WY	WEYERHAUSER	33 1/8
WFI	WHEELABR.FRYE	54 1/4
Z	WOOLWORTH (FW)	24 3/8
XRX	XEROX CORP	62 1/2

AMSTERDAM CLOSINGS

AKZO	19.10
ABN	291.50
AMRO	62.20
HEINEKEN	50
PHILIPS	16.50
ROBECO	198.10
HOOGOVENS	13.40
KLM	63.70
NATL. NEDL.	117.60
NMB	205.50
ROYAL DUTCH	207.70
UNILEVER	113.20

		opening	close
GOLD	New York	641	642
PLATINUM		660	658
SILVER	New York	19.43	19.47

NYSE MOST ACTIVES and ASE MOST ACTIVES: NOT AVAILABLE

DJII close 929.18 (previous) close 917.75 – 11.43 **VOLUME: 39.160.000**

TREASURY BILLS
13 weeks 12.54
26 weeks 12.65

FEDERAL FUNDS 12 3/4 pc bid

Stock prices opened lower this morning in moderate trading. After the market rebounded it reached the level of Wednesday's close, which it kept for most of the afternoon. During the last trading hour selling pressure mounted and sent the index to its low for the day at 915.02. After an unsignificant uptick the market closed at 917.75 down 11.43. The market is still trying to sort out all the developments relating to the presidential election, the upward spiral in interest rates and the punitive oil policies announced by Canada Tuesday night.......................... Yesterday morning we saw prices move ahead nicely only to have the market sell off in afternoon trading. The policies proposed by the Trudeau government in Canada sent a wave of selling throughout the volatile Canadian oil stocks and this in turn touched off selling in the rest of the list.

This morning it was more of the same, and we expect that it will take a few days to restore some calm to the marketplace.

Delays in Canadian oil stocks openings up to 3 hours were seen today.

DOME PETE opened at 1.09 P.M. at 53 5/8 down 8 3/8, SUPERIOR OIL opened at 12.45 P.M. down 14 1/2 and it took CANADIAN PACIFIC 3 hours and 15 minutes to open at 40 1/2 down 2 1/2.

English Companion

WORLD IN A NUTSHELL

TEHERAN — The 52 American Hostages look virtually certain of spending a full year in captivity after a parliamentary boycott delayed debate on terms for their release until Sunday. But even if Sunday's session agreed quickly on the terms and Washington accepted them at once it seemed highly unlikely that the hostages' return could be organised by November 4.

CAIRO — Reza Pahlavi, exiled eldest son of the late Shah of Iran, today declared himself the country's new King and appealed to all Iranians for support. Taking the title His Imperial Majesty Reza Shah II, he issued a message from his home-in-exile here urging that "all patriotic groups, inside and outside Iran, should now join forces in the common cause".

KINGSTON — Jamaicans have voted overwhelmingly to scrap their eight-year experiment with democratic socialism in favour of a conservative government which believes economic recovery can be built on private foreign investment. The conservative opposition Jamaica Labour Party (JLP), led by Edward Seaga, won a landslide victory in yesterday's general elections, the most violent since the island became independent from Britain in 1962.

WARSAW — Polish trade union leaders, threatening to call fresh strikes if their demands are not met, hold talks with Prime Minister Jozef Pinkowski today after the hurriedly-arranged Kremlin meeting on the country's labour crisis. During five hours of talks yesterday Soviet leader Leonid Brezhnev appeared to throw his support behind Polish communist party chief Stanislaw Kania and Mr. Pinkowski.

WASHINGTON — Harrison Williams, a leading liberal Senator from New Jersey has been charged with bribery and other crimes in the latest case to result from an undercover FBI operation in which agents posing as Arab busines men offered money for political favours.

MOSCOW — Soviet experts say China's nuclear missile force could have global strategic significance by the end of the 1980's as it is quickly built up to serve Peking's expansionist policies. The Soviet news agency Tass quoted the authors of a book called "China and the arms race" as saying that over the last five years the number of medium and intermediate range ballistic missiles in the Chinese army had risen by 150 per cent.

SEOUL — A military court will rule on Monday on appeals by leading dissident Kim Dae-Jung against his death sentence and 23 supporters given jail terms of up to 20 years, martial law authorities said today.

Mr. Kim, 54, charged with setting up pro-North Korean organisations in Japan and the United States and fomenting the May revolt in the southern city of Kwangju in which 189 people died, was convicted by a court martial last month of violating South Korea's national security and anti-communist laws.

NEW DELHI — At least 26 people were killed and 100 injured when an express train ploughed into a derailed goods train near Kanpur, northern India, last night, the Press Trust of India reported today. Two Railway accidents in western and central India in the past 10 days have killed a total of 29 people and injured more than 100.

ALGIERS — The Algerian government has lifted all remaining restrictions on the freedom of Ahmed Ben Bella, the revolutionary leader who fought against French colonial rule and became the first President of independent Algeria. The government announced last night that President Chadli Benjedid had also pardoned several political prisoners on the occasion of next Saturday's 26th anniversary of the beginning of the revolt against France.

LIMA — Honduras and El Salvador tonight signed a peace treaty officially ending an 11-year-old state of war. The treaty was signed by the Foreign Ministers of the two neighbouring Cental American nations which fought a four-day border war in 1969.

LUXEMBOURG — European Common Market countries have agreed to impose mandatory steel production cuts of between 13 and 20 per cent to help the industry recover from the effects of a price war caused by shrinking markets. The plan, adopted by Industry Ministers from the nine member states, calls for reduced production of semi-finished steel products for the last quarter of this year. Industry sources said they believed it was the first time the community had introduced such measures.

SOFIA — Bulgaria is likely to be the last Eastern European communist country affected by the recent wave of strikes in Poland because of the vast differences between the two nations according to at least one western diplomat in Sofia. "They're both European communist countries and members of the Warsaw Pact, but that's about all they have in common", the diplomat said.

NEW DELHI — Four people were killed yesterday in the North Indian town of Moradabad, bringing to nine the number of violent deaths there since Tuesday, the Press Trust of India (PTI) reported. PTI said police fired on rioting crowds who threw brickbats and used firearms.

MADRID — Bishops are thundering from the pulpits against a draft bill that would bring back divorce to catholic Spain more than 40 years after the late General Francisco Franco abolished it at the end of the civil war. But the powerful Spanish church is losing its battle against the draft, already well on its rocky way through parliament.

SYDNEY — Prison officers in New South Wales voted today to return to work after an eight-day strike which threw the state's jail system into chaos and left many prisoners locked in their cells without showers or exercise. The officers voted to return to their posts tomorrow morning. The strike had been called in protest against a state government decision to charge two warders with misconduct in connection with allegations of brutality.

export cars. They are then re-exported to other developing Asian countries and even as far as Africa and the Middle East, the dealers said.

Koersen Centrale Bank

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.50	1.52	1.54
PND STERLING	4.31	4.365	4.425
NED GLD	85.15	86.37	87.67
BOLIVAR	40.91	41.63	42.43
ZW FRANCS	103.74	104.46	105.26
FR FRANCS	--.--	40.61	41.31
DUITSE MARK	93.20	93.92	94.72
SUR GLD	--.--	100.07	100.97
IT LIRE	1.67	1.97	2.03

BOTICA DEL PUEBLO

de Ruyterkade 7A **SPECIALS** Breedestraat 82 (O)

Colgate family size antes 3.90 SPECIAL awor 2.99	Listerine 18oz antes 4.80 SPECIAL awor 3.99
Vaseline intensive care lotion antes 6.60 SPECIAL awor 4.99	Lander shampoo 32oz antes 4.00 SPECIAL awor 2.99

Jardin Tropical
heeft weer een leuke sortering
BOUGAINVILLIA
(Trinitaria)
f. 5,– en f. 7,50 p. stuk.
Parallelweg 5, hoek Ficusweg, J.D.

BETONCENTRALE TOMCO N.V.
Tel. 874873 - 872204
Voor: Funderingen Vloer– en ringbalken

COMPANIA TA BUSCA UN CAS CU 4 DORMITORIO Y CAMBER PA CRIA
Por jama Sr. Colpa na
Tel.: 11595 di 8 a.m. pa 12 a.m.

PATRICK'S
FOR PIANO'S
Tel. 44298
Adres: Willem de Zwijgerlaan 1

tRINItARIA

Madurostraat 28 – Tel.: 11344

De laatste kans om prachtige kwaliteitskleren beneden inkoopsprijs te kopen. Alles is nu verkrijgbaar tegen kortingen van meer dan 50%.

Voor de dames: schoenen, tassen, bloesen, rokken – badpakken, lingerie.
Voor de heren: overhemden, broeken, riemen, schoenen, zwembroeken.
Na overleg kunt U Uw eigen prijzen vastellen.
ALLES MOET WEG.

Shell Curaçao N.V.

...t in haar Elektrotechnische afdeling plaatsingsmogelijkheid voor een ervaren

...llaanse HTS'er - Elektrotechniek,

...a belast zal worden met werkzaamheden op het ... van energie-opwekking en distributie en plant ...

...tuaties dienen gericht te worden aan de afdeling Personeel Planning van Shell Curacao N.V., Emmastad.

Lem Barber

Met genoegen maken wij bekend dat wij op maandag 3 november a.s. een nieuwe handelsschool zullen openen te BARBER 101, vlak tegenover de markt, onder de naam:

Lem Barber

open 's morgens 9 - 12 uur
's middags 3 - 8 uur

Inschrijvingen voor: TYPEN, STENO, ENGELS, SPAANS, BOEKHOUDEN, VERKOOPSTER, ALGEMENE-ONTWIKKELING

Allen welkom bij LEM BARBER 101.
Paul van Sprang, direkteur.

BEKENDMAKING

IN VERBAND MET DE ENORME TOENAME VAN WANBETALERS ZIJN WIJ VERPLICHT MET INGANG VAN 1 NOVEMBER 1980 VOOR SERVICE AAN DEEPWELL- EN ANDERE POMPEN EEN GARANTIESOM VAN F. 100,– (EEN HONDERD GULDEN) TE VRAGEN.

DIT BEDRAG AD F. 100,– DIENT AAN ONZE KASSA TEGEN KWITANTIE VOOR DE SERVICE TE WORDEN GESTORT.

BINNEN TWEE DAGEN NA DE SERVICE ONTVANGT DE KLANT EEN DEFINITIEVE AFREKENING.

VOOR SERVICE BENEDEN DE F. 100,– WORDT HET TEVEEL BETAALDE GERESTITUEERD TERWIJL VOOR SERVICE BOVEN DE F. 100,– **ONMIDDELIJKE** VEREFFENING VAN HET VERSCHIL DIENT PLAATS TE HEBBEN.

CURACAO, 23 OKTOBER 1980.
FREDERIK TRADING COMPANY N.V.
CARACASBAAIWEG 49, TEL. 35125

C Winkel en Zonen N.V.

groothandel in dranken en levensmiddelen

... i.v.m. uitbreiding van activiteiten

CONTROLLER

... deze verantwoordelijke funktie denken wij aan iemand ... SPD1 niveau van ca. 30 jaar.

... direkt resorterend onder de direktie en bijgestaan ... administrateur – verantwoordelijk zijn voor:

- ...ganisatie en coördinatie van de administratie
- ... interne en externe verslaglegging
- ... bewaking van de interne controle.

...telijke sollicitaties, die strikt vertrouwelijk zullen worden ...handeld, worden graag tegemoet gezien door R.G. Willems, ... C. Winkel en Zonen N.V., Penstraat 126, ...mastad.

BEKENDMAKING

De Onderwijsdirecteur van het Departement van Onderwijs maakt hierbij bekend dat de formulieren voor de aanvraag van een Rijksstudietoelage (zgn. Rijksgroningen) ten behoeve van het schooljaar 1981/1982 ingaande maandag 27 oktober verkrijgbaar zijn en wel:

op Curacao: **het Departement van Onderwijs, afdeling Studietoelage. Sta. Rosa 48**
op Bonaire: **ten kantore van de Gezaghebber.**

De formulieren dienen **volledig ingevuld voor 31 januari 1981** op vermelde afdelingen te worden ingeleverd.

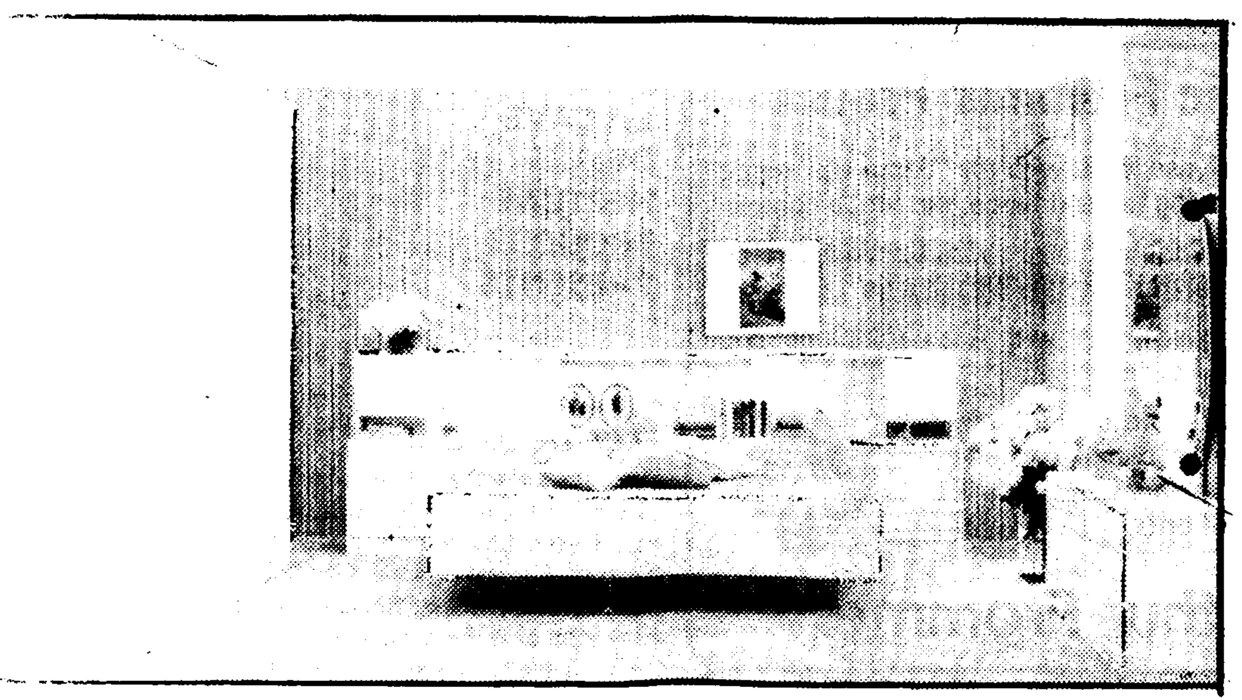
de Onderwijsdirecteur Curacao,
R.D. Kleinmoedig.

Muebles Kennedy

CREDIT UNIONNAN
ta hanja 25% rebaho riba muebles

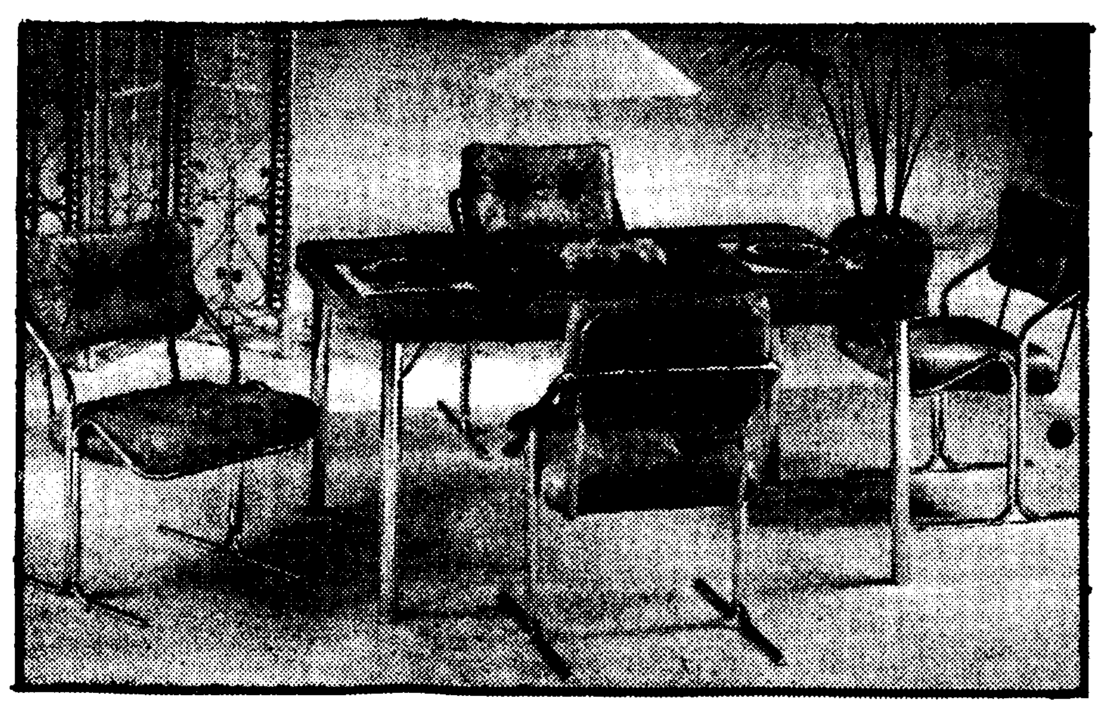
15% RIBA CASH 2 PAGO
10% RIBA CASH 3 PAGO

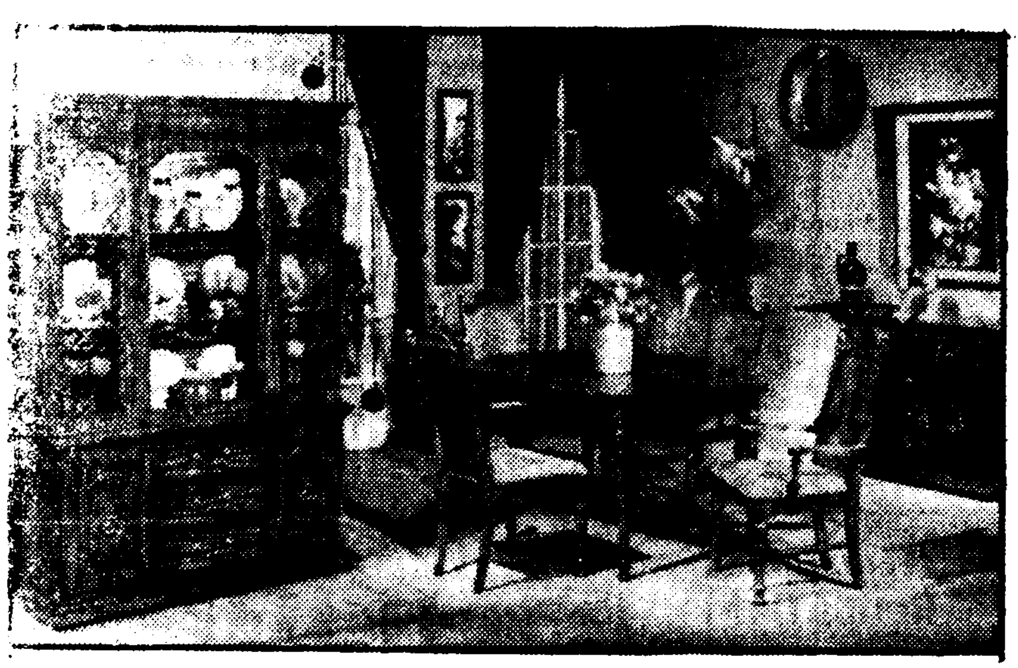
SCHOTTEGATWEG WEST 357
POST 5 DRENTA NA DE FLES TEL: TEL.: 84837 – 84639

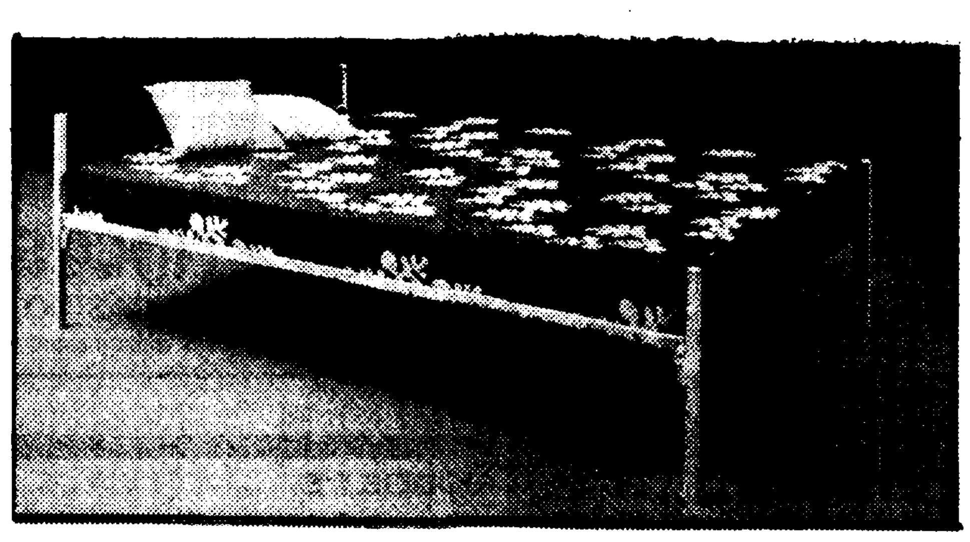

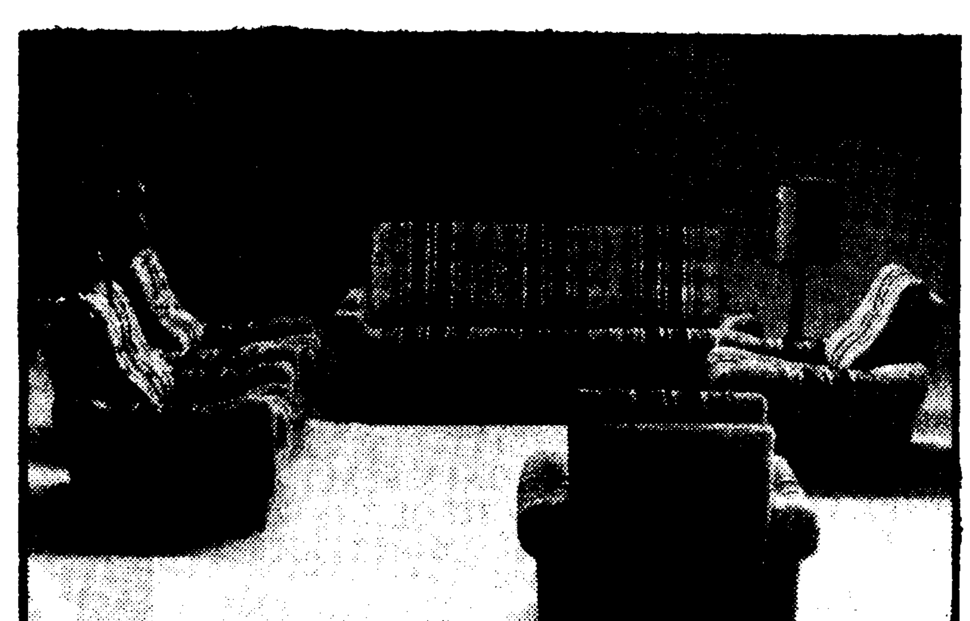
ARTICULONAN Y MUEBLESNAN "APART"
- Poster pa muraja
- Toilettafel
- Banki Toilet
- Kashi panja 2 of 3 porta
- Banki Toilet
- Porta Sinfonia
- Mesa di Sala
- Portret
- Cama ariba/abao

DEPARTAMENTU di TELA y TAPIJT
- Tela pa fura stoel
- Cortinas 3 m. hanchu
- Tapijt wall to wall 3 y 4 m.
- Plush pa dashboard di auto

Tambe facil condicionnan di banco y via bo trabao
Si ta bo mes ta pasa paga
of
nos cobrado tin cu cobrabo
1/4 (25%) na man y restant den 12 luna

DEPARTAMENTU DI BABY

- Commode y Cama
- Stoel di come pa baby
- '7 in one' e stoel tan pidi cu por worde uza 7 manera
- Banjera riba pia
- Box di palu y net
- Stoel pa sinja cana
- Tur tur cos pa bo baby

KINDEREN SANATORIUM INSPIRATIE VOOR LEEFOORD BRAKKEPUT

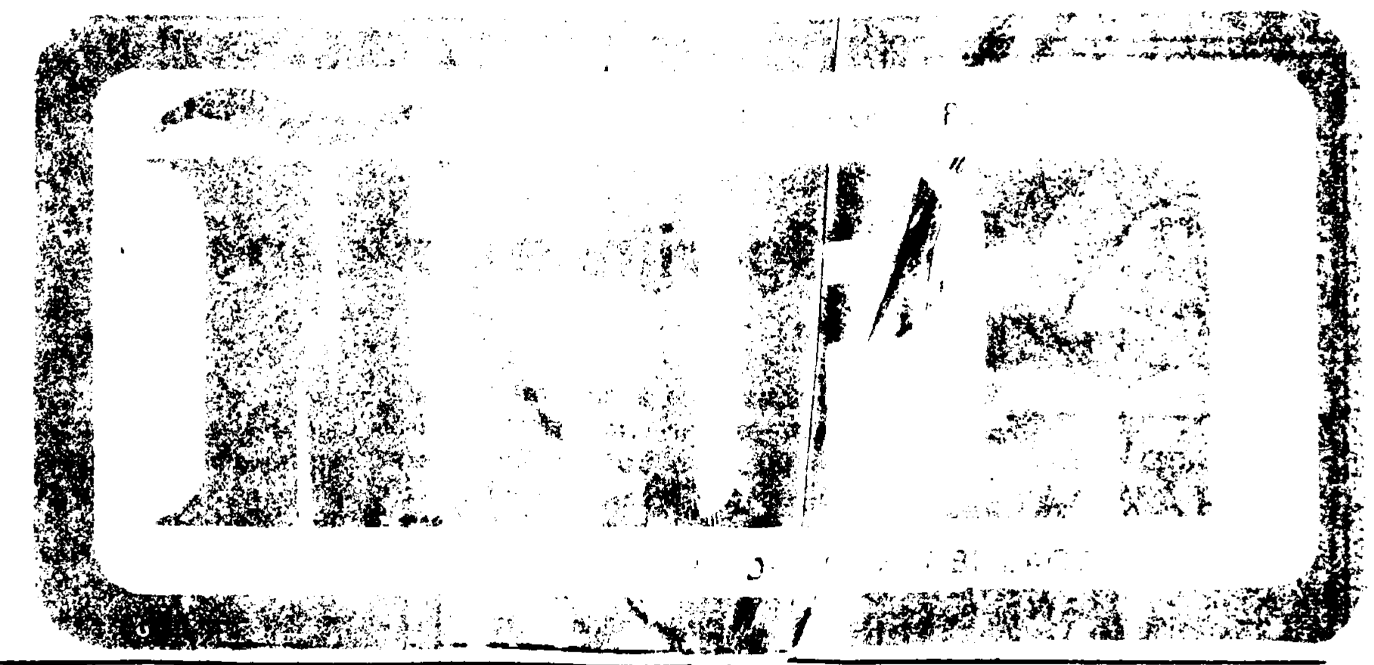

- "Voor Leefoord Brakkeput is bewust gekozen voor een familie-opzet".

Rietje Ravelli van Zwakzinningenteam AGV:

Nergens echt plaats voor geestelijk gehandicapten

door Bernadette Baroud

Opmaak Maruen Baroud

LEEFOORD BRAKKEPUT — Een AGV-project (AGV staat voor Afdeling Geestelijke Volksgezondheid), bedoeld om een leemte te vullen in de zwakzinnigenzorg. Onbetwist de motor achter het project is Rietje Ravelli. Deze pedagoge is ruim twee jaar werkzaam bij de AGV, waar ze deel uitmaakt van het Zwakzinnigenteam. In het team hebben verder nog zitting een psychiater, een maatschappelijk werker en een verpleegkundige, gespecialiseerd in zwakzinnigenzorg. Over Leefoord Brakkeput, zegt Rietje Ravelli: „We zijn nog maar in de beginfase, hoor". Het klinkt verontschuldigend. Wat onnodig is. Ook al bestaat het leefoord nog slechts op papier, een gesprek erover en over de gedachten, die erachter schuil gaan, is alleszins de moeite waard.

De AGV is op papier één van de diensten van de Geneeskundige- en Gezondheidsdienst (GGD). En de langste tijd van haar twintigjarig bestaan heeft de AGV ook gefunctioneerd op dit bescheiden niveau. De afdeling werd bemand door één psychiater en een handjevol verpleegkundigen. Er werd wat wijkwerk gedaan wat advies verschaft. Het bleef allemaal in het vage. Er was geen sprake van een gerichte opzet, van een duidelijke lijn.

Zo'n jaar of vijf geleden kwam daar verandering in. Binnen de AGV groeide het besef, dat het belang van de dienst onderschat werd. Geestelijke Volksgezondheid is voor een gemeenschap van zoveel betekenis, dat een instantie belast met de zorg ervoor, niet kan worden vergeleken met de Ambulancedienst of een soortgelijke GGD-afdeling.

De AGV had recht op en wellicht zelfs de plicht tot een eigen, herkenbaar gezicht. Daar werd in het vervolg dan ook naar gestreefd.

REORGANISATIE

Dit streven kreeg drie jaar geleden concreet zijn beslag, toen de dienst grondig geherstructureerd werd. Voortaan werd er niet meer in het wilde weg gewerkt, maar met een vijftal teams; één team voor de administratie, een Alcohol- en Drugsteam, een Volwassenenteam, een Kinder- en Jeugdteam en het al eerder ter sprake gekomen Zwakzinnigenteam.

Van elk team is een der leden belast met de coordinatie. Voor het Zwakzinnigenteam is dat op het moment de Z-verpleegkundige Celsa Maria. Ieder team heeft eens per week zijn eigen spreekuur-dag, terwijl ook elke een teamvergadering op het programma staat. Voorts is er om de twee weken een vergadering van alle teams tesamen.

De bedoeling is zo optimaal mogelijk samen te werken. Of dat er ook altijd van komt? Rietje: "Och, natuurlijk wordt er wel onderling samengewerkt. We hebben ook zeker veel steun aan elkaar. Maar vaak ben je zo razend druk met je eigen team, dat daarop toch sterk het accent ligt".

ZWAKZINNIGENTEAM

Over dat eigen team praat ze met grote geestdrift: "Ons Zwakzinnigenteam is een fijne en hechte werk-eenheid. De nauwe samenwerking was in het begin een openbaring voor ons. Iedereen heeft toch altijd de neiging vanuit zijn eigen straatje te denken en te werken. Samen kun je komen tot een veel ruimere visie".

DOELSTELLING

Toen drie jaar geleden het Zwakzinningenteam van de grond kwam, werd tegelijkertijd de doelstelling geformuleerd. Rietje laat het stencil zien, waarin dit streven van het team officieel is vastgelegd: "Hulpverlening aan personen en gezinnen in de samenleving, die problematiek vertonen, samenhangend met zwakzinnigheid, teneinde hen sociaal beter te doen functioneren".

"Persoonlijk" zegt Rietje, "heb ik wel een beetje moeite met die formulering. Als je het hebt over 'sociaal functioneren", ga je daarbij uit van de bestaande maatschappij. Aan die maatschappij moet je je clienten dan gaan aanpassen. Maar met heel veel dingen in die maatschappij ben ik het zelf niet eens.....". Ze zou de teamdoelstelling daarom graag wat anders zien: "Ik zou het individu meer op de voorfrond willen plaatsen. Uitgaan van ieders unieke behoeften. Klakkeloos aanpassen is soms fnuikend voor iemands persoonlijkheid".

Deze gedachten van Rietje klinken ook door in het project "Leefoord Brakkeput". Haar ideeën over een woon-, een leefcomplex voor geestelijk gehandicapten, worden door sommigen nogal vrij gevonden.

Toch heeft ze her project weloverwogen opgezet. De scriptie, waarin het project wordt uiteengezet, is het resultaat van een paar jaar denken en vooral ervaren.

In vogelvlucht schets Rietje haar groei naar het project. Het eerste punt waarover deze uitleg loopt. is de aard der werkzaamheden én de werkwijze van het Zwakzinnigenteam.

PROBLEMATIEK

"We hebben een uitgebreid takenpakket. Om een greep daaruit te doen: begeleiding van geestelijk gehandicapten binnen het gezin: begeleiding van de ouders en advies geven aan instellingen en scholen, waar geestelijk gehandicapten verblijven. Dit kan inhouden, dat er door ons een medisch of psychologisch onderzoek verricht wordt. Maar we zijn vooral een ambulante dienst. Wanneer een client eenmaal terecht is gekomen bij ons en geregistreerd staat, blijven we niet plakken achter ons bureau. We gaan op huisbezoek, komen in de gezinnen. En daar word je dan geconfronteerd met een problematiek, die zo ingewikkeld is, dat je word bekropen door een machteloos gevoel. Eén kind dat gehandicapt is, beinvloedt het hele gezin. Je ziet, hoe de ontwikkeling van zo'n gezin wordt afgeremd, hoe mensen vaak vereenzamen door de problemen, die zo'n kind met zich meebrengt. Terugvallen op anderen kunnen ze maar zelden. De problematiek rondom een zwakzinnige valt voor de meeste mensen buiten hun leefwereld. In het ene gezin zijn de problemen zwaarder dan in het andere, maar vrijwel overal betekent de aanwezigheid van een zwakzinnig kind binnen het gezin, een druk en een rem op de rest. Dat is een situatie, die moet veranderen".

NOODOPLOSSINGEN

De grote vraag is echter hoe. Welke voorzieningen zijn er op Curacao voor geestelijk gehandicapten? Waar kan een zwakzinnig kind worden opgenomen? Waar zijn de omstandigheden zodanig, dat hij er de aandacht krijgt die bij zijn handicap past, waar wordt met hem 'gewerkt' om de ontwikkelingskansen, die hij heeft zo goed als maar kan te benutten?

Het antwoord op al deze vragen is ontmoedigend. Eigenlijk nergens. "Goed beschouwd zijn er alleen maar noodoplossingen", stelt Rietje Ravelli, "Je hebt weliswaar Pasa Dia maar dat is een dagverblijf en bovendien alleen voor jonge kinderen. Andere instellingen zoals de Capriles-kliniek of het Verriet instituut zijn niet of niet echt geschikt voor de opvang van geestelijk gehandicapten".

SANATORIUM

Datzelfde geldt voor de Kinderafdeling van het Sanatorium. Tóch verblijven daar ruim twintig geestelijk gehandicapte kinderen, in leeftijd variërend van pakweg twee tot veertien jaar. En hoewel 'Leefoord Brakkeput', als het van de grond komt, ook bestemd zal zijn voor anderen dan deze groep, zijn de kinderen in het Sanatorium voor Rietje Ravelli wél een belangrijke bron van inspiratie geweest.

Dat wordt begrijpelijk voor wie bedenkt, dat het Sanatorium pal naast het gebouw van de AGV ligt. De kinderen, die er verblijven, zijn Rietjes naaste buren. Toen ze pas in dienst was van de AGV, nu twee jaar geleden, schreef ze een rapport over de Kinderafdeling. De afdeling was in het verleden een gewone hospitaalafdeling voor zieke kinderen. Het Sanatorium werd in 1968 door de Stichting Elisabeth Hospitaal overgenomen van Shell Curacao NV. In de praktijk groeide de Kinderafdeling echter uit tot een onderkomen voor geestelijk gehandicapte kinderen. Een situatie, voortgekomen uit een gebrek aan betere mogelijkheden - maar daarom nog niet juist.

- Rietje Ravelli: "Voor geestelijk gehandicapten zijn er op Curaçao alleen maar noodoplossingen".

In haar rapport van 1978 schreef Rietje Ravelli ondermeer het volgende: "De kinderen worden bijzonder goed verzorgd wat betreft hygiene, voeding en zorg voor het lichamelijk welzijn in het algemeen. De zusters hebben er heel wat voor over en brengen een eindeloos geduld op. Als je binnenloopt is het eerste wat opvalt de zindelijkheid van het geheel. Alles is er kraakhelder. Maar wat tegelijkertijd opvalt is de kaalheid. In een enkel bedje hangt een speeltje, maar verreweg de meeste kinderen hebben als enig uitzicht een kale muur, een kaal plafond en de spijlen van een kaal wit bed....."'

De liefdevolle inzet van het personeel kon niet verhinderen, dat er met de kinderen "te weinig werd gedaan". Ze lagen in bed en ze werden verzorgd, of ze liepen maar wat rond over de afdeling. Er ontbrak mankracht én materiaal om vanuit een pedagogisch perspectief bezig te zijn met hen. Terwijl dat juist voor het geestelijk zwakke kind van zo'n enorm belang is.

De verpleegsters op de Kinderafdeling beseften zelf ook, dat het Sanatorium op dit gebied schrijnend tekortschoot. Met behulp van het Zwakzinnigenteam werd geprobeerd meer 'leven' op de afdeling te brengen. Er werd speelgoed aangevoerd, aan de muur kwamen fleurige platen, en voor de kinderen werden programma's opgesteld.

"Er is in twee jaar tijd erg veel ten goede veranderd", meent Rietjte, "Je ziet hoe de kinderen nu een stuk levendiger zijn, meer blijken te kunnen".

STERIEL

Toch is de situatie in het Sanatorium nog steeds niet ideaal. Zelfs verre van! De reden daarvan ligt in de locatie zelf. Het blijft een ziekenhuis, met ziekenhuisregels en -normen. En een ziekenhuis is voor geen enkel kind een natuurlijke omgeving. Het belemmert het kind in zijn groei, in zijn ontwikkeling. Het vernauwt zijn leefsfeer, perkt zijn bewegingsvrijheid in. Het berooft hem van contacten. Kortom, het is steriel.

En als dat zo is voor normale kinderen, zou dat dan niet evenzeer gelden voor kinderen met een geestelijke handicap? Natuurlijk! Of zoals Rietje het stelt: "Ze hebben dezelfde basisbehoeften als hun medemensen, die normaal worden genoemd".

Maar hun woon- en leefomstandigheden zijn maar zelden zo, dat aan die behoeften naar beste kunnen kan worden tegemoet gekomen. "Onze gemeenschap" vindt Rietje, "heeft hen wat dat betreft vrijwel niets te bieden".

PROJECT

In samenwerking met de leden van haar team, ontwierp ze een project om deze leemte te vullen. Bedoeld om een woning, een echt thuis te bieden aan geestelijk gehandicapten.

Hierbij werd ondermeer uitgegaan van het feit, dat hier op de Antillen geleefd wordt in families. Een gezin, een familie bestaat uit een groep mensen, die samen wonen, samen leven, samen werken, ieder op eigen niveau, naar eigen karakter, kreativiteit en intelligentie.

Geestelijk gehandicapten leven dikwijls niet in zo'n natuurlijk gevarieerd verband. Zij worden ingedeeld naar sexe, naar leeftijd en vooral naar de ernst van hun handicap.

HOMES

Rietje Ravelli vindt dat dat moet veranderen. Voor 'Leefoord Brakkeput' denkt zij aan huizen - huizen met waar nodig speciale voorzieningen, maar vooral met het karakter van een gewone woning - met acht tot tien bewoners. Hiervan zijn er vijf of zes geestelijk gehandicapt, in een verschillende graad.

Rietje: "Ik ben expres uitgegaan van zo'n familie-opzet. Het is een weerspiegeling van het Antilliaans cultuurpatroon".

Hoewel deze "homes" vooral zijn bedoeld voor mensen met een geestelijke handicap, zullen ook andere woning-behoeftigen er tijdelijk of langer terecht kunnen.

Rietje: "Door de homes ook open te stellen voor anderen, hopen wij een spontane, ongedwongen integratie tot stand te brengen".

In verband hiermee wordt ook gedacht aan logeergelegenheid voor ouders, familie en vrienden, aan een centraal zwembad, een truk'i pan en soortgelijke dingen, die ook voor buurtbewoners en andere belangstellenden toegankelijk zullen zijn.

KOPPEL

Bij een gewone familie neemt de moeder meestal een centrale plaats in. Voor het leefoord wordt gedacht aan een substituut voor deze moederfiguur. "Het is de bedoeling", zegt Rietje, "dat er in elk 'home' een 'koppel' komt. Dit 'koppel' kan een echtpaar zijn, maar dat is niet noodzakelijk. Het kan ook worden gevormd door bijvoorbeeld twee vriendinnen, een moeder en een dochter, twee partners".

Er zijn mensen, die vrezen, dat het nooit zal lukken deze koppels te vinden. Rietje heeft meer vertrouwen in de mensheid: "Ik ben ervan overtuigd, dat er heel veel mensen zijn, die iets willen doen, die willen helpen". Zelf zegt ze vooral te denken aan oudere echtparen.

STAF

Verder zullen er voor de 'homes' teams moeten komen, bestaande uit een verpleegkundige, een therapeutisch medewerker en verder vrijwilligers. Voor het geheel van 'homes' zullen er deskundigen beschikbaar moeten zijn: een orthopedagoog, een psycholoog, een psychiater/neuroloog, een maatschappelijk werker, een fysiotherapeut en een logopedist. De algemene leiding zal in handen zijn van een directeur of een directrice, die verantwoordelijkheid schuldig is aan het te vormen bestuur. Aan het centrum zal vaste begeleiding worden verleend door de AGV, met name het Zwakzinnigenteam en het Kinderen Jeugdteam. Uit staf en begeleiders zal voorts een selectie-commissie moeten worden gevormd. Deze commissie zal ondermeer moeten bepalen welke leefsituatie voor elke bewoner persoonlijk de meest geschikte is. "We denken ook aan een proeftijd" zegt Rietje.

BEDRIJF

Veel aandacht zal er zijn in Leefoord Brakkeput voor de ontwikkeling van de bewoners. Het is de bedoeling, dat elk de kans krijgt zich zo goed en zo ver mogelijk te ontwikkelen.

In deze strategie past ook het voornemen aan het leefoord een project te verbinden, waar de bewoners werken. De gedachten gaan uit naar een landbouwbedrijfje. "De grond op Brakkeput is daar zeker voor geschikt", zegt Rietje, "Behalve dat het Leefoord door zo'n bedrijfje voor een deel self-supporting wordt, wordt ook de integratie er wellicht door bevorderd. De producten kunnen ook worden verkocht".

LOCATIE

Van sommige kanten is kritiek geuit op Brakkeput als plaats. Ondermeer de oudervereniging van Totolica vindt het "te ver van de bewoonde wereld". Het zou de integratie van de zwakzinnigen in de normale maatschappij niet ten goede komen.

Rietje zegt hierover: "Kijk, die grond op Brakkeput is er gewoon. Wij mogen daarover beschikken van de Stichting Johannes Bosca.....Moet je dat dan niet aannemen? Bovendien, zó ver is Brakkeput tegenwoordig niet meer. En integratie....Och, als je een gehandicapte midden in een woonwijk plaatst, dan betekent dat nog niet, dat hij geintegreerd is. Daar komt meer bij kijken dan fysiek aanwezig zijn. En in dat 'meer' zal het Leefoord, dacht ik, wél kunnen voorzien".

PILOT-PROJECT

Het is de bedoeling om het Leefoord te beginnen met een groep van ongeveer vijfentwintig mensen. Wanneer? Dat valt nog niet precies te zeggen. Heel voorzichtig hoopt Rietje, dat als volgend jaar het grote Pasa Dia gereed zal zijn gekomen, in het huis waar het huidige dagverblijf gevestigd is, alvast met een pilot-project voor het Leefoord van start gegaan kan worden. "De contacten met de Stichting Zorg Geestelijk Gehandicapten zijn erg goed".

Gevraagd naar de financiering zegt Rietje Ravelli: "Oede-Antiyas is op de hoogte van het project. Ze zijn in principe bereid hulp te verlenen. Maar het zwaarst wegen natuurlijk de exploitatie-kosten. Daarvoor zullen we aan moeten kloppen bij het het Bestuurscollege". Een brief daarvoor ligt al gereed.

- Hoewel Leefoord Brakkeput niet uitsluitend is bedoeld voor de kinderen in het Sanatorium zijn deze wel een belangrijke bron van inspiratie geweest bij het tot stand komen van het project.

SAMENWERKING

Met nadruk stel Rietje dat het AGV-project niet gezien moet worden als en losstaand iets. "Wij ervaren het triest, dat de zwakzinnigenzorg op Curacao zo versnipperd is. Er moet een samenwerking komen tussen de verschillende isntanties en instellingen, een overlegorgaan". Tijdens een onlangs gehouden vergadering over het project waarbij verschillende mensen uit de zwakzinnigenzorg tegenwoordig waren, is een commissie gevormd, die die samenwerking moet gaan voorbereiden. Het is de bedoeling vanuit die samenwerking te komen tot een Masterplan voor een geheel aan voorzieningen. Binnen dit geheel zal Leefoord Brakkeput dan een plaats innemen.

BESCHAVINGSPEIL

De zorg voor geestelijk gehandicapten is op Curacao voornamelijk in handen van particulieren. "Dat is", zegt Rietje, "niet zo vreemd. In vrijwel alle landen zie je dat de eerste initiatieven tot de zorg voor zwakkeren uit die hoek komen. Later neemt de overheid dan die zorg over. Dat zal ook hier moeten gebeuren".

Ze verwijst tot slot naar de woorden die gouverneur Leito sprak bij de eerste steenlegging van de grote Pasa Dia, woorden die haar volledige instemming hebben:

"Het peil van de beschaving van een volk blijkt uit de zorg die het heeft voor de zwakken onder hen".

Kleine wondjes

door dokter Piet Sjoukes

KLEINE WONDJES. Ze behoren tot de perikelen van alledag. Er kan een onderscheid worden gemaakt tussen kneuzingen, snijwonden, brandwonden en schaafwonden.

Kneuzingen loop je op als je bijvoorbeeld je been tegen een kastje stoot. De huid blijft intact maar na een tijdje ontstaat er een zwelling of een blauwe plek. De beste behandeling is meteen na het stoten wat ijs op de gestoten plek te doen en dat er tien minuten op te laten zitten. Na een halve dag kan de huid wat worden gemasseerd en kan het lichaamsdeel waarop de blauwe plek zit, wat geoefend worden. Verdere behandeling is niet nodig.

Bij **snijwonden** is er sprake van een duidelijke snee in de huid. De randen van de wond wijken wat uiteen. Een grote of diepe snijwond kan het beste worden afgedekt met een steriel gaasje. Tevens is het dan goed meteen naar de dokter te gaan. Deze beoordeelt dan of er al dan niet gehecht zal moeten worden. Na een uur of acht is hechten niet meer mogelijk. Een klein snijwondje kan goed thuis worden behandeld. De wond wordt eerst met koud water schoon gespoeld en daarna gedesinfecteerd. Daarna wordt het wondje met een pleister afgedekt. Hierbij moet er voor worden gezorgd, dat de randen van de wond zo dicht mogelijk tegen elkaar worden geplakt. Na drie dagen kan de pleister worden verwijderd.

Bij **schaafwonden** is een ruwe beschadiging van de huid te zien. De behandeling bestaat uit het afspoelen van de wond met koud water en hem vervolgens te desinfecteren. Liever de wond niet verbinden. Wie dat toch wil doen, gebruikt het beste een steriel gaasje.

Tenslotte **brandwonden**. Het belangrijkste bij een brandwond is, dat deze tien minuten wordt afgespoeld met koud water, eventueel ijswater. Als het huidoppervlak nog intact is, hoeft er verder niets te gebeuren. Als er een blaar ontstaat, mag deze niet worden doorgeprikt. Als de huid wél kapot is, moet de wond goed worden ontsmet en vervolgens verbonden met een steriel gaasje.

Belangrijk bij alle wonden tenslotte zijn deze vier punten: het wondje de rust geven om te genezen; er niet aan peuteren; de wond goed schoonhouden en desinfecteren en zo min mogelijk verband gebruiken.

- De onderwerpen, die in deze artikelen aan de orde komen, worden door Piet Sjoukes ook wekelijks besporken op Radio Hoyer II. Dit gebeurt in het programma "Babbels", vrijdagochtend van kwart over negen tot half tien.

De lotgevallen in een Algerijnse gevangenis

MARGA WESSELS VERTROK eind 1974 met een vriend naar Marokko en Algerije. Ze had toen net haar opleiding tekenen en schilderen aan de Gerrit Rietveld Akademie in Amsterdam voltooid. Van te voren wist ze, dat het niet enkel om een vakantiereis ging, maar dat er in de auto ook Marokkaanse hasjies verborgen zou worden.

Hiermee worden ze betrapt bij de Algerijnse grens. Was aanvankelijk de maximumstraf 4 jaar voor het transporteren van hasjies, later werden ze, na een wetswijziging tot 10 jaar veroordeeld, waarna Marga Wessels overgebracht werd naar de centrale vrouwengevangenis van El-Harrach. Ruim 3 jaar verblijft ze hier, tot ze na algemene amnestie ivm het overlijden van president Boumedienne in juli 1978 vrijgelaten wordt.

In haar boek, El Harrach, geeft ze in woord en beeld haar ervaringen en herinneringen weer over deze tijd. Naast de mooie portretten van haar vrouwelijke medegevangenen, staat centraal de konfrontatie van een jonge, „moderne" vrouw met een kultuur en samenleving, waarin heel andere normen en waarden gelden dan in de hare. Ze schetst deze aan de hand van persoonlijke lotgevallen van haar medegevangenen. Daaruit blijkt de willekeur in bv de rechtspraak (voor gelijke vergrijpen werden mensen tot 10 jaar veroordeeld en in andere gevallen vrijgesproken), de overal aanwezige korruptie, de benauwende familie-struktuur, waardoor bv jonge meisjes om materieel voordeel aan oude mannen uitgehuwelijkt worden, de alles verstikkende positie van de islam, en

Op kleinere schaal beschrijft ze het dagelijks leven in de gevangenis, zoals het brute optreden van bewaaksters, de slechte hygiënische omstandigheden, het nietszeggende optreden van de aalmoezenier, de agressiviteit onder de medegevangenen, het frustrerende wachten van de gevangenen op de gratieverleningen, waarover vaak geruchten de ronde doen.

Dit alles komt best overtuigend over, maar ze heeft, vind ik, een erg vermoeiende vertelwijze. Een voorbeeld „*Terug in mijn cel ontdek ik dat Hajet mijn kleine schaar heeft meegenomen. Een schaar is verboden bezit, alleen een paar langgestrafte vrouwen hebben recht ermee te werken. Wanneer er ruzie ontstaat tussen twee vrouwen en er wordt mee gestoken ben ik verantwoordelijk.*
Twee nieuwe vrouwen met baby's zijn gearriveerd in de ziekenboeg.
De soep wordt uitgedeeld.
In de stilte tussen de middag kraakt Namiza expres met plastic zakken en slaat voortdurend met de deurtjes van haar nachtkastje. Ze heeft een agressieve bui.
Mevrouw P. heeft een zware astma-aanval.
Ik vang een grote kakkerlak in mijn cel."

Jammer dat door deze stijl de aandacht en daardoor de betrokkenheid van de lezer steeds minder wordt, omdat deze lawine van mededelingen tenslotte elke zeggingskracht mist.

JAN HOUBEN

Marga Wessels: El-Harrach
Meulenhoff
ISBN 90 290 1022 3

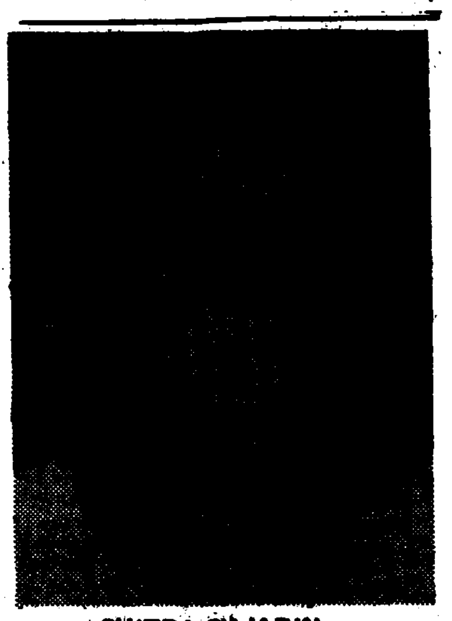
Padi voor Batavieren

"Wat de kans niet heeft gekregen vrijelijk te bloeien die arme bloem ben ik".

De in Nederland wonende Surinaamse schrijfster Chitra Gajadin debuteerde in 1977 met de dichtbundel *Van erf tot skai*, waarin ze de problemen van de naar Nederland geemigreerde Surinamers beschreef. De titel spreekt voor zich.

Eind 1979 verscheen haar tweede bundel met de ironische titel: *Padi voor Batavieren*.

De bundel is mooi uitgevoerd in royaal formaat en op stevig papier. Frans de Groot zorgde voor enkele gekleurde illustraties en een mooi omslag. De jonge uitgeverij Futile besteedt gelukkig veel aandacht aan de druktechnische kant van het uitgeven.

CHITRA GAJADIN

In het eerste deel is de ikfiguur na vijf jaar Holland met een 28-daags retourtje in Suriname. De reacties op de confrontatie met het verleden bewegen zich tussen herkennen en vervreemding. Het tweede deel, *In Holland*, is vol heimwee en verlangen naar de verte. Het is de poezie van de 'displaced person', zonder geborgenheid in een welvaartsmaatschappij die geen kans op werkelijk leven geeft, maar slechts eenzaamheid. Je ontvlucht de materiele armoede en verdort daarna in de contactarmoede van de anonimiteit.

"de vrijheid in dit land
die meer ontaardt
in mobiel kunnen zijn
heeft haar verward
binnen die grensloze vrijheid
komt traag in het hart
binnensluipen de ontreddering
de eenzaamheid
van vastgeklonken zijn
op een zachtbeklede stoel
in een huis smetteloos opgeruimd
de spick en span glans
dingen die in Suriname
niet konden
gaan hier automatisch
maar de stille uren
de kaalheid van gecultiveerd groen
in de vensterbank
doen ons snakken
naar een beetje modder
aan onze voeten
en de geur van nat gras".

WIM RUTGERS

Chitra Gajadin: Padi voor Batavieren
I.S.B.N. 90 6323 0212
Uitgeverij Futile, Rotterdam, 1979, 64 blzz. Prijs in Nederland fl. 11,–
Postbus 812

"Ernstvuurwerk" van F.B. Hotz

TOPHIT IN 1978

IN DEZE TIJD waarin allerhande kunstuitingen via extreem goed ontwikkelde publiciteitskanalen de gebruiker kunnen bereiken, bestaat er een levensgroot gevaar dat de geïnteresseerde "ontvanger" door een zo enorme vloedgolf van -- noem maar op -- boeken, platen, films, enz. wordt overspoeld, dat hij verdwaalt in het gebodene, dat hij door de bomen het bos niet meer ziet en, mogelijk uit ellende de moed maar opgeeft. Geldt dit voor iemand die al uit zichzelf een zekere interesse heeft voor een bepaalde kunstuiting, in veel sterkere mate geldt het voor degeen die schuchter zijn eerste stappen onderneemt in een bepaalde richting.

Stelt U zich voor iemand die [illegible] een boek te gaan kopen en vol goede moed een boekhandel binnenloopt om tot de ontdekking te komen dat hem een wereld aan leesmateriaal wordt geboden, waarin wegwijzers hoegenaamd ontbreken. Toegegeven, de flaptekst kan hem een eindje op weg helpen en hij kan uiteraard hier en daar in het boek een alineatje lezen. Maar schiet hij er veel mee op? Ooit een flaptekst gelezen die lezing van het betreffende boek ontraadde? En er zijn beslist boeken die voor een dergelijke waarschuwing in aanmerking komen!

De boekkoper kan vertrouwend op recenties, bloemlezingen, en dergelijke zijn keus maken, maar ook dáár loopt hij het risiko een boek te kopen dat hem niet in het minst aanspreekt.

En dan verschijnen er op het toneel zakelijk ingestelde lieden, die er belang bij hebben dat hun potentiele klant niet teleurgesteld raakt, zich niet bekocht voelt en vooral: na de eerste ervaring met het gebodene de weg terug voor een volgende koop weet te vinden. Zo ontstaat, in eerste plaats in de wereld van de popmuziek, de "tophit-lijst", een uitermate demokratische vorm van meningsuiting: het publiek, de verbruiker bepaalt zijn eigen voorkeur (hierbij even eventuele manipulaties buiten beschouwing latend).

Zoals te verwachten was heeft het daarna wel een hele poos geduurd voordat het fenomeen tophit (bestseller) zich een plaats verwierf in de boekenwereld, zeker in de Nederlands-Europese.

De laatste jaren echter verschijnen er met zekere regelmaat "top-tien" lijsten, opgesteld aan de hand van [illegible] En inderdaad blijkt het lose boek in de wereld van het (literaire) boek te werken.

In drie over in 1978 verschenen boeken opgestelde hit-lijsten (van De Revisor, een literair tijdschrift, de Haagse Post, een opinieblad en de K.R.O., een radio- en televisie-omroep in Nederland) kwamen twee titels in alle drie de lijsten voor; boeken dus, die een breed publiek hebben aangesproken. Maarten 't Harts "*Een vlucht regenwulpen*" scoorde driemaal de eerste plaats, in de beide andere lijsten respectievelijk nummer drie en een. Hoger scoorde van F.B. Hotz "*Ernstvuurwerk*" met een eerste plaats en een tweede en vierde plaats op de andere lijsten.

Hotz is inderdaad een bijzonder bekend schrijver; de reeks korte verhalen in "*Ernstvuurwerk*" getuigt van een zeer knap vakmanschap. Binnen het bestek van elk verhaal weet de schrijver (soms in de gebeurtenissen van één dag) een heel leven te schetsen, het gevoelsleven van een mens tot in details weer te geven. De verhalen kenmerken zich vooral in het gevoel van eenzaamheid van de hoofdpersoon, eenzaamheid in de ware betekenis van het woord, maar vaker nog een eenzaamheid voortkomend uit het vervallen zijn tot een lager milieu dan waarin de hoofdpersoon eigenlijk thuishoort. Heel duidelijk komt dit bijv. naar voren in "*Een laatste oordeel*": tante Betty heeft eerst een verhouding met een overtuigd socialist en trouwt later met iemand uit de arbeidersklasse, een mens met wie haar eerdere vriend dweepte. In de twintigerjaren in het gegoede burgerlijk milieu waarin dit verhaal zich afspeelt wordt dit later als doodzonde aangerekend: ze vereenzaamd, verliest haar vriendinnen en haar man.

Hotz probeert zijn hoofdpersonen zich op de een of andere manier toch nog te laten waarmaken, zin te geven aan hun uitzichtloos leven, de schijn hoog te houden:

"...*Hij loog niet; het geheugen is dikwijls goedhartig en bovendien: het goede of goedaardige had die avond wel degelijk ruim overheerst. Alleen, pas wanneer al het aardige op een rij gezet wordt, riekt het voor derden al vaag naar ongeluk.*"

Zo vergaat het de meeste hoofdpersonen in Hotz' verhalen, of ze nu de jongen zijn uit het titelverhaal die, nagewerkt te hebben bij de Leidse vuurwerkfabrieken, zich meldt bij het Engelse leger om in de Krim te vechten in het nieuw opgerichte rakettenkorps en daar de teleurstelling van zijn leven meemaakt als blijkt dat het nieuwe wapen niets kan uitrichten, het weesje Annetje) dat omstreeks de eeuwwisseling zich loswerkt uit de uitbuiting als dienstmeisje door haar tante (ook weer in Leiden) om later in Indie tot de ontdekking te komen dat haar man de tropische eenzaamheid niet kan verwerken en er een andere vrouw vond of mevrouw Stuley, een met een invalide man gehuwde hospita van een groep muzikanten, die er achter komen dat ze in haar jeugd ervan droomde om zangeres te worden en daar handig gebruik van weten te maken om hun huur- en drankschuld kwijtgescholden te krijgen. Er gaat in de loop van het verhaal iets stuk in het leven van de beschreven personen, een enkele keer staat daar wat positiefs tegenover, soms lijkt het alsof de persoon zelf zijn eenzaamheid niet ten volle beseft.

Het merendeel van Hotz' verhalen speelt zich in de eerste decennia van deze eeuw af, al zijn er ook verhalen die verder teruggaan (de Krimoorlog of een verhaal over Anna van Saksen, één van de vrouwen van Willem de Zwijger) en het is verbluffend hoe scherp het leven in die tijden wordt afgeschilderd. Er moet een immense voorbereiding aan voorafgaan om de sfeer van een tijd te kunnen aftekenen in kleding, voeding, politieke opvattingen, gebruiken of in [illegible]. Op een onnavolgbare knappe wijze wordt de lezer ingevoerd in een lang verleden tijdperk, zonder dat hij dit eigenlijk beseft: het overkomt je als vanzelfsprekend, alsof je zelf meeleeft....

"Ernstvuurwerk" is zeker niet voor niets terecht gekomen op de verschillende top-tien-lijsten: het is een boek om gelezen te worden, zoals zovelen het vóór het verschijnen op deze lijsten al deden.

CAREL DE HASETH

F.B. Hotz
Ernstvuurwerk
Uitgeverij De Arbeiderspers, Amsterdam 1978
203 pag.
ISBN 90 295 2106 9

Kort bestek

HET TIJDSCHRIFT MANDALA, dat uitgegeven wordt door In de Knipscheer, een uitgeverij die nogal wat aan de literatuur buiten Nederland doet, pretendeert blijkens de ondertitel een „grenzeloos literair tijdschrift" te zijn, wat voor de derde jaargang, nummer vier, Zicht getiteld, wel aardig klopt, omdat het zich van de dorpskroegen in Hengelo naar Oost-Europa, Afrika en het Caribisch Gebied beweegt. Er zijn afdelingen 'fictie' gedichten en proza-gedichten' en 'artikelen en essays.'

In de laatste vinden we Joe de Roo over de Guyanese schrijver Edgar Mittelholzer en diens roman A morning at the office. Dit artikel is reeds in Kristof IV/3 verschenen en Jos heeft het voor de Mandala-lezer maar letterlijk zo gelaten. De Nederlandse vertaling van de roman is pas geleden bij In de Knipscheer verschenen. Jos geeft, zoals we dat van hem gewend zijn, een grondige analyse. Jan Kees van de Werk schrijft over Afrikaanse literatuur naar aanleiding van de vorig jaar gestarte Afrikaanse Bibliotheek bij uitgeverij Corry Zelen. Hij geeft een samenvatting van de nawoorden uit de eerste drie romans. Voor de Nederlandstalige lezer een goede introductie tot een nieuw literair continent.

Onder de enigszins onduidelijke titel 'Surinaamse literatuur in Nederland' schrijft Pierre Spaninks over Leo Henri Ferrier, Bea Vianen en Edgar Cairo, in wier werk 'verhollandsing' en een 'dreigende vervreemding' van Suriname tot uiting komt. Het is een uitvoerig artikel waarbij heel wat vraagtekens te zetten zijn en dat lang niet vrij is van oppervlakkigheid en slordigheden.

Wat Cairo betreft heeft de auteur pech dat diens Koewatra Djodjo/In de geest van mijn kultuur, dat bij uitstek over dit probleem gaat, net te laat verscheen. Het is te hopen dat Spaninks alle bijdragen in dit tijdschrift zal lezen en eens met Jos de Roo gaat praten over Surinaamse letteren. Dat zal de diepgang van zijn bijdragen zeker ten goede komen.

Mandala III/4-Zicht is uitgegeven door In de Knipscheer, Postbus 6107, 2001 H C Haarlem. Dit nummer kost fl. 19,50.

DE STOEP

In Elseviers Magazine van 9 augustus 1980 besteedt Jan Willem Hofstra aandacht aan het feit dat veertig jaar geleden op Curacao De Stoep werd opgericht. Hoewel hij voor dit artikel kennelijk meer gelezen heeft in Luc Tournier 70 dan in het tijdschrift zelf, moet deze aandacht toegejuicht worden. Vandaar deze korte vermelding.

Mr. Luiten en Jaap van Soest dubbel

HET IS GEBRUIKELIJK dat achterblijvers vertrekkenden bij hun vertrek een aandenken aanbieden; dit jaar echter hebben wij als achterblijvers al een stuk of wat geschenken mogen ontvangen van personen die ons - na een jarenlang verblijf op ons eiland - verlieten. Zo ook verschenen twee studies van Jaap van Soest vlak voor zijn vertrek naar Nederland.

Als tiende in de reeks „*Uitgaven van de Universiteit v.d. Ned Antillen*" verscheen „*De betrekkingen tussen Curacao en Venezuela - een historische analyse*". Zonder te veel in te gaan op details geeft Van Soest een beeld van onze relaties met onze grote zuiderbuur door de eeuwen heen (handel, smokkel, revoluties, olie en verbroederingspogingen) om te komen tot een aantal conclusies mbt onze mogelijke toekomstige verhoudingen. „*De betrekkingen tussen Curacao en Venezuela*" laat zich prettig lezen en is een aanwinst voor ieder die belang stelt in de geschiedenis en de toekomst van de Antillen in het algemeen en meer in het bijzonder onze relaties met Venezuela.

Bijna tegelijkertijd verscheen in de „Nieuwe West Indische Gids" het artikel „*Archival sources to the history of the Netherlands Antilles*". Anders dan de titel zou doen vermoeden, gaat het hier niet om een gedetailleerd overzicht van alle bestaande archieven, maar veeleer over een globaal overzicht over de plaatsen waar zich archiefstukken mbt de Antillen (kunnen) bevinden. Tot slot doet Van Soest een dringende oproep om op zo kort mogelijke termijn alles in het werk te stellen om de oudere archieven te restaureren, samen te voegen en via het Centraal Historisch Archief (al dan niet in de vorm van microfiches) toegankelijk te maken voor geschiedkundig onderzoek op de Antillen zelf. Van Soest, die destijds initiatiefnemer was tot de oprichting van de „*Sociedat pa Historia*" hoopt dat op deze wijze steeds meer Antillianen worden aangezet tot het verrichten van historisch onderzoek, dat tot nog toe veelal door buitenlanders wordt gedaan.

Hopelijk zet dit artikel wat versnelling aan brengen in de voorzichtig begonnen aktiviteiten op dit gebied!

In deze aflevering van de Nieuwe West Indische Gids overigens nog een technisch artikel over „*The Sipaliwini archeological complex of Surinam: a summary*" van A. Boomert en „*De Indianen van de West Indische eilanden in de historische periode*" van F.J. Wojciechowski. Dit laatste artikel boet, vanwege een gebrek aan voorzichtigheid van de kant van de schrijver, nogal aan geloofwaardigheid in. Om aan te nemen dat Hispaniola in 1492 „*waarschijnlijk zelfs 3.000.000*" Indiaanse inwoners telde, waarvan er in 1507 slechts 60.000 over zijn, zou betekenen dat de laat-Middeleeuwse Spanjaarden niet onder zouden doen voor de twintigste-eeuwse Nazi's en Cambodianen met al hun „*technische*" hulpmiddelen... Een iets voorzichtiger interpreteren van de zo sterk uiteenlopende Spaanse cijfers zou hier op zijn plaats zijn!

TELLEN

Naast Van Soest's „De betrekkingen tussen Curacao en Venezuela" is er nog een tweede uitgave welke aanspraak maakt de tiende te zijn in de serie „*Uitgaven van de UNA*", nl „*Antilliaanse Staats- en administratiefrechtelijke regelingen*" van Mr W.A. Luiten. Aan de data in beide uitgaven te oordelen, moet dat van Mr Luiten echter het nummer XI dragen.

Het bestaan van enerzijds een rechtenfaculteit op ons eiland en belang anderzijds van de offshore-aktiviteiten voor onze gemeenschap heeft ertoe bijgedragen dat wij procentueel een extreem hoog aantal juridische en fiskaal-juridische uitgaven zagen verschijnen gedurende de afgelopen jaren. Het werk van Mr Luiten omvat de teksten van „*de belangrijkste regelingen op het terrein van het Antilliaanse staats- en administratiefrecht*" en zal ongetwijfeld zijn weg weten te vinden naar hen die vanwege hun studie, hun werk of zuiver uit belangstelling deze wetsteksten onder handbereik willen hebben.

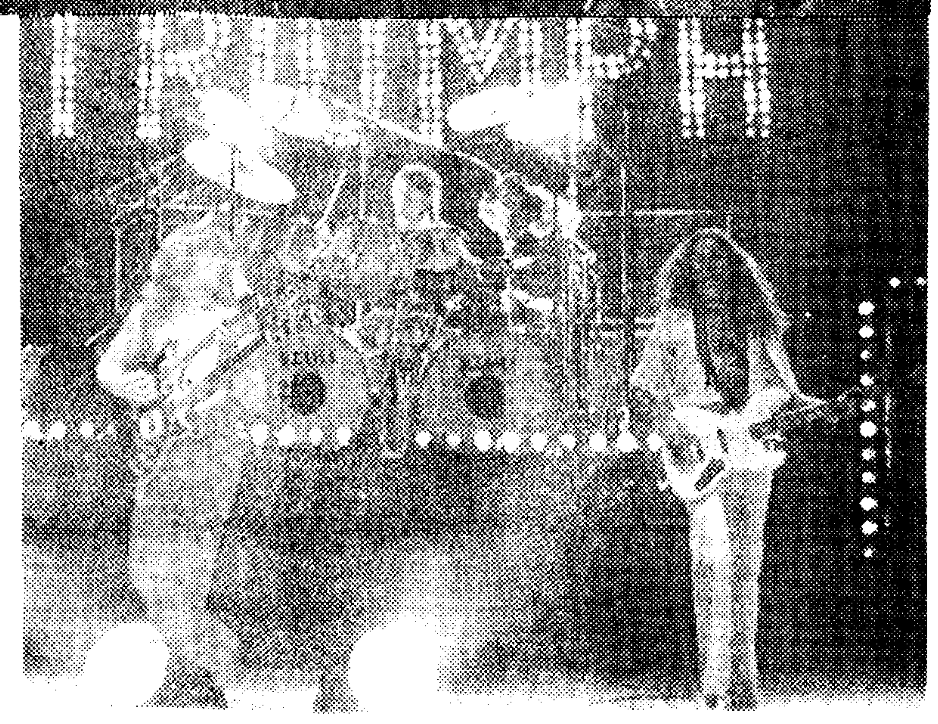
Bij een eventuele herdruk kan het euveltje van de mistelling dan worden „*recht*"-gezet.

CAREL DE HASETH

Van Halen En Triumph

Heavy Metal Rock

Triumph in concert

DEGENEN DIE tien tot vijftien jaar geleden de muziekwereld in de gaten hielden, zullen kunnen meepraten over de Heavy Metal Rock die in die dagen hoogtij vierde. Dit verschijnsel is gedurende de jaren '70 steeds zwakker geworden om met de komst van de Disco geheel in het niet te verdwijnen. Nu echter in het begin van de jaren '80 lijkt dit genre een nieuwe geboorte te beleven. Hierbij zijn er enkele bands die in het oog springen, namelijk Van Halen en Triumph.

Heavy Metal is volgens de gitarist van Triumph Rik Emmett het genre waar de echt goede Rock muzikanten terecht komen aangezien ze in deze soort muziek hun talenten het beste tot uiting kunnen laten komen.

VAN HALEN

We zullen de twee genoemde bands even apart onder de loep nemen. Van Halen bestaat uit de gebroeders Van Halen, Eddie op gitaar en Alex op de drums, Micheal Anthony, de bass-gitarist en het meest opvallend van allen de wel zeer bijzondere zanger David Lee Roth. Onder hun is de meest virtuoze in de muziek Eddie van Halen die een killer is met de gitaar.

Hij is zo goed dat hij geprezen wordt door gitaristen van andere Heavy Metal groepen zoals Emmet van Triumph. Verder wordt het aanzien van de groep voor het grootste gedeelte bepaald door David Lee Roth die iets over zich heeft dat "Animal Magnitism" genoemd kan worden. Hij is dan ook bij de live optreden van de groep de belangrijkste persoon. Het naar boven brengen van de beest in de mens is ook het doel van de groep. Het is eigenlijk zoals Alex van Halen zegt: "Er is een kleine Van Halen in iedereen en het enige wat wij doen, is deze naar boven halen.

TRIUMPH

Deze groep wordt gevormd door de gitarist Rik Emmett, Mike Levine en Gil "the bird" Moore op bass en drums. Van deze groep kan gezegd worden dat ze niet dezelfde uitstraling heeft die bij de eerder genoemde groep zo een belangrijke rol speelt. Wat hier belangrijker is, is de techniek. Zowel wat de muziek zelf betreft als de technische effecten die de optredens vergezellen.

Tot besluit wil ik nog stellen dat de nieuwe opkomst van de Heavy Metal hoop geeft op goede muziek in de nabije toekomst vooral als men de bands beziet die nu de toon aangeven.

Coordinatie:
L. Rigaud

Jermaine gets Serious

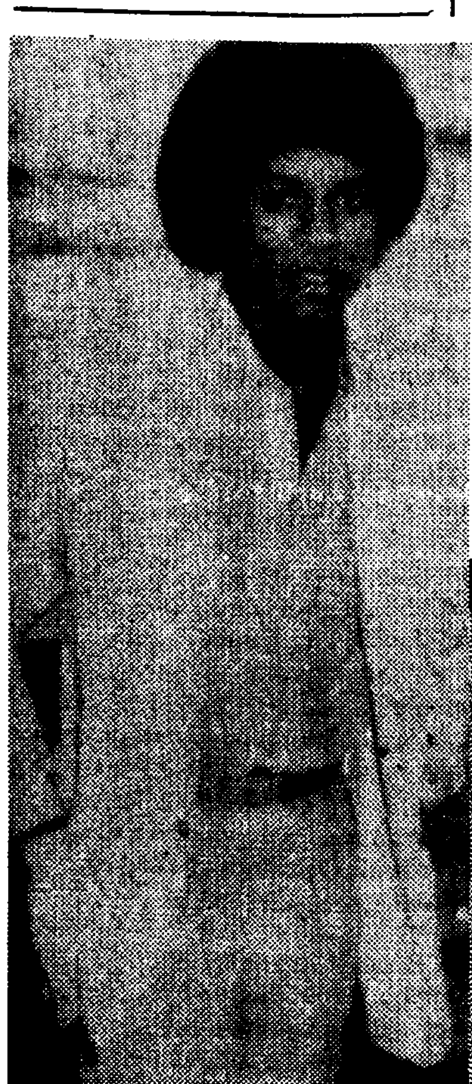
Een nieuwe l.p. samen met Stevie Wonder

IEDEREEN KENT de voormalige Jackson 5, nu The Jacksons, die zowel toen als nu een enorme stroom van hits uitbrengen. Wat echter het verschil tussen de Jackson 5 en The Jackson is, weet niet iedereen. In 1976 was het zo dat Tito, Jackie, Marlon en Michael de platenmaatschappij Motown verlieten om samen met hun jongere broer Randy een tijdje later hun eerste l.p. uit te brengen onder de naam The Jacksons. Jermaine bleef echter bij Motown werken niet alleen als zanger, maar ook als schrijver van songs voor anderen en als producer van eigen en andermans l.p.'s.

Iets anders dat ook een rol speelde bij het aandrijven van Jermaine bij Motown was dat hij de dochter van de directeur, Hazel, trouwde. Dit alles is niet verbazend voor hen die de carrière van Jermaine gevolgd hebben. Met zijn fantastische record als de bassgitarist van de Jacksons is het niet verbazend dat hij ook andere vlakken van het creatieve veld gaat bestrijken.

In het begin van zijn solocarrière gaf hij drie l.p.'s uit namelijk My Name is Jermaine, Feel the Fire en Frontiers. In de daarop volgende periode ging Jermaine de studio in om een nieuwe l.p. op te nemen en dat is geworden de plaat Let's get Serious, die overal op de tophit-lijsten kwam te staan. Deze plaat heeft ontzettend veel tijd genomen om op te nemen. De reden hiervoor was dat Stevie Wonder er aan meewerkte en aangezien die het druk had met het opnemen van zijn l.p. Secret Life of Plants kon niet achter elkaar door gewerkt worden.

Jermaine zegt echter dat het resultaat de moeite waard was die Stevie en hij er in gestopt hadden. Hij verklaarde verder dat hij werk in de studio fantastisch vindt, hij zegt dat het goed aan voelt om je eigen materiaal te schrijven en te producen. Behalve musicus en zakenman is Jermaine echter ook echtgenoot en vader van twee, namelijk Jermaine Jr. en Autumn Joy. Tot slot kan gesteld worden dat kijkend naar de achtergrond van de zanger en het succes dat hij op het ogenblik heeft er waarschijnlijk een mooie toekomst op hem wacht.

JERMAIN JACKSON
vroeger en nu

SONGTEKST

SPACER

He's a spacer
A star chaser
A spacer
He's a spacer
A star chaser
A spacer
He's a ladies man
Always greets with a kiss on the hand
He protects us all
At the ready to answer our call.

In his own special way he is gentle and kind
Oppression he hates
Love in his eyes
My heart skips a beat when I'm by his side.

He's a spacer
A star chaser
A spacer
He's a spacer
A star chaser
A spacer.

In our galaxy
You can't trust everyone that you meet
I'm so lucky
He's the only one I'll ever need.

He will blast off tonight
He puts his life on the line every time he's in flight
A man you can't trace
But our love will last beyond time and space

He's a spacer
A star chaser
A spacer.

He's a spacer
A star chaser
A spacer

He's a spacer
A star chaser
A spacer

(Sheila B. and Devolotion)

LET'S GO ON VACATION

Let's go on, go on vacation
Our love could stand a renovation.

Now and then I feel our love is condemned
I wanna get back on the right track
I won't pretend that everything's all right
A-double-right
For me
'Cause our love was built on honesty
Folks say
That Philly is a city of brotherly love
You know it's a pity that we cannot trust each other any more
Let's leave the big metropolis and head down to the shore.

Let's go on, go on vacation
Our love could stand a renovation.
California here we come
To your golden sun sanking in the sand
We'll go walking hand in hand
Thru the streets of Beverly Hills
Don't care if we're exhausted
With the prices going up we feel the cost is
Very, very cheap
The price of love is steep
A holiday we need
It's a perfect remedy
City lights are far behind us
There will be nothing in our path to blind us.

Let's go on, go on vocation
Our love could stand a renovation.

(Sister Sledge)

HOT DISCO HIT

1. Can't fake th feeling – Geraldine Hunt
2. Another one ites the dust – Queen
3. I need your lovin'/Chains – Teena Marie
4. If you could rd my mind – Viola Wills
5. Private Idaho/Party out of bounds/Give me back my man – B-52's
6. Love sensation– Loleatta Holloway
7. Give me the niht – George Benson
8. Whip it/Gates f steel/Freedom of choice – Devotion
9. Funkin' for Jamaica (N.Y.) – Tom Browne
10. I need you/Selmy soul/Fever – Sylvester
11. The wanderer– Donna Summer
12. Cherchez pas/boogie talk – Madleen Kane
13. The one tonigt/Dreams & Desires – Fever
14. Shoot your bet shot/It don't hurt no more – Linda Clifford
15. I've just begu to love you/Do me right/Groove control – Dynasty

Bekering en genezing: en toch blijven er vragen

... vol overgave ...

STEENRIJK — Alsof een flinke windvlaag door struikgewas ging, zo was het toen de voorganger zijn dankgebed begon, voor een deel in het Papiamento, voor een deel in een taal, welke wellicht Hebreeuws was of althans een niet zo'n gangbare taal. In de duizendkoppige menigte baden heel wat mensen hardop met hem mee. Verhief hij zijn stem, dan deed men dat ook, daalde zijn stem, dan bad men ook minder luid voor zich uit. De handen in de hoogte, vol overgave. Blijkbaar was men door de gave der talen bevangen, want het was niet direct duidelijk wat men bad.

Het was slecht een onderdeel van de Eucharistieviering bij gelegenheid van de vijfde verjaardag van de Charismatische beweging op Curacao en de Benedenwinden. Dit gemurmel, met vlagen wat harder en dan weer terugvallend, duurde niet zo lang. Men mag er dus de Charismatische beweging niet op waarderen. Wel vloog meteen een van de bekende Paulus-teksten door het hoofd: als men de liefde niet heeft, dan is het allemaal ijdel. Over die liefde werd ook duidelijk en nadrukkelijk gesproken in de gebeden en ook in de preek door hoofd-celebrant pastoor Rudy Josepa.

ARGWANNEND

De charismatische beweging is dus vijf jaar op Curacao. Toen begonnen door een groepje mensen uit Trinidad en argwanend bekeken door velen, vaak ook schouderophalend begroet met de vaststelling: dat lukt hier zeker niet. En nu die volle overvolle speelplaats bij de Dr Martin Luther Kingschool te Steenrijk. Naar schatting van de Charismatici waren er meer dan vijfduizend mensen aanwezig. Dus, zou men zo zeggen, is het een succes geworden, is deze Pinksterbeweging in de katholieke kerk op Curacao aangeslagen.

Van vijf jaar geleden herinner ik me het meest vreemde vraaggesprek dat ik toen mocht of moest voeren: het begon en eindigde met gebed, maar het werd ondertussen ook onderbroken door gebed. Abt Vlaar van het Benedictijnerklooster op Trinidad, van oorsprong Nederlander sprong elke keer weer van het Nederlands op het Engels en omgekeerd. Hij vertelde dat de charismatische beweging op Trinidad een ommekeer teweeg had gebracht. Hij voorzag dit voor Curacao ook zo'n beetje.

NIET VOORSTELBAAR

En daarna is het begonnen. Nog steeds staan er velen wat vreemd tegenover. Maar evenzo zijn er heel "charismatici" op het fanatieke af.

Als een soort katholieke getuigen van Jehova proberen zij kennissen en familieleden en gezinsleden mee te krijgen naar de wekelijkse vieringen en gebedsstonden. Vijf jaar geleden leek dit dit onmogelijk, was het ook niet voorstelbaar, dat men in een katholieke kerk zich zo over kon geven aan gebed als deze groep mensen doet: met de handen in de hoogte, met de handen in den ontvangend gebaar, of handen klappend en luidkeels zingend. En zeker was het onvoorstelbaar dat men hard op voor zich uit zou gaan bidden met woorden naar eigen keus of in onbegrijpelijke woorden. Een hele ontwikkeling.

HELING

Vijf jaar geleden was het ook volkomen ondenkbaar dat men tijdens een dergelijke misviering aan "heling" zou gaan doen. Of aan genezing. Bij de viering van het eerste lustrum was dat het ogenblik dat ik niet meer op de speelplaats kon blijven. Tijdens een deel der viering voelde ik me als een bekeerling of als iemand die op het punt stond misschien bekeerd te worden. Toen het bidden voor genezing begon en op een gegeven ogenblik werd meegedeeld dat het vooral van belang was voor degene die last van gewrichtsziekte hadden, ja toen werd het vreemd te moede. Niet ver van me af begon een vrouw half te huilen, half te roepen. Van dat ze genezen was. Dank je riep ze uit.

..... vijf jaar geleden nog onvoorstelbaar .....

Korte tijd later begon een andere vrouw, ook niet ver van mijn standplaats verwijderd heel zachtjes te huilen. Het gebeurde weliswaar zachtjes, maar toch hoorbaar. Er kwam beweging in de mensen. Het gehuil, bijna zou je zeggen, het gejank, werd wat luider. Er werden ook zachtjes vreugdekreten geuit. Er kwamen mensen van de charismatische ordedienst kijken, het sein werd gegeven, dat zij naar voren moest worden begeleid om getuigenis te geven. Terwijl een sterke man háár ondersteunde begaf mijn geloof het. Waarschijnlijk is het een ongeloof, een tekort aan geloof.

Vraag je jezelf teveel af, want geloven is eigenlijk overgeven zonder te vragen?

Maar toch wil je weten: hoe lang dit duurt, dit genezen zijn. Een paar uur, een paar dagen, altijd? De gedachte dringt zich op aan suggestie, auto-suggestie, het hele gebeuren is er wel wat naar. Degenen die aan arbrites lijden, moesten gaan staan. Dat waren er heel wat.

Maar wel ontspannen staan.

Degenen die na de eerste gebedsronde zich verlost voelden van de pijn, konden gaan zitten. Dat waren er ook heel wat. Ik dacht zelfs nagenoeg iedereen. Maar die deden het bijna allemaal in stilte, zonder gehuil. Gevraagd werd of er soms mensen waren die wilden komen getuigen. Dat gebeurde door een man, die erg veel pijn had gehad de dag ervoor maar er nu van verlost was. Was hij het antwoord op mijn vragen?

Buiten de speelplaats waren er wel meer mensen die wat argwanend tegen dit genezen opkeken. Maar van de andere kant waren zij het er ook over eens, dat degenen die meedoen aan de charismatische beweging, dit met hart en ziel doen, of zij nu jong of oud zijn, of het nu gaat om vrouwen of om mannen. Men doet het vol overgave, zoals men zich dat misschien een paar jaar eerder niet had kunnen voorstellen.

..... met hart en ziel bezig met charismatische beweging........

Bekeerden, bekeerlingen. Veranderden. Mensen die gaan meewerken aan de verandering van de katholieke kerk op Curacao? Die er een leken-kerk van gaan maken, een kerk met een eigen karakter en een eigen gezicht, waarin men zich als mensen met zijn problemen en moeilijkheden thuis voelt? Een kerk waarin men zijn vreugden kan uitzingen? Een kerk ook welke daadwerkelijk aandacht heeft of blijft hebben voor wat er in de maatschappij gebeurt? Of een kerk van individuele mensen, die vol zijn van hun charismatisch-zijn en vol zijn voor hun naaste omgeving, maar niet voor de structuren en het structureel kwaad. Geweld, zo zei de predikant op een gegeven ogenblik in zijn preek over de Eucharistie, geweld wordt afgewezen.

De Eucharistieviering zelf en de onrechtvaardig dwong vaak tot meedoen, mee luisteren. In de preek werd gewezen, even, heel even maar, naar een man als Martin Luther King, ook kwam heel even de honger waaraan twee-derde van de mensheid lijdt ter sprake, maar o zo snel werd weer overgesprongen op de geestelijke honger. Maar heeft er eens niet iemand geschreven, dat het met een lege buik moeilijk is om zich echt met godsdienst bezig te houden?

De hoofd-celebrant sprak tijdens de misviering zijn persoonlijk getuigenis uit. Hoe hij vijf jaar geleden door de charismatische beweging was bekeerd; hoe zijn ogen toen open waren gegaan. Dat was niet gebeurd toen hij zich in menselijke wijsheid verdiepte.

Inderdaad blijkt hij duidelijk geraakt door deze beweging. Het was een persoonlijk getuigenis, dat aan het denken zet. Zoals dat ook moet gebeuren met andere getuigenissen. Bekeren, omkeren opnieuw gedoopt worden. Het is inderdaad bijbels. Toch blijf ik met de vraag zitten: of het nu persé zo moet uitpakken.

TOON VAN DONGEN

Assemblee Port of Spain-kerkprovincie:

Aandacht is nodig in alle samenlevingsvormen

PORT OF SPAIN — Naast het traditionele, gewone ideale type van gezin is er een groot percentage van mensen dat een ander verband aangaat of een andere samenlevingsvorm heeft (gekozen) zoals de ongehuwde moeders, de gescheiden vrouwen, het samenwonen. Voor deze andere samenlevingsvormen en gezinstypen moet de kerk ook zorg en belangstelling opbrengen. Daarover was men het met elkaar eens op de onlangs op Trinidad gehouden assemblee-vergadering van de kerk provincie Port of Spain, waartoe ook de Nederlandse Antillen behoren. Op deze assemblee bijeenkomst wisselden gedelegeerden uit dit deel van de Caribische regio onder meer van gedachten over het gezin en het gezinsleven en de taak van de katholieke kerk in dezen.

Het is de taak van de gezamenlijke bisschoppen om de kerkelijke leer van het huwelijk en het christelijke concept van het gezin opnieuw te onderzoeken. Het praatpapier voor de Assemblee was in dit opzicht duidelijk: omdat de wetenschappelijke en technologische vooruitgang diepgaande veranderingen met zich meebrengt voor de wereld en dit met steeds toenemende snelheid, bevinden alle instituties zich in een crisis-toestand. Deze wordt nog groter omdat het gezin de eerste en fundamentele cel blijft van de gehele gemeenschap en het geluk van de hele gemeenschap afhangt van het welzijn van het gezin.

De bijbel, zegt dat zorg en belangstelling getoond worden voor allen, onafhankelijk van de status van hun gezinsleven, zo vond de Assemblee. De kerk draagt daarom een pastorale verantwoordelijkheid om te zorgen, niet alleen voor degenen, die een stabiel gezinsverband kennen, maar ook voor de anderen die dit niet kennen. Hoe moet deze zorg tot uitdrukking komen ten opzichte van degenen die alleen voor de wet zijn getrouw?. Hoe moet men staan tegenover de overheersende positie van de man en tegenover de onzekerheid in het samenlevingsverband. Deze en andere vragen kwamen op de provinciale assemblee aan de orde.

Men was het met elkaar eens, dat de pastorale leiders met de leden van alle typen van gezinsverband moeten bidden. De houding ten opzichte van deze mensen moet getuigen van de zorg welke Christus alle mensen betoonde. Men achtte het ook van groot belang dat er teams ter beschikking staan voor gezins begeleiding, met deskundigen op gebieden daarin als psychologie psychiatrie en sociologie.

Somalie: kwart bevolking vluchteling

GENEVE — De voortdurende gevechtshandelingen in wat genoemd wordt de in Somalie Hoorn van Afrika zijn er oorzaak van, dat het aantal vluchtelingen in Somalie steeds maar blijft toenemen. Hun aantal wordt nu geschat op meer dan twee miljoen. Volgens de Vluchtelingen-organisatie van de VN telt Somalie de belangrijkste concentratie van vluchtelingen van de hele wereld. Op het ogenblik is het zo dat een kwart van de Somalische bevolking uit vluchtelingen bestaat.

Voor zover het mogelijk is wordt er hulp verleend vanuit de christelijke wereldorganisaties en door de VN.

BEELD VAN GOD-LEER: BRON DISCRIMINATIE

BONN — De leer van Het Beeld van God (Imago dei) is een traditionele bron van onderdrukking en discriminatie geweest ten opzichte van de vrouwen . Tot deze conclusie kwam een Wereldraad-consultatie, welke in West Duitsland is gehouden over Theologische anthropologie; naar een theologie van menselijk heel-zijn. De studiebijeenkomst ging uit van de Wereldraad onder afdeling Mannen en vrouwen in de kerk.

Men stelde vast dat een nagenoeg mannelijk beeld van God in de christelijke traditie een gevoel van minderwaardigheid heeft helpen doen ontstaan bij de vrouwen en bij de mensen van de nieuwe westerse culturen. Volgens plan wordt volgend jaar in Engeland een grote internationale conferentie gehouden over dezelfde thema's.

Kerk en wereld

Wereldraad bezorgd over geweld in El Salvador

GENEVE — De groeiende escalatie van onderdrukking en geweld in Midden Amerika en voornamelijk in El Salvador wordt met grote bezorgdheid gevolgd door het Centrale comite van de Wereldraad van kerken. De moordaanslag op aartsbisschop mgr Oscar Romero getuigt van de macht van de gekruisigde Christus en is een teken van solidariteit met de onderdrukten.

Zo staat te lezen in de verklaring van het in augustus in Geneve gehouden beraad van genoemd Centraal comite. Daarin wordt op de militaire autoriteiten een beroep gedaan om de onderdrukkende activiteit tegen de bevolking te laten varen.

De Wereldraad bevestigt zijn geestelijke morele en materiele steun aan de kerken van El Salvador. Op de VN en op de Organisatie van Amerikaanse staten (OAS) wordt een dringend beroep gedaan om dringend stappen te ondernemen om de situatie van constitutioneel geweld El Salvador te onderzoeken. En om naar oplossingen daarvoor te zoeken.

SAN SALVADOR — Nadat onlangs een vreedzame demonstratie van ontevreden Salvadorianen door soldaten met gericht vuur vanaf de daken en de straat ten koste van drie mensenlevens was opgebroken, uitten de betogers hun woede door barricades op te richten en 12 vastgelopen bussen met stenen te bekogelen en in brand te steken.

Pax Christi Amerika wil verbod van kernwapens

VATICAANSTAD — De Amerikaanse afdeling van de katholieke vredesbeweging Pax Christi heeft de bisschoppen die deelnemen aan de bisschoppensynode 1980 over het gezin en aan de paus gevraagd alle katholieken te verbieden om kernwapens te produceren of te bezitten of ze te gebruiken om het land te verdedigen. Pax Christi Amerika meent dat de ernstigste ramp die de mensheid kan overkomen een totale vernietiging door kernwapens is. Volgens de vredesbeweging moet de kath.-kerk alle christelijke gezinnen bevelen „Christus te volgen op zijn weg van onvoorwaardelijke liefde en het niet gebruiken van geweld".

Pax Christi-Amerika vraagt de bisschoppen die een maand gaan praten over de taken van het katholiek gezin, er in de eerste plaats voor te zorgen dat die katholieke gezinnen kunnen blijven leven.

In verband met Jeruzalem-kwestie

FELLE JOODSE VERKLARING OP WERELDRAAD KRITIEK

TORONTO — Een felle reactie is gekomen op de verklaring van de Wereldraad van kerken op het Israelische besluit om Jeruzalem aan te duiden als de enige onverdeeld hoofdstad van Israel. De felle reactie kwam van de deelnemers aan een consultatie, op initiatief van dezelfde Wereldraad, van christenen en vertegenwoordigers van de International Jewish Committee for interreligious consultations. Voor de zevende maal werd een dergelijke consultatie gehouden van christenen en joden, waarbij men ditmaal het thema besprak Religie en de crisis van de moderniteit.

Onder meer hield men zich bezig met de richtlijnen voor een dialoog, welke eerder waren opgesteld door de ledenkerken van de Wereldraad.

Aan het einde van de samenkomst in het Canadese Toronto kwam er een fel protest tegen de Wereldraad-kritiek op het besluit van de Israelische regering ten aanzien van Jeruzalem. Volgens de Joodse deelnemers ging het hier om een verklaring met een politiek karakter en flagrant eenzijdig.

Op de Wereldraad werd een dringend beroep gedaan dit eenzijdige standpunt te herzien. Alle Joden over de gehele wereld zijn eensgezind in de overtuiging waar het gaat om de eenheid van de stad Jeruzalem als de hoofdstad van de staat Israel, aldus de Joodse deelnemers.

De christelijke deelnemers lieten samen met hun Joodse deelnemers weten dat zij de diepe wonden erkenden, welke door de Wereldraad-verklaring is geslagen. Zij waren van mening, dat het daarom dringend noodzakelijk is, dat de stem van de Joodse gelovigen in dezen ook gehoord wordt, reden waarom de verklaring zo veel mogelijk verspreid werd.

OPPOSITIE OPTIMISTISCH OVER KANS OP VERANDERING

Persoonsverheerlijking rond Burnham op volle toeren

Guyana op weg naar dictatuur

GEORGETOWN — Zijn overal aanwezige portretten kunnen in ieder geval blijven hangen. Slechts de ondertitel moet worden veranderd. Maandag 6 oktober werd premier Linden Forbes Burnham conform de nieuwe constitutie in een door de oppositie geboycotte parlementszitting beëdigd als de eerste uitvoerend president van de cooperatieve republiek Guyana. Met de invoering van een nieuwe grondwet heeft het sinds 1966 onafhankelijke Guyana definitief een streep gezet onder het democratisch systeem naar Brits model. De president beschikt over een aanzienlijke macht. Volgens de nieuwe constitutie is de president ook hoofd van de strijdkrachten en kan hij wetsvoorstellen uit het parlement treffen met een onherroepelijk veto.

Met de inauguratie van Burnham is de verkiezingsstrijd bij Surinames . buurman definitief losgebrand. Het parlement is al op 25 oktober ontbonden en president Burnham heeft aangekondigd ruim voor 25 januari (de uiterste termijn) een datum voor de verkiezingen vast te stellen. Bij de komende parlementsverkiezingen zal de lijsttrekker van de grootste partij automatisch de nieuwe president worden. De meeste Guyanezen lijken overigens het vertrouwen in verkiezingen geheel te hebben verloren. Burnham heeft namelijk, zo zeggen niet alleen zijn politieke tegenstanders, al een aardige reputatie opgebouwd als het gaat om het vervalsen van verkiezingsresultaten. Het referendum in 1978 over de nieuwe grondwet lijkt daarbij het voorlopige hoogtepunt.

EEN PARTIJSTAAT

Guyana is de linkerbuurman van Suriname. De grens tussen beide landen, die nogal omstreden is, wordt gevormd door de Corantijn rivier. De voormalige Britse kolonie is ongeveer zes keer zo groot als Nederland. Het land telt bijna 800.000 inwoners, van wie de meesten woonachtig zijn in de smalle onder de zeespiegel gelegen kuststrook. 96 Procent van het land is bedekt met bijna ondoordringbaar oerwoud. De bevolkingssamenstelling vertoont overeenkomsten met die van Suriname. De grootste bevolkingsgroep is die van de Indiers (51 procent) in Suriname aangeduid als Hindostanen. Zij werden na de afschaffing van de slavernij als contractarbeiders vanuit het voormalig Brits Indie overgebracht om op de suiker- en rijstplantages te werken. De meeste Hindostanen zijn nog steeds in de landbouw. 43 Procent van de Guyanezen stamt af van uit Afrika ingevoerde slaven. In het land wonen voorts nog een aantal Europeanen en Portugese joden die ooit moesten vluchten voor de inquisitie in Brazilie. Tot 1803 was Guyana Nederlands bezit. Namen als ,,Fort Kyk over al" en Gedempte grachten in de hoofdstad Georgetown herinneren nog aan die periode.

Na de moord in juni van dit jaar op oppositiepoliticus en vermaard historicus Walter Rodney zijn de spanningen aanmerkelijk toegenomen in dit land dat door de Anglicaanse bisschop van Georgetown, Randolph George, zonder aarzelen wordt bestempeld als een ,,de facto een-partijstaat.

,,Guyana is een semi-dictatuur die gaat in de richting van een volledige dictatuur. Niet of hier nog verkiezingen zullen komen, maar of die verkiezingen vrij en eerlijk zijn, dat is de vraag waar alles om draait. Eerdere ervaringen geven me niet veel hoop. Dat is de mening van dr Cheddi Jagan, leider van de oppositionele People's progressive partij (PPP).

Niet alleen dr. Jagan, de ruim zestig jarige ,,eminence grise in de Guyanese politiek twijfelt ernstig aan een eerlijk verloop van de komende verkiezingen. ,,De People's national congress (PNC) van Burnham heeft de strijd door vervalsingen van de kiezerslijsten al lang gewonnen, zo zegt rev. Randolph George, bisschop van de Anglicaanse kerk en een van de voorzitters van de Human rights association in Guyana.

REPUTATIE

President Linden Forbes Burnham heeft sinds hij zestien jaar geleden het premierschap overnam van Jagan (diens positie was ondermijnd door vanuit de VS betaalde stakingen) een reputatie opgebouwd in het vervalsen van verkiezingsresultaten. Het Engelse Grenada television maakte over Burnhams praktijken vlak na de verkiezingen van 1968 een documentaire met de alleszeggende titel ,,The trail of the vanishing voters (het spoor van de verdwijnende kiezers). In 1973 was het aantal geregistreerde kiezers ten opzichte van 1968 twee maal zo snel toegenomen als de bevolking in haar geheel. In de stembussen, die door militairen naar hun kazernes waren overgebracht werden hele pakketten gebundelde stembiljetten aangetroffen.

Het referendum over de nieuwe grondwet in 1978 lijkt voorlopig de kroon op de malversatiepraktijken van Burnhams PNC. Volgens de regering zou ruim zeventig procent van de kiesgerechtigden hebben gestemd. 97 Procent van hen zou het grondwetsvoorstel hebben gesteund. Het comite van ,,Verontruste burgers" waarin de Guyanese Raad van kerken als neutrale waarnemer zitting heeft, komt in een rapport tot de conclusie dat als gevolg van de boycotoproep van de oppositie slechts 14 procent van de kiezers zijn stem heeft uitgebracht. Zelfs journalisten van het PNC-dagblad ,,Chronicle geven ronduit toe dat de verkiezingsresultaten ,,massaal zijn vervalst". Bisschop Randolph George aarzelt niet het referendum ,,een regelrecht schandaal ,,te noemen. ,,De PNC heeft Guyana door de talrijke malversaties bij verkiezingen de facto tot eenpartijstaat gemaakt, aldus de bisschop. Dr Cheddi Jagan, die nooit een geheim heeft gemaakt van het Marxistische karakter van zijn partij en die goede relaties heeft met de Oosteuropese landen, noemt het referendum. Slechts een truc om

DR. CHEDDI JAGAN (PPP)

verkiezingen uit te stellen.

Wat is er aan de hand bij Surinames buur waar een politieke partij, die volgens neutrale waarnemers op niet meer dan een vijfde van de bevolking kan steunen, al zestien jaar onafgebroken aan de macht is, waar zowel de president als de oppositieleider zich Marxistisch noemen, waar naast verkiezingsfraude sinds een jaar ook moorden tot de politieke wapenuitrusting zijn gaan behoren?

RACIALE SCHEIDSLIJNEN

Zoals in veel landen in het Caribisch gebied liepen de politieke en raciale scheidslijnen in Guyana bijna steeds parallel. Sinds 1964 wordt het land geregeerd door, nu president Linden Forbes Burnham. Tot 1955 zat de Creool (afstammeling van zwarte Afrikaan) Burnham nog broederlijk in een partij: PPP met Hindostaan Cheddi Jagan. Burnham splitste zich, mede gestimuleerd door kolonisator Groot-Brittannie, in dat jaar echter af omdat de People's progressive party ,,door de koelies werd overheerst. Twee jaar eerder, in 1953, hadden de Engelsen ,,Moskou-pion" Jagan via een militaire interventie als premier aan de dijk gezet met het vermeende argument dat deze een communistische staatsgreep voorbereidde.

Nadat Guyana in 1970 tot schrik van vooral de VS was uitgeroepen tot een cooperatieve republiek, werden bauxiet- en suikersector die voor driekwart van de exportinkomsten zorgen genationaliseerd. Deze ,,linkse" maatregelen brachten Jagan er in 1977 nog toe Burnham de vorming van een nationaal front voor te stellen, hetgeen als ,,een list" van de hand werd gewezen.

In de zestien jaar van zijn bewind heeft Burnham steeds op de raciale sentimenten gespeeld. Zijn partij, de PNC, vormde daarbij een nuttig instrument. De vroegere blanke elite is vervangen door een Creoolse bourgeoisie. Burnham kan vooral rekenen op de steun van leger en politie, die voor negentig procent uit Creolen bestaan. De Hindostanen zijn sinds de onafhankelijkheid praktisch van het overheidsapparaat uitgesloten. ,,Een PNC-lidmaatschapskaart is voor het krijgen van overheidsfuncties -- en dat zijn er veel in een land waar 85 procent van de economie is genationaliseerd -- nu eenmaal belangrijker dan een officieel diploma", zo zegt een journalist van de Chronicle.

DOCTRINE VAN OPPERHEERSCHAPPIJ

De in 1975 door Burnham geformuleerde doctrine van de ,,opperheerschappij van de PNC lijkt slechts een onderstreping van een al langer bestaande praktijk. Volgens de verklaring van Sophia, een Guyanees stadje waar de doctrine werd uitgesproken, moeten alle overheidsorganen onderworpen zijn aan de controle van de PNC. Op overheidsgebouwen wappert dan ook niet alleen de nationale vlag maar ook die van de regeringspartij.

De militarisering van de maatschappij was het logisch gevolg van de doctrine. De jongerenbeweging van de PNC kreeg de beschikking over wapens en een ,,national service" werd opgericht, waar middelbare scholieren naast een maatschappelijke ook een paramilitaire training ondergaan. Geen dienst in de National service betekent geen beurs voor de universiteit. Leger en politie zweren geen trouw aan de grondwet of natie maar, geheel passend in de persoonlijkheidscultus rond Burnham, aan de premier, nu president. De verhouding tussen het aantal militairen, paramilitairen en burgers is in Guyana met één op 35 het hoogste in heel Zuid-Amerika.

STAKINGEN

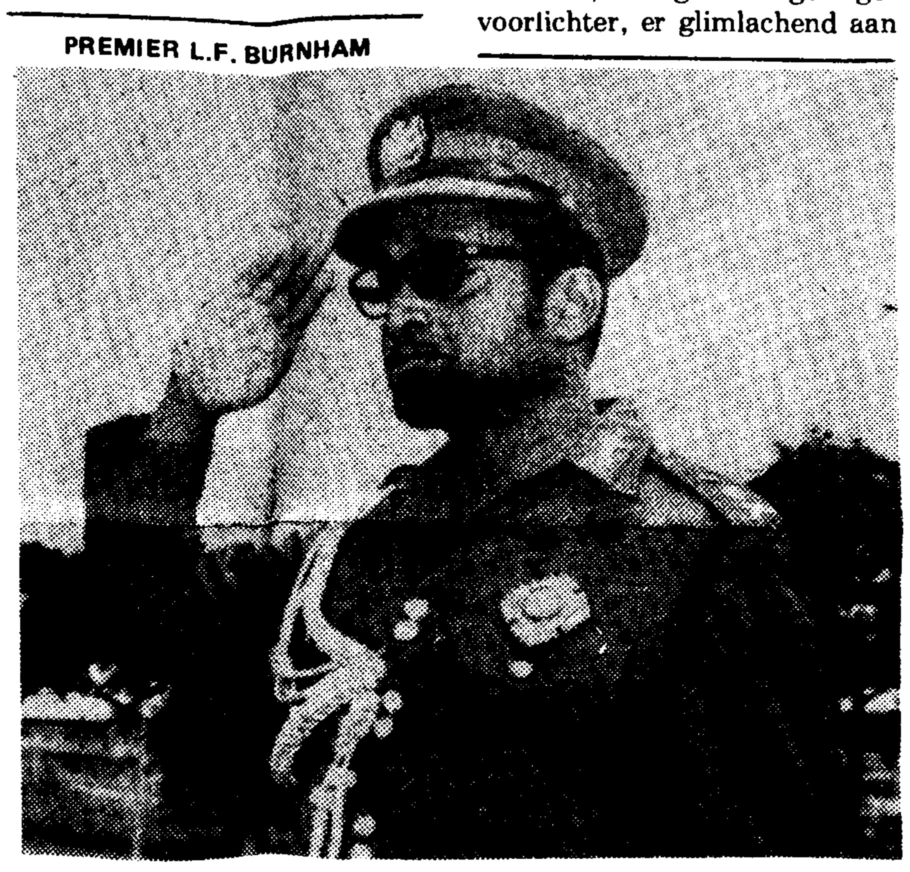
De politiek van Burnham lijkt echter de basis te hebben gelegd voor de groeiende ontevredenheid bij de Creoolse arbeiders, van wie een groot aantal werkt in de voor Guyana uiterst belangrijke bauxietsector. Uitgaven voor leger, politie en ambtenarenapparaat stegen van 1970 tot 1980 met maar liefst 700 procent. Budget- en betalingsbalanstekorten --in 1979 toevalligerwijs elk 184 miljoen Guyanese dollar of vijftien procent van het nationaal inkomen noodzaakten Guyana in 1978 een driejarige overeenkomst te sluiten met het IMF ter waarde van 204 miljoen Guyanese dollar. De lasten worden echter vooral afgewenteld op de arbeidende massa. Zo is het in 1979 tussen de overkoepelende vakbond TUC en de overheid overeengekomen minimumloon van 14 Guyanese dollar tot ergernis van de werknemers nog altijd niet ingevoerd. Het zijn nu niet meer alleen de Hindostaanse suikerrietkappers die stakingen organiseren. ,,Klasse en ras in Guyana hebben elkaar gevonden" zo maakt PPP-leider Jagan duidelijk. De minister van Economische ontwikkeling, Desmond Hoyte, gaf in zijn begrotingsspeech begin dit jaar openlijk toe dat ,,industriele onrust de belangrijkste oorzaak is van een daling van het nationaal inkomen met twee procent". De werkloosheid in Guyana bedraagt inmiddels zo'n dertig procent, de inflatie is tot bijna hetzelfde percentage gestegen. Dat de PNC voorlopig nog op de steun van haar oude bolwerk van de TUC kan rekenen is slechts te danken aan ,,manipulatie en intimidatie", zo zegt een vakbondsleider die liever anoniem wil blijven.

MONDDOOD

Het is vooral de eenheid van de oppositionele krachten, over grenzen van ras en sociale klasse heen (PPP en WPA kunnen goed met elkaar overweg), die de PNC-regering moet verontrusten. De regering Burnham lijkt nauwelijks middelen onbenut te laten om de oppositie monddood te maken. Zij bedient zich onder meer van paramilitaire organisaties en een religieuze sekte als de ,,House of Israel", die sterk doet denken aan de beweging van Jim Jones, wiens bijna duizend volgelingen in 1978 massaal zelfmoord pleegden. Er zijn sterke aanwijzingen dat de sekte door de staat van wapens wordt voorzien. In een documentaire van de Amerikaanse CBS wordt de ,,House of Israel" die wordt geleid door de door de FBI gezochte Amerikaan David Hill alias, ,,Prubbi Washington" gekarakteriseerd als ,,een politieke bandietenbende die banden heeft met de regerende PNC en belast is met het vullen van stembussen, verstoren van politieke bijeenkomsten en het plegen van de moord vorig jaar op de pater Jezuiet Bernard Darke.

Bijna legendarisch is de wijze waarop de regering het PPP-blad The mirror aan banden legt, zonder dat de wet op de persvrijheid wordt overtreden. De Mirror krijgt eenvoudigweg geen vergunning meer om krantenpapier te importeren. ,,Kost te veel schaarse deviezen, zo zegt een regeringsvoorlichter, er glimlachend aan toevoegend ,,Vraagt u dr Jagan waarom er in Cuba en de Sovjet-Unie geen oppositiekranten zijn". De mirror is sinds vorig jaar van een dagblad tot een vier pagina's tellend weekblad geworden. Het weekblad ,,Catholic standard kampt met soortgelijke problemen.

PREMIER L.F. BURNHAM

Het proces tegen een aantal WPA-leiders -- onder hen was ook Rodney -die werden beschuldigd van brandstichting in het PNC-hoofdkwartier werd in juni verdaagd en is sindsdien niet meer hervat. Van het onderzoek naar de moord op Walter Rodney, welke vooral in het Caribisch gebied en Afrika een grote schok veroorzaakte wordt niets meer vernomen. Hoofdverdachte, een ex-militair heeft naar als vaststaand wordt aangenomen, Guyana onder dekking van de autoriteiten kunnen verlaten. Ook de moord op twee andere WPA-leden heeft nauwelijks tot een gerechtelijk onderzoek geleid. ,,De regering Burnham lijkt niet meer geinteresseerd in het respecteren van de mensenrechten en een eerlijke rechtsgang, maar slechts in het behoud van de macht", zo zegt de Anglicaanse bisschop George.

VERENIGDE STATEN

"Een onafhankelijk, Guyana onder Burnham zal ons minder problemen geven dan een Guyana onder Jagan, zo schreef Kennedy-adviseur Arthur Schlessinger al in het begin van de jaren zestig in zijn boek ,,A thousand days, J F Kennedy in the White House". De angst voor ,,nog een Cuba onder Jagan" lijkt nog altijd de raadgever van de Amerikaanse politiek. De Amerikaanse ambassadeur in Guyana, George Roberts, liet op een persconferentie in Georgetown, begin dit jaar, weten dat ,,mensenrechten erg belangrijk zijn maar niet het enige criterium".

Oppositieleider Jagan blijft optimistisch over de mogelijkheden tot verandering in Guyana. ,,In vergelijking met 1964 heeft de objectieve situatie zich gewijzigd in het voordeel van de democratische krachten, zo zegt dr Jagan. ,,De kerken zijn nu tegen het bewind en de professionele beroepsgroepen hebben zich ook tegen Burnham gekeerd. Verder is er grote onenigheid tussen leiding en achterban van de TUC (Trade union council) en tussen regering en TUC. Ondanks provocaties hebben de rassen zich nu verenigd. Burnham kan daarom niet langer de raciale kaart spelen, aldus de man die zich ooit in de VS bekwaamde in het tandartsvak.

Working people's alliance

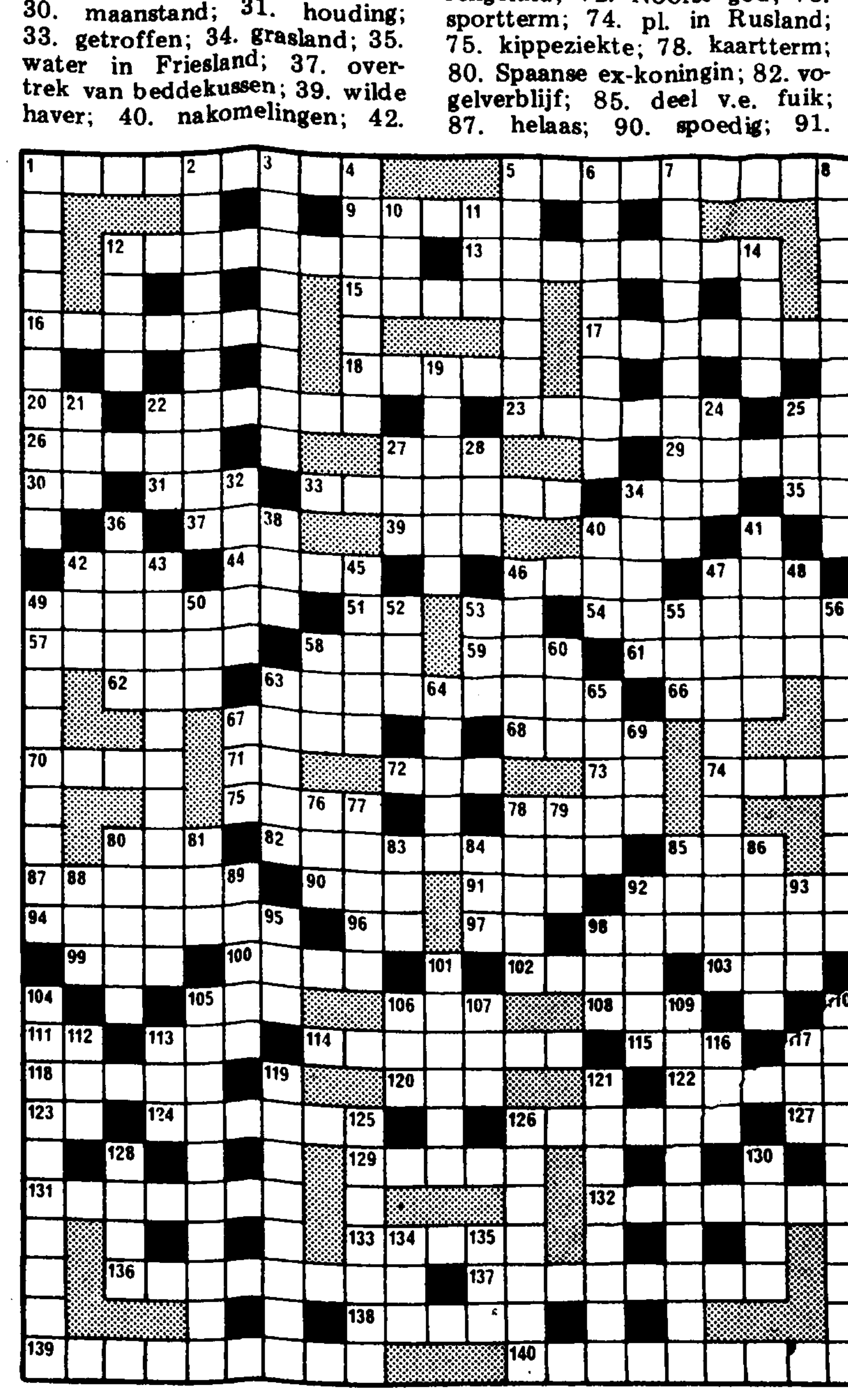
Het politieke krachtenveld dat in Guyana conform de traditie van de Britse politieke opvattingen steeds bepaald is door twee polen, de PPP en de PNC, is intussen in belangrijke mate veranderd. De ontevredenheid van de arbeiders vertaalt zich in groeiende steun aan de in 1979 opgerichte socialistische en multiraciale Working people's alliance (WPA), wier leider Walter Rodney op 13 juni van dit jaar omkwam bij een bomaanslag, waarin volgens velen de regering de hand had. Veel waarnemers zien in het succes van de WPA de belangrijkste doorbraak in de politieke geschiedenis van Guyana.

De 40-jarige advocaat Moses Bhagwan, persoonlijke vriend van Walter Rodney en een van de leiders van de WPA geeft een heldere schets van de veranderde politieke verhoudingen in Guyana. ,,Burnham heeft een politiek ontwikkeld, gebaseerd op discriminatie, zo begint hij zijn betoog. ,,Maar door het opbouwen van een Creoolse elite heeft hij uiteindelijk zijn eigen positie en geloofwaardigheid ondermijnd.

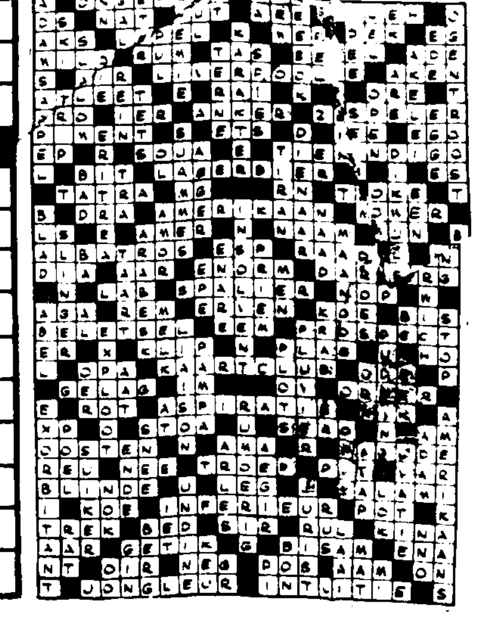
De zwarte massa, ooit de steunpilaar van zijn partij steunt niet langer de PNC, maar gaat ook niet naar de PPP omdat die nog als een partij van Indiers (Hindostanen dus) wordt beschouwd. Onze partij is daarom een platform geworden voor Hindostaanse en Afrikaanse arbeiders. De wortels van de WPA liggen al in de Afrikaanse en Hindostaanse cultureel-politieke organisaties waaruit onze alliantie is ontstaan. Mede daardoor hebben we alle rassen kunnen verenigen.

Amigoe kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. staatshoofd; 5. kunstboter; 9. soort uil; 12. handelsvertegenwoordiging als bedrijf; 13. grootspraak - pocherij; 15. water in Overijssel; 16. fam.lid; 17. verbinding van bromium; 18. heideplantje; 20. lekkernij; 22. geheel van versregels; 23. leerbewerker; 25. mil. rang; 26. kruidenplantje; 27. hoofddeksel; 29. verbouwer; 30. maanstand; 31. houding; 33. getroffen; 34. grasland; 35. water in Friesland; 37. overtrek van beddekussen; 39. wilde haver; 40. nakomelingen; 42. deel v.d. hals; 44. boom; 46 korrelig sneeuwijs; 47. vat; 49. slagwerktuig; 51. regeringsreglement; 53. nummer; 54. smaldeel; 57. opkomst - voorspoed; 58. deel v.e. jaar; 59. water in Utrecht; 61. man. roofvogel; 62. zeer - bar; 63. alleenrecht; 66. hevig; 67. gemeen; 68. uniek; 70. jong dier; 71. dierengeluid; 72. Noorse god; 73. sportterm; 74. pl. in Rusland; 75. kippeziekte; 78. kaartterm; 80. Spaanse ex-koningin; 82. vogelverblijf; 85. deel v.e. fuik; 87. helaas; 90. spoedig; 91. zwaardwalvis; 92. muziekstuk; 94. afgietsel - kopie; 96. deel v.d. bijbel; 97. achter; 98. gezond maken; 99. herkauwer; 100. deel v.d. voet; 102. zoek verloren; 103. vlaktemaat; 105. melodie; 106. voegwoord; 108. wijnsoort; 111. lengtemaat; 113. deel v.d. Eng. krijgsmacht (afk.); 114. stakker; 115. plotselinge - onverwachte haal; 117. uitroep v. afkeer; 118. voorname - deftige avondpartij; 120. fam. lid; 122. telwoord; 123. aardrijksk. aanduiding; 124. overdaad; 126. streek; 127. voorzetsel; 129. dans; 131. schijnvrucht; 132. zedig - kuis; 133. persoonlijk - particulier; 136. fokkerij v. paarden ; 137. wederk. vnw.; 138. Nederl. rivier; 139. kwakzalver, die op markten verkocht; 140. buitengewoon - overdadig lang.

VERTICAAL: 1. ruiten; 2. persoonsgelijkheid; 3. éénjarig dier; 4. rondreis; 5. door middel van de gedachte; 6. vaartuig; 7. windkrachtmeter; 8. kamer, waar men de maaltijden gebruikt; 10. roem ; 11. pl. in N-Brabant; 12. deel v.e. auto; 14. haastig - met spoed; 19. volmaakt; 21. baardje; 22. groente; 24. koordans; 25. wetering; 27. b[illegible]oedermonnik (afk.); 28. genoeg - voldoende; 32. weg voor voertuigen; 34. verdiensten (handel); 36. vliegveld in Nederland; 38. waterdiepte - geul; 40. vr. munt; 41. voorbeeld; 42. wolvlokje; 43. sportterm; 45. limiet 46. dun - broos; 47. verschillende talen beheersen; 48. deel v.d. hals; 49. tor welke op hout enz. te vinden is; 50. griezelig; 52. rivier (Sp.); 53. nieuw (in samenstelling); 55. afval v. gedorste korenhalmen; 58. insecteneter; 60. gemeen - laag; 63. deel v.h. jaar; 64. circusbaan; 65. boomvrucht; 67. waterdier; 69. plakmiddel; 76. bejaard; 77. deel v. Oostenrijk; 78. gespannen; 79. beweging met de tong; 80. als van ivoor; 81. streling; 83. ton; 84. kloosterlinge; 85. electr. geladen deeltje; 86. rijtuig; 88. Europeaan; 89. plak - moot; 92. bosgod; 93. afslagplaats bij golf; 95. verhoogde toon; 98. vogeltje; 101. hoogtepunt - toppunt; 104. kunst der acrobaten; 105. soort brood; 106. zitplaats; 107. graafwerktuig; 109. figuren maken/dansen op de schaats; 110. afkeurende opmerking; 112. vreemd; 113. onbeschaafd; 116. paardje; 17. Ind. huisvogel; 119. kalkmengsel om muren te besmeren; 121. diepzeevis met overmatig lange staart; 125. hoogste onderscheiding bij wedstrijden enz.; 126. soort antilope; 128. bloeiwijze; 130. juist - echt; 134. teen - jong dun takje; 135. bezit v.e. boer.

WINNAAR(ES) van de Amigoe Kruiswoordpuzzel dd. 24 oktober 1980:

M. Augusta,
Luitenantsweg 19,
Curacao

Hij/Zij kan zijn/haar prijs (f. 25,-) ophalen bij de Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n, Curacao.

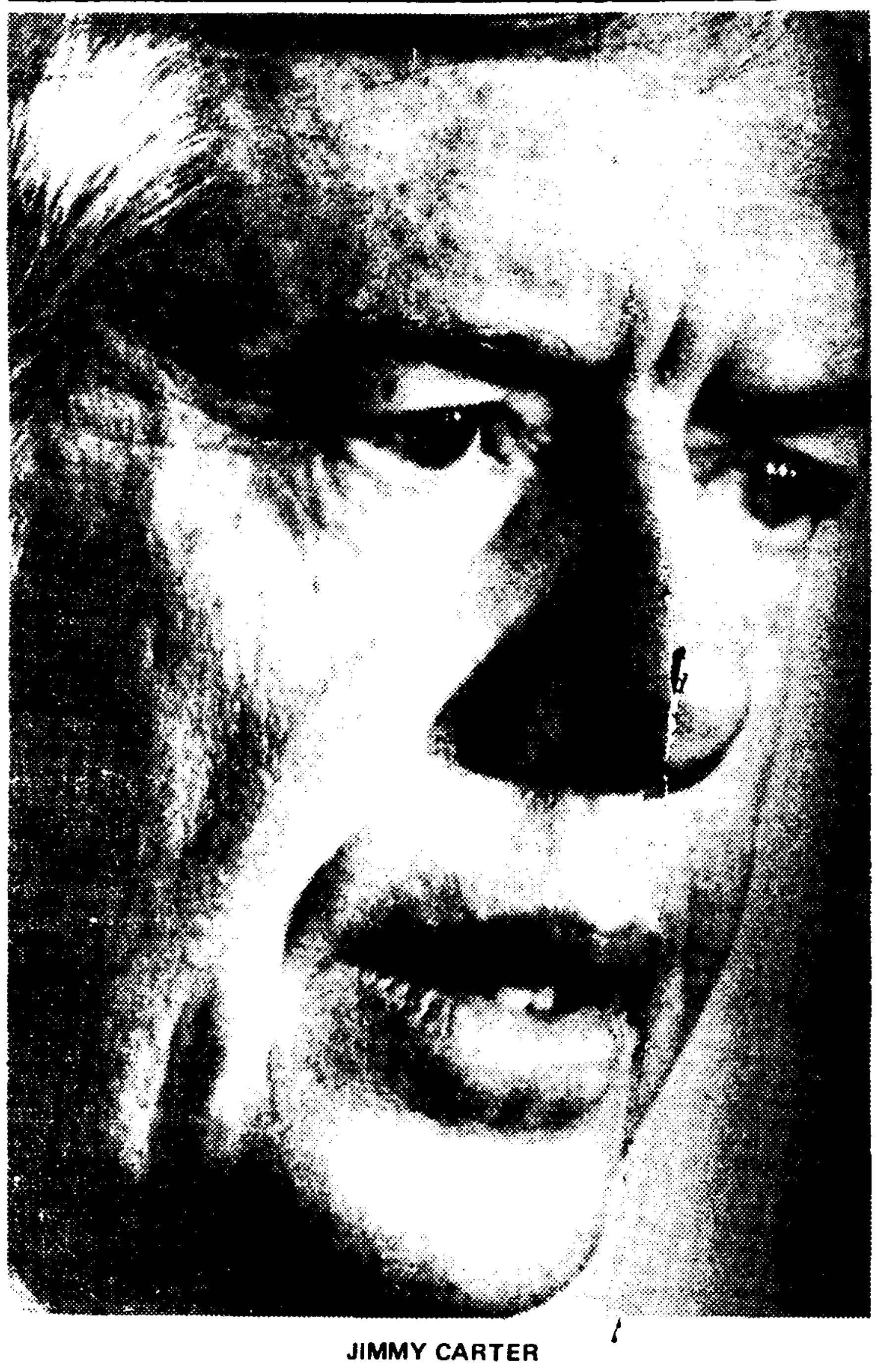
Oplossingen van deze week dienen vóór 5 november 1980 in het bezit te zijn van de Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n, of P.O.B. 577.

Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór 4 november 1980 in te dienen: Aruba-Nassaustraat 110; Bonaire - NOTIBON, Terra Corra z/n en op St. Maarten: Vance James.

Op de enveloppe duidelijk vermelden: **KRUISWOORDPUZZEL.**

the Abeng

by Bernadette Baroud

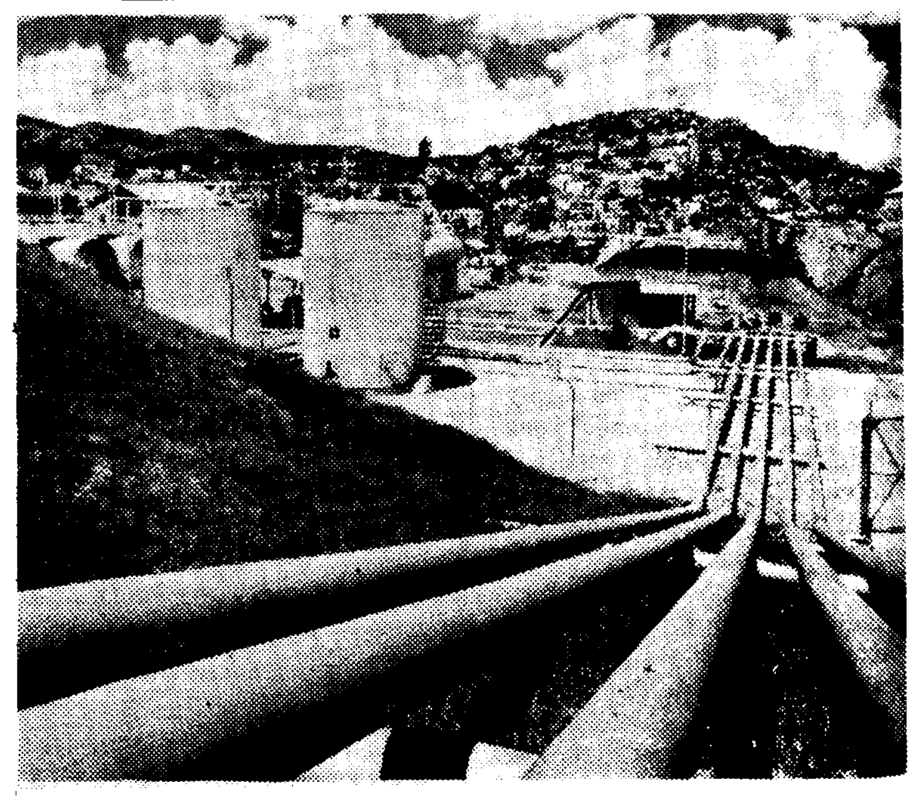
JIMMY CARTER

REPORT ISSUED BY BANK OF AMERIKA

"World economic trends will be heading up"

Global economic outlook 1981

• The dollar's prospects for 1981 among other things will depend on international perceptions of the US election results.

• The global economic scene in 1981 will continue to be dominated by the effects of sharp increases in oil prices.

IN THIS WEEK'S 'Abeng' the report 'Global Economic Outlook 1981' is published. This report has been put to our disposal by the Curaçao branch of the Bank of America. Though we have no intention to make 'The Abeng' a mouthpiece of banks and the like, for once an exception is made. There is no harm in knowing what is hanging over our heads in economic respect.

RECENTLY A REPORT has been issued by the Bank of America. Subject was the economic outlook for 1981. According to this report, the global economy should begin to recover in 1981 and register growth of about 2,5 per cent. The report also says, that worldwide inflation should slow modestly to approximately 14 per cent from 15 per cent in 1980 and that OPEC's current account should decline to less than $ 100 billion from the $ 120 billion surplus expected this year. The expected growth rate of 2,5 per cent compares to the 2 per cent growth expected for 1980. "While not vigorous", the report says, "world economic trends will be heading up."

The economic outlook for Latin America, relative to most of the world, is very positive for 1981. The real GDP (Gross Domestic Product) for the region will increase by more than 5 per cent -- twice as fast as for the world as a whole. Inflation, averaging about 50 per cent in 1980, should decrease some in 1981.

The report observes that rates of economic activity among leading nations are moving toward a similar level. "The economic growth of countries that have performed well in 1979 and 1980, such as Japan and Germany, will slow until mid-1981", the report says, "while those countries that have recently experienced economic downturns, such as the United States and the United Kingdom, will begin to expand again".

OIL PRICES

The global economic scene in 1981 will continue to be dominated by the effects of sharp increases in oil prices according to the report. "Despite current moderation in demand for petroleum, the willingness of some OPEC nations to reduce production and thus world supply is likely to bring about further price increases. According to the report the price of oil in 1981 is expected to average $37 per barrel, compared with average prices of $31 in 1980 and $20 in 1979.

UNITED STATES

"Global economic trends are no longer dominated by the sheer size of the U.S. economy", the report says. 'In 1950, for example the U.S. accounted for 45 percent of world GDP' (Gross Domestic Product), today it accounts for only 25 percent". The buoyant economies of Japan, Germany and some newly industrialized countries continue to gain importance, the report observes.

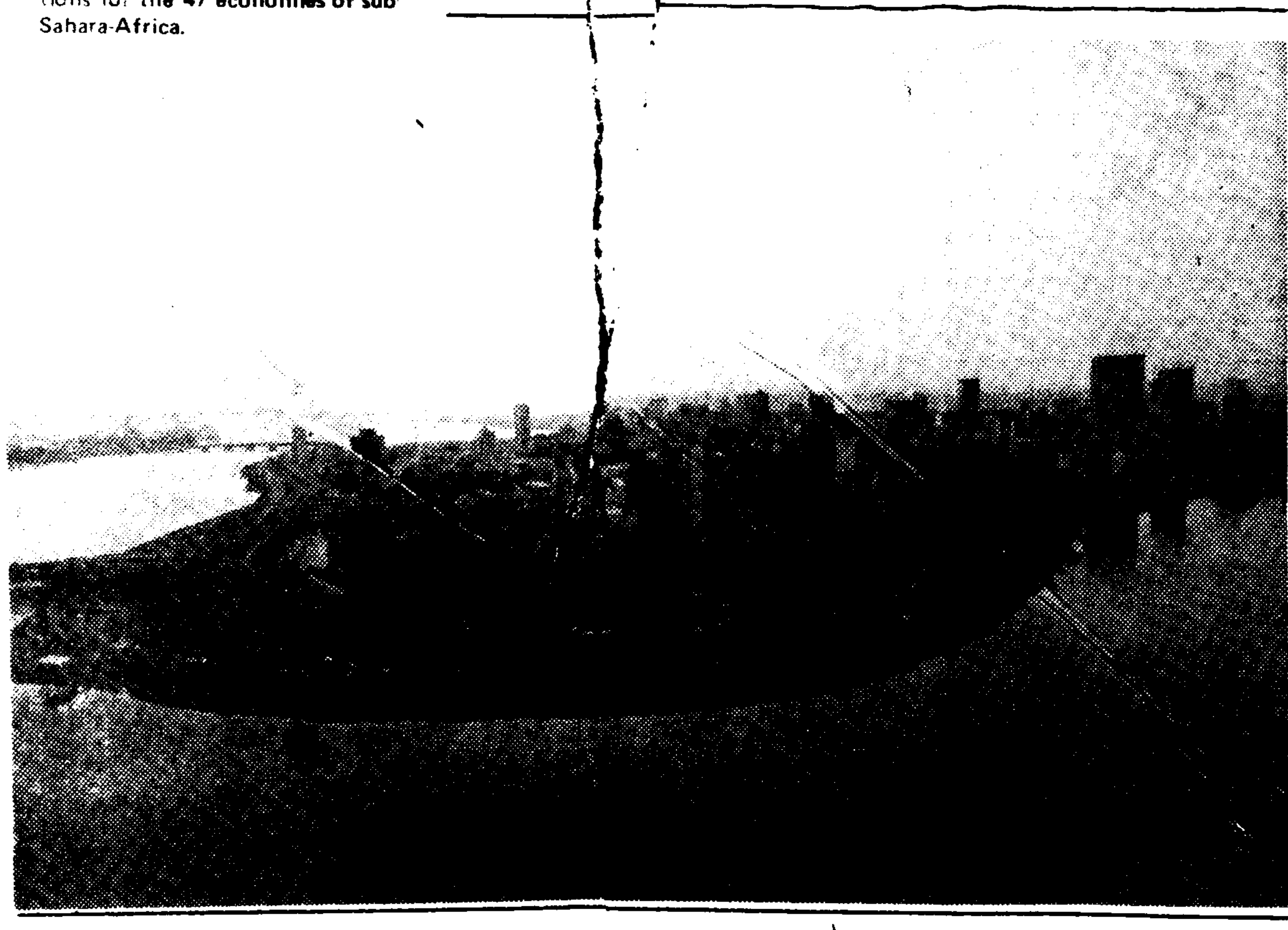
However, the report states that U.S. leadership in the world arena is still required for long-term progress in solving serious global economic problems. A reorientation of U.S. policy away from stimulating demand and toward rejuvenating industry would "enable the US to reassert its world leadership role in the most productive sense", the report says.

ENERGY

The report forecasts an increase in 19881 in the use of non oil forms of energy. Expected is a 5 per cent increase in coal consumption and a 3 per cent increase in natural gas use.

While petroleum output of OPEC nations has remainded fairly stable since 1973, according to the report, other free world oil producers have

• Ivory Coast. According to the report of the Bank of America an exception on the bad expectations for the 47 economies of sub Sahara-Africa.

RONALD REAGAN

increased output from 17 million barrels a day in 1973 to 22 million in 1980 and will increase to 23 million in 1981. "To maintain a balance of production with consumption", the report states, "OPEC countries will reduce output to 27 million barrels per day in 1981 from 1980's 28 million barrels.".

The report says this small production adjustment will prevent lowering of the price structure but won't fulfill the hopes of some OPEC members for continued large price increases through 1981.

DOLLAR

The dollar's prospects in 1981 will depend on U.S. economic performance, global investment portfolio trends, and international perceptions of the U.S. election results.

Critical to the dollar's immediate future is "the declining role of the United States in the world economy and the emergence of increasingly attractive alternative investment currencies, such as the yen, the Deutsche mark and the Swiss franc".

"It is important", the report declares, "for the U.S. government to work in concert with other nations through the international organizations to resolve these potentially destabilizing factors before they further impact the value of the dollar".

PROBLEMS

On a regional basis the United States has "ample reason to expect an uptum in the first half of 1981". Deferred expenditures during 1980 should create greater demand for durable goods, including autos, the report predicts. "By historical standards, however, the recovery will be slow". Impending a rapid recovery will be structural problems in the economy, such as energy, deteriorating plant capacity, declining productivity, a weakening dollar and continuing inflation. Although the consumer price index has already gone below 9 per cent in the second half of 1980, the report warns that this trend is not likely to last.

CANADA

Economic recovery in Canada is expected to be stronger than in the U.S. The recovery will be boosted by improvement in exports, expecially building materials and machinery. Component parts and other manufactured goods needed by the reviving U.S. housing and auto industries. "Despite some appreciation of the Canadian dollar in 1980, Canadian manufacturers will remain relatively competitive".

MEXICO

Mexico's GDP will show real growth of 8.2 per cent in 1981, compared with 8 per cent in 1980. The petroleum, petrochemical and construction industries will be the major contributors to this growth. Inflation will decrease to 25 per cent from the estimated 28 per cent during this year. The country expects to export approximately 500 million barrels of oil in 1981 at an average price of $38 a barrel.

WESTERN EUROPE

In Western Europe real GDP will be up 2.5 per cent slightly more than 1980's rate of 1.6 per cent. Inflation should slow from the 12.5 per cent experienced this year to 10 per cent in 1981. Export earnings are expected to increase by almost 13 per cent, against only a 7 per cent growth in imports.

EASTERN EUROPE

Slowing economic growth in Eastern Europe was a great factor in the political unrest in Poland, showing the urgent need to improve the economics of the region according to the report. "Without political and economic reforms, growth rates will decline from 4 per cent in 1980 to 2 per cent in 1981.

OPEC

In the Middle East and North Africa, OPEC member countries - too rapid development which carries the potential for creating social tensions - will limit government spending in 1981. Because of this and the problems of surplus funds, these nations will be inclined to leave more of their oil wealth in the ground. Domestically, inflation will continue to be a problem for OPEC nations.

NON-OPEC NATIONS

Non-OPEC nations in the region face growing current account deficits and further constraints on foreign exchange earnings. This will limit their import capacity and adversely affect their economic growth in 1981.

With a few exceptions, the 1981 prospects for the 47 economies of sub-Sahara Africa are not good, the report indicates. Some of the exceptions include Cameroon, Gabon, Ivory Coast, Kenya, Malawi, Nigeria, South Africa and Zimbabwe.

• Slowing economic growth in Eastern Europe was a great factor in the political unrest in Poland.

ASIA

In 1981 a sluggish beginning gradual recovery in economic activity within Asia is expected, especially in the latter half of the year. Assuming that oil prices do not rise more steeply than anticipated, inflation should moderate, to slightly over 8 per cent during 1981, as a result of the tight monetary and fiscal policies which most Asian nations have followed since late 1979. Encouraged by moderating inflation, governments are likely to initiate more expansive economic policies.

Foreign investment will continue to flow into many Asian nations because of their adaptability to changing economic environments and their relatively high rates or productivity, according to the report.

LATIN AMERICA

Relative to most of the world, the outlook for Latin America is very positive for 1981. The real Gross Domestic Product for the region will increase over 5 per cent - twice as fast as for the world as a whole. Inflation, which will average about 50 per cent in 1980, should be reduced somewhat in 1981.

Optimism for the year's performance is based in large part on the increased economic diversity of the region's leading countries, which are now in position to adapt more easily to changing world market conditions, and also on the fact that the region is a net exporter of petroleum. Another positive factor for 1981 and beyond is the carefully paced return to political democracy by many Latin American nations. This will encourage continued foreign investment in the region.

TRADE

In trade, the overall marchandise surplus is forecast at about $ 3 billion, based on exports of $ 85 billion and imports of $ 82 billion.

This surplus will be $ 700 million larger than that in 1980. Capital goods, needed to support the rapidly growing economies of many Latin American nations, will account for a significant share of imports. Of the exports, nearly one - third will originate in countries which are petroleum exporters - Venezuela, Trinidad, Ecuador, and Peru - all of which will enjoy large trade surpluses. Of greater significance for Latin America's economy in the long run, however, are its rapidly growing exports of manufactured and processed goods.

BRAZIL

Brazil, which has made a determined effort to broaden its industrial base and to diversify exports, expects to earn $ 25 billion from exports, targetting $ 3 billion in earnings from overseas automobile sales alone. Commodity exports, including agricultural products, will increase significantly - with a high percentage of these commodities shipped in processed form.

The nation's inflation rate is expected to moderate somewhat, even though Brazil continues to be vulnerable to the rising price of oil because of its dependence on imported fuel. The Brazilian economic picture also includes a large foreign debt, which should rise to $ 60 billion by the end of 1981. Most of this debt, however is connected with investment in industrialization and in product of exports, which have increased threefold since 1974. Because Brazil produces nearly 40 per cent of the region's income and output, it dominates Latin American's overall balance sheet.

CHILE

Chile, having reduced its inflation to manegeable levels, will continue to use currency earned from traditional exports to finance export diversification in 1981. New export products will account for 38 per cent of the nation's 1980 overseas sales.

ARGENTINA

Argentina, which brought its inflation rate down from almost 160 per cent in 1979 to 100 per cent in 1980, anticipates a 60 per cent increase in prices in 1981. Its imports and exports should each rise about 20 per cent, leaving the trade balance still slightly negative. For exports, the country will continue to rely on its traditional base of meat, hides, and grains.